

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 { చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 30-వ తేది గురువారము } No. 102
సంపుటము ౧౨ { శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ నవమి ౯. } సంచిక ౧౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

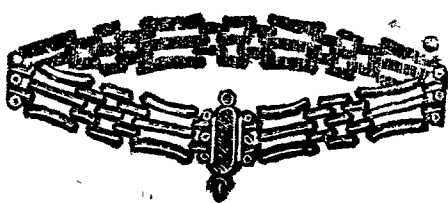
ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

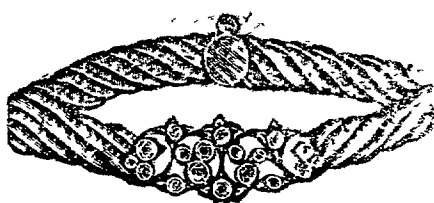
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నమ్మకము కల్పితేదు మోసములేదు

పై మూడు అంశములను చక్కగా గమనించ తగినవి.

స్త్రీలు
పురుషుల
చేతి గొ
లుసులు

నారీమణులు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలురకముల బంగారముగొలుసులు, ముంజేలి గడియారముగొలుసులు, సాదా
ఉంగరములు, రాళ్ల ఉంగరములు, వంకీలు, వడ్డ్యాణములు, మోపులు అన్నిరకముల చెందినవి మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి.
తేనివి అర్హులైన సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. పవనం బంగారము సీమచెండికి పూచీనిచ్చెదము.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 వైవాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

Asiatic Government Security Life Assurance Co., Ltd., PERSONAL INVESTMENT SCHEME. GRANTS LOANS OF Rs. 1000/- WITHOUT INTEREST.

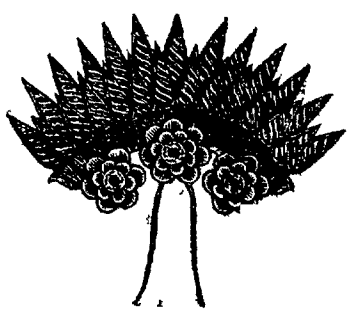
On Personal Security to its Bondholders as decided by the next drawing for granting such loans on 31st July 1925. Send application with Rs. 7/8 at once.

Wanted Agents everywhere on liberal terms.

Apply for particulars to :—

V. Rangaswamy Esq, B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore.
D. Rodgers Esq,
Chief Agents, Mysore Province, Mysore.

Messrs. P. K. Rau & Sons,
Chief Agents, Madras Presidency,
289, Thambu Chetty St., Madras.

2175 సవరపు బంగారు మల్లెమొగ్గ

పది అంజీనానమైన సొమ్ములకైనను అందముగనుండే సొమ్ము ఒక్కటి
మొనను తలకు అలంకారముగ నుండును. అట్టి "బంగారు మల్లెమొగ్గ" ఒకటి
పుడిపెన్ వేరేగలే అక్కరలేదు. నిజమైన మల్లెమొగ్గలకు సమానముగనుండు
ను ఒకతూరి తెప్పించిమాచి తమ స్నేహితు లందరును చూపగోరెదము
వెల 2½ అంశముల వెలుపుది రు 20-0-0. 2½ అంశ రు 28-0-0.
ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్పు, నగరకేట,
తెంగళూరుపేట.

వెల్లింగ్టన్ సి నీ మా

25-7-25 శనివారమునుండి 31-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 నీ మాడ
ప్రవర్తనము గలదు.

పాలీస్ క్రొత్త శీరియల్
రూత్ రోలండు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (కడపటి భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

మహాభారత యుద్ధనాటకము

అపూర్వ గ్రంథము. రసభరితము.
సంపూర్ణ మహాభారత కథనంతను వెల్లడించు ఉత్తమ
నాటకరాజము. వృద్ధుమధుర శైలిగల గద్యపద్యములును పాటలు
గూడ గలవు. ప్రదర్శించుటకు చాల అనుకూలమైనది. ఇందు
శ్రీ కృష్ణపాత్ర పోషణమునందు రాజ్యలౌత ప్రవీణత బాగుగ
వెల్లడింపబడినది. రాయల్ పైజా 101 పేజీలు, చక్కని అచ్చు,
చాల అందముగా నుండును. వెల రు 1-0-0 మాత్రమే.
వలయువా రిటుల గ్రంథకర్తగారి పేర వ్రాయవలెను.
కట్టా అచ్చయ్య, తెలుగు పండితుడు.
బి. బి. హెచ్. ఎమ్. స్కూలు, వేటపాళేం. (గుంటూరుజిల్లా)

బైండుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆఱు సం
చికల కొకసంపుటమువంతున మూడసంపుటములు
విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.
గట్టి బైండు- సగముతోలు, సగము క్యాలి
కో గిట్టుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క
సంపుటము వెల రు 4-8-0.
తిహాలావ్యయము ప్రత్యేకము.
భారతి ఆఫీసు, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూలై నెల 30-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

చనియాల బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
గుడుము తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పశుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	13 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 4 0
పెసలు ,, డిటా ,,	14 0 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, రు 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెనెత్తుపులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
రెయ్యి ను 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండా పురంజేరు సెనగపప్పుబా1కి	60 0 0	65 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,,	55 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగ బా1-కి రు 136 మి.కొ.నూనె	132 0 0	
అముచము బా 1-కి	127 0 0	128 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	50,55	
కాశహ పిపాయకట్టు		70,75
తెల్లము బా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చవరం ,,	80 0 0	82 0 0
రవుండు ,,	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

పెండి 100 తులంగు	71 0 0	74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి		18 6 6
ఇత్తడి బా 1-కి	268 0 0	264 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్రైర్ 226 పాల్ గలవి	81 0 0	81 8 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	72 0 0	
తొట్టికృష్ణము డిటా		
సింహం డిటా		
గుర్రం డిటా	70 0 0	

8. దూది

బో పిట్టబూరువ 1-కి	రు 800 0 0	
ఎల్నాదు దూది ,,	215 0 0	

9. నూలు

కోయంబూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళయేనుగ నెం 20	9 8 0	
జపాన్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ లేబిలు అయినను	12 0 0	
పద్మాక్ష నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విల్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్క సు	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ అలైస్సు	7 4 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 4 0	
నెం 22½ రంగవలూ	9 10 0	
నెం 14½ రాదాకృష్ణము	7 4 0	

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

మొదటిసంస్కరణములకు గోరు తీర్మానము

ఇతర తీర్మానములు

కలకత్తా, జూలై 28 —వంగరాష్ట్ర శాసనసభయొక్క ఆగష్టు సమావేశము 12వ తేదీని ప్రారంభించి 6 రోజులు నడచును. మాడుదినములు ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణమునకు మాడుదినములు ప్రతినిధుల కార్యనిర్వహణమునకు నుపయోగింపబడును. సభ్యులచే గుమారు 100 తీర్మానములు పంపబడినవి. కాని కాలసంకుచితమున 20 తీర్మానములు మాత్రమే చర్చించబడును. గుమారు 50 తీర్మానము లప్పడే జేటబడినవి. తీర్మానములన్నియు రాష్ట్ర ప్రాముఖ్యములయినవే. కాని దేశమున కంతకును సంబంధించిన రాజకీయ ప్రాముఖ్యముగలిగిన వే వియునులేవు.

మొదటిదినమున శ్రోత్రసభ్యులు ప్రమాణములను గైకొనినవీమృత్యు, నూతనాధ్యక్షు సెన్న కొనుటకు ప్రారంభింతురు. 7 వందీ యాపవవి కభ్యర్థులని తెలియుచున్నది. కాని ప్రభుత్వనిర్ధారణ మింకను గాలేదు.

ప్రభుత్వము నాలుగుబిల్లులనుంచును. హారావంతెన బిల్లు, బెంగాలు పెద్దకోడ్ బిల్లు, హక్కునిశ్చయిద్వాలయపు సవరణ బిల్లు, వంగరాష్ట్ర స్థానిక స్వపరిపాలనపుబిల్లునందు నియోజిత విధుల శాలోచించు సవరణ ప్రభుత్వముచే నుంచబడును.

అనధికార కార్యనిర్వహణమున నుపయోగించు మాడుదినములను 9 బిల్లులును, యింకననేక తీర్మానములను చర్చించుటకునుపయోగింపబడును.

డా॥ హెచ్. డబ్లియం. మారినోగారు వంగరాష్ట్ర పూర్వ బిల్లు (అవులను జంపు నొకపద్ధతి) వంగరాష్ట్రపుపశువులబిల్లు, వంగరాష్ట్రపు పుల్లరిబిల్లు, కలకత్తా యద్దల సవరణబిల్లు ప్రతిపాదించురు.

వంగరాష్ట్ర ధర్యనిధిబిల్లు, కలకత్తా మునిసిపలబిల్లు దేవిప్రసాదు కైటానుగారు ప్రతిపాదించురు.

ఇవిగాక సయదుల్ హక్కుగారు వంగరాష్ట్ర స్థానిక స్వపరిపాలనా చట్టము, సభ్యులకోర బెనక్తిగారు సెన్సులసవరణ బిల్లు, రాయహాకేంద్రవాధ చాదరీగారు వంగరాష్ట్ర గ్రామ స్వపరిపాలనాచట్టమును ప్రతిపాదించురు.

చిట్టుగాంగు కాక్రాశ్రయము నభివృద్ధిచేయుటకు రు. 50 లక్షలుకోరుట కొక తీర్మానమును, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నందు ప్రత్యేక విద్యాసౌకర్యములు కలిగించుటకు మాడులక్షల రూపాయలు కోరుచు నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడును.

వెనుక మంత్రివదవి నలంకరించి పనిజేసినవారికి వారద్యోగము చేసినంతకాలము జీతమిచ్చుటకు 9 వందీ సభ్యులు తీర్మానము నంపిరి. భానుభాజీజాహరలాల్ హక్కుగారు రాష్ట్ర మందు మరల సంస్కరణములను పునరుద్ధరించి, మంత్రిల సేర్వీతి, దత్తతకాఖిలవారి కప్పగించుట కొకతీర్మానమును రాజకీయ నిర్బంధితులను వెంటనే వదిలివేయుటకును ప్రతిపాదించురు.

ప్రాతినిధ్యము వహించిన సభ్యులకటి సమావేశపరిచి భారతదేశమునకు తగిన ప్రణాళికను తయారుచేయు ప్రయత్నములు సలుపవలయునని సర్ పి. సి. మిత్తరుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించురు.

ప్రభుత్వముగూడ చాల సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులను గోరుచురు. (అ. ప్రె.)

పుదుక్కోటకు రైలువేయుటకు ప్రయత్నములు

పుదుక్కోట, జూలై 28:—పుదుక్కోటను తిరుచునాపల్లి రైలుతోగాని లేక తంజావూరు రైల్వేలైనుతోగాని కలుపవలసినదని దివాను పి. కె. కున్హున్నీ మినసుగారు అధికారులతో సంప్రదించుచున్నారు. దివానుగారి కోరికయొడ అధికారులు సుముఖులుగ నున్నారు. 1926-27 సంవత్సరములో ఆరంభింపబడి ముదరె రైలుమార్గమును నిర్మించుటకు మదరాసు దొరతనముతో సంప్రదించి రైల్వేబోర్డువారు శాంక్ష నుజేసిరి. 1928-29 సంవత్సరములో పుదుక్కోటకు రైలువేయబడును. రైల్వేబోర్డు గూడప్రకారము జరిగినయెడ చాలకాలమువరకును పుదుక్కోట

రైలుకోరకు నిర్మించు మండలయును. సంస్థానముందు మేగ్నె టిక్కు యినుపరజము విస్తారముగ గలదు. యానభాకర్యములు లభించినగాని గనియు క్క ఉ ప యో గ ము గ నిన్చి చదు. రా క పో క లు (ట్రా ఫి కు గ్) విస్తారముగ నున్నవని 1924 వ సంవత్సరముందు విచారించిన ట్రాఫిక్కు సర్వేయలన తెలియుచున్నది. కాబట్టి ఆర్థికదృక్పథమును బట్టి చూడ రైల్వే లాభకరముగనుండును. చెట్టివాడునకు బోవు మేలు మార్గము పుదుక్కోటమీద వెళ్లుచున్నది. తంజావూరు, తిరుచునాపల్లి పుదుక్కోట, కాకతకుడి, దేవకోట, మధుర మధ్యలందు దిరుగుచున్న మోటారుబస్సులు ట్రాఫిక్కు విస్తారముగ గలదని తెల్పుటకు ప్రబలనిదర్శనము. కాబట్టి ఆ రంటింగి-మనముదరె రైలుమార్గమునకు పూర్వమే పుదుక్కోటకు రైలు వేయవలసినదని సంస్థానము గోరుచున్నది.

పుదుక్కోటయందు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య

చిత్తుచట్టము తయారైనది
పుదుక్కోట, జూలై 28:—పుదుక్కోట సంస్థాన మందు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టుటకు చిత్తుచట్టము తయారుచేయబడినది తెలియుచున్నది. సెప్టెంబరు 5-వ తేదీ యందు సమావేశము గానున్న పుదుక్కోట శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. (అ. ప్రె.)

బి. సి. 99 లో గూడ తక్కిలి వాడుకలో నుండెను

తక్కిలి అనగా జంధ్యాల కదురుమీద క్రీస్తు పుట్టక మునుపుగూడ దారమును తీయుచుండిరి

“ప్రాచీన కాలమున అల్పములగు పనిముట్లతో ఘన కార్యములను నెఱవేర్చుటగలదుండెడి. ఇప్పుడు పనిముట్లు బ్రహ్మాండముగా కనబడుచుగాని ఫలితము మాత్రము మిక్కిలి తక్కువగ నేయున్నది” అని సోపలు రీ జనరేషను అండు డిక్ అను నుప్రసిద్ధ గ్రంథమున ఆస్తిను శ్రీమనుగారు వ్రాసెను.

తక్కిలి (డిస్టాఫ్) అనబడు జంధ్యాల కదురుపై తీయబడు దారమును పెద్దపెద్ద యంత్రముల సహాయమున తీయబడు దారమును పోల్చిచూచిన యీసత్యము బాగుగా వెల్లడి కాగలదు. ప్రపంచమునందు దారములు తీయుటకు వాడబడిన ఉపకరణములలో తక్కిలి మిక్కిలి ప్రాచీనము. క్రైస్తుపుట్టుటకు ఒక శతాబ్దము వెనుకవరకును దీని యుపయోగము మిక్కిలి హెచ్చుగానుండెను. బి. సి 99 లో గేయములను వ్రాసిన యిటు తీదేశపు కవియగు కాటులనుగారు డిస్టాఫ్ (తక్కిలి) నుగూర్చి ఒక గేయమును వ్రాసెను. అప్పుడు వ్యవసాయదారులు స్వయముగా తక్కిలిపై నూలు తీయుచుండగా నతడు చూచియే ఆ గేయమును వ్రాసెను.

గేయము

“పాల నురుగులాగ బహు తెల్ల గానుండు నూలు చుట్టినకదురు ఎడమ చెయ్యందు | ఉండగా దానిలోనుండి సన్నా మైననూలు కుడిచేతితో జాలుగాతీసి | పొంకమా వ్రేళ్లతో పురిని యొక్కించుచును | ఉండుంకి ఒక పట్టువడుపుగా పట్ట | గిర్రుమని ఆకదురు గిరులుగిరులు తిరిగి | నేలంటంగ హోవ శేలనందు కొన్ని పురి కొన్న దా రాన్ని పుల్ల శే చుట్టి | కొనను కొనముంటికే తగిలించిమరల | పంటకాపులు పాలము పనిలేనియపుడు | ఉన్నధారము తీతు రూసులాడుచును”

అనుగేయము నా కవివ్రాసెను. ఈపనిముట్లు మిక్కిలి చిన్నదయినను దానిఉపయోగము మాత్రము అమాల్మమైనదే. డక్కానగరమునందలి సన్న దారపు పనివాండ్రి జంధ్యాలకదురు మీదనే 500 సంబరు సన్న దారమునుగూడ చక్కగా తీయగలుగుచుండిరి. ఇప్పుడు గొప్పగొప్పయంత్రముల సహాయమున తీయబడుచున్న దారము వెనుకటి సన్న దారమునకు సరిపోలాల కుండనేయున్నదిగాననే “ఇప్పుడు మిల్లులలో సన్న దారముతీయు పెద్దమేస్త్రులుగూడ సన్న దారమునుతీయు విషయమున వెనుక డక్కాలో కదురుమీద సన్న దారమును తీయుచుండిన పనివాండ్రివద్ద పనితనము నింకను సేర్వకొనవలసియేయున్నది.” అని జార్జివాట్సుగారు నుడివెరి. (ఎంగుయిండియా)

వేల కుమందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-8

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చరకమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగునట్లు అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

పత్రికానిర్వాహకుల సంఘము

నూతనాధికార నిరసనపు బిల్లు

మంజూరు చేయవద్దని తీర్మానము

బొంబాయి, జూలై 29:—భారతదేశములోని పత్రికానిర్వాహక సంఘము ప్రభుత్వము నూతనముగా చట్టముగా నేర్పబడిన యధికార తీర్మానమునకు తీవ్రముగా యాత్యేకపరిశ్రమ ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసింది. ఈ చట్టము ఏనుక ఫిబ్రవరి కేంద్ర శాసనసభయందు చుట్టబడింది. దాని నిష్పాదన చట్టముగా చేయ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కేంద్రశాసనసభవారు జోక్యము కలిగించుకొని యిట్టి సంపూర్ణముగ స్వాతంత్ర్యమును బెట్టివేయునట్టి చట్టము నామోదించుట కవసరమేర్పడలేదని సంఘమువారు తలచుచున్నారు. ఈ శాసనము వాక్యాంతర్యమునకు, లేఖనా స్వాతంత్ర్యమునకు, భావప్రకటనా స్వాతంత్ర్యమునకుగూడ సంపూర్ణముగ భంగము కలిగించును. అది చాల యధ్యంతరకరమగు శాసనము. ప్రభుత్వము వెంటనే దానిని వదలుకొనవలయుననిగూడ సంఘమువారు దెలిపిరి.

రాజ్యోపు భారతశాసనసభ

రాజకీయ శిక్షితులను వదలివేయుటకు తీర్మానము

పాట్నా, జూలై 29:—రాజ్యోపు శాసనసభలో తా నీక్రింది తీర్మానములను బ్రతిపాదించునని భానుబహదురు నవాబు సఫ్ రాజ్ హుస్సేనుఖానుగారు తెలియజేసింది.

ఒక తీర్మాన మిట్లున్నది. (1) దౌర్జన్యమునకు గాకుండ నితరకారణములచే శిక్షింపబడినట్టి రాజకీయ శిక్షితులను, నిర్బంధింపబడి విచారింపబడని వారిని వెంటనే యిట్టి వరతులు లేకుండ వదలివేయుట. (2) కేంద్రశాసనసభనుండి యెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులలో నిర్దోషులు, ప్రభుత్వనియమితు లిద్దరులు గలసి సంఘముగా నేర్పడి వారిచే సిఫార్సుచేయబడినట్టి రాజకీయ శిక్షితుల నందఱును వదలివేయుటకు (3) భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు నుద్దేశ్యముతో విప్లవోద్యమములందు చేరి విదేశములందున్న వారిని ప్రభుత్వము సముచితమని యూహించిన వరతులపై వారిని స్వదేశమునకు రానిచ్చుటకును,

రెండవతీర్మాన మేమన ఓకేన్న రాజధాని పాలకృంద నున్న ఓడ్రదేశమును మిగత యోడ్రదేశముతో గలపి యొక పాలనముక్రిందకు దెచ్చుప్రయత్నములు వెంటనే జేయుటకును.

మూడవ దేమన వెంటనే నానాజాతి సమ్మేళనమునకు, వివిధజాతీయ కార్మికసభకు మొదలగు సంఘాతీయ సంస్థలకు ప్రతినిధులను బంపునపు డీకేంద్రశాసనసభనుండి యెన్నుకొని బంపుటకును.

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహము

అప్పీలులోకూడ రిసీవరు నుంచుటకే

నిర్ణయింపబడెను

కలకత్తా, జూలై 29:—తారకేశ్వరపు దేవాలయము నకు 1922 లో నేర్పబడిన రిసీవరుకు దేవాలయపు ట్రాఫిని వప్పగించెట్లుట ప్రస్తుత మాపుచేయవలసినదని మహాంతుతరపున నీ య బ డి న నిర్ణయమును నేడు ప్రధాన న్యాయస్థానమున న్యాయమూర్తులు న్యూబోల్ట్, గ్రాహముగార్లు కొట్టివేసిరి.

దావా ప్రజలలల్ల లేచినది. దేవాలయపుధనము ప్రజల విరాళములల్ల ప్రోవుబడినది, కావున మహాంతుతరపుననుండి యాస్తిని డిప్పించుటకు దావాచేయబడినది. దావాజరుగుచుండగనే సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడి, మహాంతుకాల్ గను వారితో దరిమిలను సమాధానము జేసుకొనెను. ఆరాజ్ కాగిత ము న్యాయాలయముందుంచబడగా హుగ్గీ జిల్లా న్యాయమూర్తి నిని నిరాకరించెను. వెంటనే రిసీవరును నియమించెను. ఆ తీర్పునకు వ్యతిరేకముగ ప్రస్తుతపు నిర్ణయమును మహాంతుత్పీలు చేసి సంపాదించెను.

రిసీవరుండుటచే శాంతియు నెలకొల్పబడునుగాన ను హంతు సంపాదించిన నిర్ణయమును న్యాయమూర్తులు రద్దుచేసిరి.

(ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి కార్పొరేషను

పురపాలక సంఘశాసనసవరణ చట్టము

ఉపసంఘము నియమింపబడుట

కమిషనరుయొక్క అవమర్యాదకరమగు

ప్రవర్తన

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు రాజ్యోపు శాసనసభయందు సగరపరిపాలన శాసనమును సవరించుటకుగాను ప్రవేశపెట్టుచున్న సవరణచట్టమును చర్చించుటకుగాను, నిన్నటిదినమున కార్పొరేషను అవసర సమావేశము జరిగెను. రాల్ బి. జి. తణికాచలంకెట్టిగారు రధ్యక్షత వహించిరి. కమిషనరు డిల్ బి. జి. వెంకటనారాయణనాయుడుగారుగూడ హాజరుండిరి.

కమిషనరు అవమర్యాదకరముగ ప్రవర్తించుట

డా. రామకామతుగారు కార్యక్రమ పట్టికలోని విషయమును చర్చించుటకు పూర్వము ఒక అత్యవసరమగు విషయమును సభవారి యెదుటకు దెచ్చిరి. ఈ సందర్భమున ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారు, ఆరోగ్యస్థాయి సంఘమువారి బాధ్యతలను తామనలించింది అక్రమముగ ప్రవర్తించి, ఒకరేటుపేయరును ప్రాసిక్యూటుజేయుటకు పుత్తరువొసగిరి.

అధ్యక్ష:—ఇది అత్యవసరమగు విషయముగాదు.

డా. కా:—ఆప్రాసిక్యూషను రే ప టి డి న ము న కొద్దులో విచారణకు రానున్నది. దానిని నిలిపియుంచవలెనని మాత్రమే నేను కోరునది

అధ్యక్ష:—ఈ విషయమును గురించి కమిషనరునకు దెలియజేయుదు.

డా. కామతుగారు:—క్రొత్తకమిషనరు గారికి నిన్ను ఈవిషయమును గురించి దెలిపియుంటిని. కాని, కమిషనరు నావిషయమున సాధారణమగు మర్యాదతోనైన ప్రవర్తించలేదు. ఈప్రాసిక్యూషనునకు సంబంధించిన పైనున్న పరిశీలించి ప్రాసిక్యూషనును నిలిపి యుంచవలెనని కోరుచు కాగితముపై కమిషనరునకు వ్రాసి ప పిలిచి. ఆవిషయములను తరకాలమున, తగు ప్రదేశమందు, తగురీతిని దెలుపుకొనవలెనని దెలుపుచు నాజాబును నడిపి ఆవతల పారవైచి గుమాస్తా ద్వారా ఆ పారవైచిన కాగితమును నాకంపెను. నేను చాలమంది యూర పియను కమిషనరులను, ఇండియను కమిషనరులను గూడ జూచి తినిగాని సభ్యులయెడల ఎవ్వరు నిట్టివిధమున ప్రవర్తించలేదు. ప్రజల కష్టములను దెలుపుటకు ఎట్టిసమయము లందైనను సభ్యులకు హక్కుగలదు.

అధ్యక్ష:—మియారోఫణలు పెద్ద అధికారులకు సంబంధించినవి. మీరు ఆరోఫణలను తగు రూపమున సభవారి యెదుటకు దేవలెను. ఇట్టి ఆరోఫణలు ఆధికారుల ప్రతిష్ఠకు భంగకరములు. వానికి సమాధానముల నొసరుటకు సామాధానముగ నవకాశ మొసగకయే ఆకస్మికముగ నిట్టి విషయముల సభలో ప్రవేశపెట్టి వీలులేదు. అందుచే కామతుగారు ప్రవేశపెట్టిన విషయము సక్రమమైనది గాదని నిర్ణయించి త్రోసివేయుచున్నాను.

మఫీ మహమ్మదుగారు:—కామతుగారు సభయెదుటకు దెచ్చిన కోరికను చర్చింపరాదని మీర్ణయమా!

అధ్యక్ష:—అవును. అది నానిర్ణయము.

వ్యాసరావుగారు:—ప్రాసిక్యూషనును నిలిపి యుంచెదరా?

అధ్యక్ష:—(కమిషనరుతో నాలోచించి) ప్రాసిక్యూషను నిలిపి యుంచబడును.

డా. కామతు:—కమిషనరునుండి నేనెట్టి మర్యాదలను గోరుటలేదు. రేటుకేయర్ల హక్కులకొరకు పోరాడుటకు నేనిచ్చటకు వెచ్చితిని. ఆవిధులను నిర్వహించుచువుడు ఎవరెట్టి అవమర్యాదగ ప్రవర్తించినను వానివలన నేనెట్టి న్యాయతన భావించెను.

పురపాలక సంఘశాసన సవరణచట్టము

డాక్టరు విజయరాఘవులుగారు, సభవారియెదుట నుంచబడిన, చిత్తుచట్టమును గురించియు, వేర్వేరు స్థాయిసంఘముల వారు గావించిన సూచనల గురించియు, విచారించుట కొక యుపసంఘమును నియమింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, చిత్తుచట్టమును సూచింపబడిన వానిలో కొన్ని సవరణలు చాల వాంఛనీయములని అంగీకరించిరి. కాని సవరణల గురించి చాల వివరముగ చర్చింపవలసియున్నది. వ్రాసిని ఉపసంఘమున చర్చించుట

(ఆ. ప్రె.)

బాగుగనుండును. ప్రస్తుతమున్న సవరణ పట్టికయందు కొన్ని సవరణ విరుద్ధములగు సవరణలును, ఒకే సవరణలు రెండింటి మార్పు గాన్పించుచున్నవి. స్థాయిసంఘములవారు కలసి గాక వేర్వేరుగా చర్చించు సవరణల సూచించుట ఇందుకు కారణము గావచ్చును.

డి. బి. జి. నారాయణస్వామిచెట్టి చెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, ముందుగా సీసవరణల సుపసంఘమువారు చర్చించునెడల సీసభయందు దీర్ఘచర్చ తప్పవని నుడివిరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, స్థాయిసంఘములవారికి తన సవరణ చట్టమును మూడు నెలలకు పూర్వమే అందజేసితినియు, వారు బాగుగ చర్చించి సూచనల నొసర్చిరియు, అందుచే తిరిగి ఉపసంఘమును నియమించుటవలన కాలహరణము తప్ప ఎక్కువ ఫలితములు గలుగబోవని నుడివిరి. సవరణల ఏర్పాటు సరిగ లేదన్ననో, శాసనసభయందు నియమింపబడు ఉపసంఘమువారు ఆ పనిని ఎక్కువ సామర్థ్యముతో నిర్వహింపగలరు.

ఈ సవరణల్లను శాసనసభయందు దీక్షమావేశమున ప్రవేశపెట్టినచో, తిరిగి క్రొత్త శాసన సభలు వచ్చువరకును ప్రవేశపెట్టుటకు వీలుండదు. అందుచే తొందరపడవలసి యున్నది. ఉపసంఘమును నియమించినయెడల, వారు చర్చించి నివేదికనంపుటకు కొన్ని నెలలు బట్టును. అందుచే నెట్టి సత్ఫలితమును గలుగజాలదు.

ఆర్. మదనగోపాలు నాయుడుగారు:—వెంకటాచలంకెట్టిగారు దెలిపిన ఇబ్బంది కొక నివారణోపాయమును సూచించిరి. ఉపసంఘమువారు సవరణల చర్చించు లోపల నిష్పాదు, సవరణచట్టమున కవసరము గలదనియు ఈ చట్టము నందలి ముఖ్య సిద్ధాంతముల నామోదించుచున్నామనియు తీర్మానింపవచ్చును.

వి. చక్రవర్త్యుచెట్టిగారు:—ప్రస్తుత శాసనమునందు చాల ముఖ్యములగు సవరణలు అవుసరమనియు, ఇంచుమించు శాసనమును పునర్విమర్శింపవలసి యుండుననియు సవరణ బిల్లును సుపాదించుచున్నారగాన ఇష్టము కార్పొరేషను కెక్కువ యధికారమునుగూడ గోరదగిన సమయము వచ్చినదనియు నుడివిరి.

కె. వ్యాసరావుగారు:—శాసనమును పూర్తిగ పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు అవుసరము రాలేదని తెలుపుచు, ప్రస్తుత స్వరాజ్యపక్ష అధ్యక్షుడగు ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారే అడ్డవుకేటు జనరలుగనుండియు, సర్. రాజగోపాలా చారిగారు, మొదలగు ప్రతిభాశాలురును ఈ శాసనమును తయారుజేసి రనియు నుడివెను.

చక్రవర్త్యు చెట్టిగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, స్వరాజ్యపక్ష మిష్టమన్నదిగాని, పురపాలక సంఘశాసనము రచియింపబడినపుడు లేదనియు, క్రొత్త సమయములు వచ్చినప్పుడు క్రొత్త అభివృద్ధుల వసరమనియు నుడివిరి. విజ్ఞానము, వెనుకటి వారొగ్గరిసాత్తుమాత్రమే గాదు. అందుచే ప్రస్తుత మెక్కువ మార్పుల నొసర్చుటకు గోరవచ్చును. కమిషనరు నెన్నుకొను సాధికారము కార్పొరేషనున కుండుట ఆట్టి ముఖ్య సవరణలలో నొకటి.

తరువాత విజయరాఘవులుగారిచే నుపపాదించబడిన ఈ క్రింది తీర్మాన మేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను

ప్రస్తుత పురపాలక శాసనమును సవరించుట ఆవసరమని యీ కాన్సిలు వారు తలచుటచెట్టి, ప్రస్తుత శాసనమునందులోపముల సద్గుణాలుజేయుటకును ఆ సందర్భమున పనిమంది కాన్సిలులనులేత గావించబడిన సవరణల సూచనలను నిర్మించి, సరిగ నేర్పాటుజేయుటకుగాను, కార్పొరేషను స్థాయిసంఘముల అధ్యక్షులును, ఉపపాదకులును, సామి వెంకటాచలంకెట్టి, డా.స్వామినాధను, వి. చక్రవర్త్యు, బ్రాను హమీదుఖాన్, మీనాక్షి సుందరం పిళ్ళ, పిట్టి కుమారస్వామిశెట్టి, కే. వ్యాసరావుగార్ల నొక యుప సంఘముగ నియమించు చున్నాను. సభ్యులైనవైన సవరణల సూచింప గోరునెడల నీ సంఘమువారికి దెలియజేయవలెనని గోరుచున్నాను.

బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యత్వములు

బొంబాయి, జూలై 29:—వర్తకసంఘమువారు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యత్వమును వచ్చిన రెండుఖాల్లీలకు నొక్కస్థానమున ప్రాప్తిచేయవలయునని గోరినది. ఇట్లు చేయుటవలన ఖర్చు శక్తింబునాత్రమా చరలోనికి దెచ్చుట యవసరం

(ఆ. ప్రె.)

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

కాంగ్రెసుజయము ప్రభుత్వ అజయము

జస్తిసుపక్షజయము ప్రభుత్వ విజయము

ఆగస్టు 8 వ తేదీని

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావుకారుపేట

సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు

13. ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలుశెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

* * * *

ఆగస్టు 15 వ తేదీని

2. తండ్రియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకర్ గారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

20. ఎగ్గూరు

డా॥ ఏ. లక్ష్మీనాథిగారు

* * * *

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని

10. ఏనుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎన్స్లెడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీర్తిపాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * *

ఆగస్టు 8 వ తేదీ రానున్నది!

ముత్యాలపేట దేశమునకెల్ల మార్గదర్శకము గా వలెను

* * * *

ముత్యాలపేట కాంగ్రెసు సభ

ఆగస్టు 8 వ తేదీ జరుగనున్న కార్పొరేషను ఎన్నికలకు ముత్యాలపేట కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు నిన్నటి సాయంత్రము శ్రీ యమ్. కే ఆచార్యగారి అధ్యక్షతక్రింద తంబుచెట్టి వీధియందు సభ జరుపబడెను.

యమ్. కే. ఆచార్యగారు

తమిళభాషలో నుపన్యసించుచు సభాసమావేశ ఉద్దేశమును ప్రముఖముగా వివరించెను. గత వర్షము కొందరు స్వరాజ్యవాదులు కార్పొరేషనులో ప్రవేశించగలిగిరి. తిరిగి రానున్న ఎన్నికలలో 10 స్థానములకు పదుగురు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలిచియున్నారు వారికి ప్రత్యేకముగా పదుగురు జస్టిసుపక్షమువారును నిలిచియున్నారు. ఈరెండు పక్షముల యందును ఏపక్షము యుక్తమైనదో, ఏ పక్షాభివృద్ధి యున్నదో, స్వాధీనాధిపత్య ప్రజాసేవ, దేశభక్త్యాదిగుణము

ము లేవనెత్తునకు తెలిసినవో మీరు మిక్కిలి నూత్నముగ విచారింపి మీ వోటు నొసంగవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగములు జేయువారెల్లరు ప్రజలకు సేవజేయువారుగాని యజమానులు గారు. ప్రజలపై యధికారమువహించి స్వలాభములకొరకు పాటుబడుపక్షము జస్టిసుపక్షము. పేరునకుమాత్రమే న్యాయపక్షము. ఇక త్యాగవిషయములో జూచిన కాంగ్రెసువారు దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై యెరసాలందు ప్రవేశించి పలుకట్టము లనుభవించిరి. జస్టిసుపక్షమువారు గావించిన త్యాగములలో ప్రాముఖ్యములు వేలకువేలు జీతములు దీయుట, దివాన్, రావు, బహద్దూర్ బిరుదములపడయుట మదరాసు రాజధానిలో గత 5 సం॥ ల నుంచి చట్టసభలో గావించబడిన ప్రజావిరుద్ధకార్యములు. దేశార్థిష్టకార్యములకు భాద్యులు జస్టిసువారే! కార్పొరేషనులో కమిషనరుగారికి వేతనమొసంగవలసినది కార్పొరేషనువారు. ఉద్యోగిని ఏర్పాటు జేయునది ప్రభుత్వమువారు, అట్టిస్థితిలో కార్పొరేషనుపరిపాలనకొరకై నియమింపబడిన ఉద్యోగి కార్పొరేషను సభ్యుల కెల్లు భాద్యులగు నుండగలదు! అందులో చెన్నపురికార్పొరేషనులో జస్టిసుపక్షము కమిషనరుగారి జీతమును తగ్గించుటకును సమ్మతించెరై. మదరాసు పౌరులు అత్యంతదేశభక్తిగలవారైనచో కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోటుజేయుటయే దృష్టాంతము!

కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు

“జస్టిసుపక్షము అన్యాయపక్షమెట్లు” అని సభ్యులందొకరు ప్రశ్నింప అందులకు సమాధాన మిడుచు ఒకజాతికిగాని ఒకకులమునకుగాని గాక దేశజను లెల్లర క్రేయమును గోరుచు దేశస్వాతంత్ర్యమునకు బోరాడువారు స్వరాజ్యపక్షమువారు. దేశక్షేమమును పాటించక తమ స్వపక్షమునకు ప్రభుత్వాదరమును గోరి ఉద్యోగములకు బిరుదులకు పాటుబడువారు జస్టిసుపక్షమువారు. అందుచేత స్వరాజ్యపక్షము న్యాయపక్షము. జస్టిసుపక్ష మన్యాయపక్షమున పల్కిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను విషయములను గురించి మాట్లాడుచు లెక్కలను వివరించుచు కమిషనరుగారికిని వారి సిబ్బందికిని వారి మోటారుబండ్ల ఖర్చులకును సం॥ కామెత్తముమీద రు 66,000 లు ఖర్చుచేయబడు నున్నవని లెక్కప్రకారము రుజువుపరచిరి. ఇతర పట్టణములలో కార్పొరేషను కమిషనరు రు 1500 లు వేతన మొసంగుచుండ చెన్నపురి కార్పొరేషను కమిషనరు రు 2,500 లుకు తక్కువకాని జీతమేల యొసగవలెను! మాడిటీ కల్యాణల్ క్లబ్ మెంబర్ గారల ఒడంబడిక విషయము వివరించి కార్పొరేషను ద్రవ్యము లెల్లదొరల కెల్లు అక్రమముగ చెల్లింపబడుచున్నదో తెలియజెప్పిరి. శిశుసంరక్షణ శాఖకు సం॥ 1 కి 1 1/2 లక్ష రూప్యములు ఖర్చుచున్నవి. కాని ఫలితములు మిక్కిలి విహీనముగ నున్నవి. పురవీధులు తారువేయుటకును, సిబ్బందికిని 5 లక్షలపైగ ద్రవ్యము వ్యయమగుచున్నది. తారు రోడ్లు మోటారుబండ్లగల అల్పసంఖ్యాకులకు శ్రీమంతులకు దప్ప జనసామాన్యమునకు మిగల ఉపద్రవకరములు కావున పాదచారులూ బీద జనభాహుళ్య సౌఖ్యమునకు కార్పొరేషనువారు పాటుబడిరా? ఇట్టి అక్రమవిషయము లెక్కకు మిక్కుటముగ గలవు గావున ఇట్టి అన్యాయ చేష్టితముల నాపుడల జేయవలెననిన ఇదివర కధికారము వహించియుండు జస్టిసుపక్షమునకు సెలవొసంగి ప్రజాసేవ త్యాగములే ఆశయములగల కాంగ్రెసు పక్షమునకు వోటు జేయవలెనని పల్కిరి.

రా॥ బి॥ తణికాచలంశెట్టిగారు తాము కార్పొరేషను అధ్యక్షపదవికి ప్రయత్నించునమయమందు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి గృహమున కరుణించి స్వరాజ్యవాదులెల్లరు కార్పొరేషనులో తమకువోటుజేయవలసినది కోరిరి. అందులకు శ్రీనివాసయ్యంగారు తణికాచలంశెట్టిగారు మంత్రిపదవుల కాశించుండు నటుల వాదనామొనరించినచో అటులనే స్వరాజ్యవాదులెల్లరు తమపక్షమున వోటుజేయుదురని సమాధానమొసంగిరి. కాని రా॥ బి॥ శెట్టిగారందుల కంగీకరింపరైరి. పిదప జస్టిసుపక్షము వీడిన ను వోటుజేయవలసినది శ్రీనివాసయ్యంగారు పల్కిరి. కాని అందులకును రా॥ బి॥ తణికాచలంశెట్టిగారంగీకరించక తాము జస్టిసుపక్షమును వీడజాలమనిరి. అట్టివారు నిన్న నేడు ఎన్నికలకొరకై డివిజనులోని వోటురులలో తాము జస్టిసుపక్షమునందు జేరలేదని జెప్పుచున్నారట తాము నమ్మిన జస్టిసుపక్షమునకు సభ్యుడనని జెప్పుకొనుటకు భీతియేలే కావున పౌరులీవిషయములెల్ల గమనించి తమ న్యాయ, సత్యాభిమానముల చెల్లడింతురని నమ్ముచున్నాను.

పిదప స్వామినాథయ్యరుగారు బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచినపిదప అభ్యర్థుని అంత్యోపన్యాసములో సభ ముగింపబడెను.

దేశబంధు దాసుగారు

ఒక అమెరికాదేశీయుని ప్రశంస

“ఐదేండ్లక్రితము దాసుగారు కలకత్తా న్యాయవాదులలో ప్రధానస్థానమును వహించియుండిరి. న్యాయవాది వృత్తి వలన వారికి సాలుకు 50 వేల రూపాయలు ఆదాయము వచ్చుచుండెను. కలకత్తాలో నొక దివ్యభవనమును కట్టించి అందు నివసించుచుండిరి. పిమ్మట మహాత్ముని ఉపదేశములు దాసుగారిని వశపరచుకొనినను. వాలుగేండ్లనుండి ఒక్క దావానైనను దాసుగారు పట్టి యెరుగరు.

ఎనిమిదివేల రూపాయల న్యూల్యముగల తమ సొత్తు నంతయు దేశమునకు దానముచేసి ధర్మకర్తలను నియమించిరి. స్త్రీలకు విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుట మున్నగు ధర్మకార్యములను ధర్మకర్తలు జరుపవలెనని కోరిరి. పిమ్మట అద్దెలేకుండ నొకమిత్రు డొసంగిన చిన్నగదిలో నిరుపేదలై నివసించుచు చనిపోయిరి. ఆయన చనిపోవుసరికి కలకత్తా నగరపాలకసంఘాధ్యక్షుడు (కార్పొరేషను మేయరు) గను భారత స్వరాజ్య సంఘాధ్యక్షుడుగను గూడ నుండెను.

అసహాయోద్యమ కాశిన్యమును సడలించునటుల రెండేండ్లక్రితము దాసుగారే మహాత్ముని ప్రోత్సాహపరచిరి. శాసనసభకు వెళ్లి లోపలనుండి ప్రతిఘటనమును సలుపునట్టి పార్టీలుగారి పద్ధతినే దాసుగారు రవలించిరి. అందువలననే వంగ - మధ్య రాష్ట్రములలో ద్వంద్వపరిపాలనము విఫలమైనది. వంగశాసనసభలో హెచ్చుమంది దాసుగారి ననుసరించిరి. మంత్రుల జీతములను నిరాకరించిరి. ద్వంద్వపరిపాలనమునందు అమృతములగు శాఖలను భారతీయులగు మంత్రులకు వశపరచునట్టి యేర్పాటు కలదుగాని మంత్రులకు సర్వాధికార మియ్యబడలేదు.

గతమార్చి నెలలో మంత్రుల జీతముల బిల్లునుగూర్చి వంగ రాష్ట్ర శాసనసభలో ఓట్లు పుచ్చుకొనినపుడు దాసుగారి పలుకుబడి బాగుగా వెల్లడియైనది. దాసుగారి పక్షమువారిలోనే కొందరు సంకీర్ణగ్రస్తులుగా నుండిరి. జీతములబిల్లు ఆమోదించబడుననియే చాలమంది తలచిరి. దాసుగారికి జబ్బుగానుండెను కాని నైదులమూటలను లెక్కచేయకుండ దాసుగారు శాసనసభకు వెళ్లుటకు సిద్ధమయ్యెనుగాని ఆయనకు నడుమటకుగూడ శక్తిలేకుండుట చేడో శ్రీలో కూర్చుండ బెట్టి శాసనసభాభవనములోని కి తీసికొని వెళ్లిరి. డోలీమాసినవారిని గూడ లోనికిరానియమని బ్రిటిషు ఉద్యోగులు తెలిసిరి. ఆ ఉద్యోగులు చాల భీతితోందియుండిరి గాన శాసనసభ్యులగు స్వరాజ్యపక్షమువారే దాసుగారిని డోలీలో లోనికి తీసికొని వెళ్లిరి. అందువలన దాసుగారి పక్షమువారికి దైర్యముకలిగి చట్టమునకు వ్యతిరేకముగా ఓట్లును యిచ్చిరి. చట్టము వీగిపోయినది.

దాసుగారుకూడ నూలు వడుకుచు ఖర్చు కట్టుచునే యున్నారని స్వపరిపాలనావిధాన వివరములందే దాసుగారి కాఫర్ క్రిమెండు. రాజనీతిజ్ఞులయందు దాసుగారికి మహాత్ముడు గూడ తీసిపోవుననియే చెప్పదగను. మేనెలలో జరిగిన వంగరాష్ట్రసభలో దాసుగారుపన్యసించుచు “దొరతనము వారు కొంత స్వాతంత్ర్యమును దేశీయుల కిచ్చినచో దేశీయులు ముఖ్యముగా సహాయము చేసెదరు. దొరతనమువారు సద్భావమును చూపి స్వరాజ్యమును త్వరలో నొసంగుటకు పూచీ పడవలెను” అని దాసుగారు నుడిచిరి. ఆంగ్లేయు లటుల చేయుదురా?

రాజకీయాధికారమును బడయుటకు పాశ్చాత్య నాయకులు భౌతికభోగములను పరిత్యజింప నంగీకరింపరు. మహాత్మునకు వలెనే దాసుగారికి గూడస్వార్థపరత్వ మేమియునులేదు. కావున ప్రాగ్దేశికనాయకుల వాక్యములు ప్రాచీనకాలపు ప్రవక్తల ఆదేశములవలె ప్రజలను సులభముగ వశపరచుకొనగలిగియుండును. పాశ్చాత్యదేశీయులు తమ నాయకుల వాక్యముల కట్లు వశులగుదురా?

“సత్యముకొరకును న్యాయము కొరకును సర్వసమర్పణము గావించుటకు మీరు సంసిద్ధులైనచో అందువలన కలుగు లాభమును మీపుత్రపౌత్రులు లనుభవించెదరు” అని దాసుగారు భారతీయులకు బోధించిరి. అట్టి ఆదేశమునే పాశ్చాత్య నాయకులవలె నొసంగినచో పాశ్చాత్యులమగు మనము దాని నాదరించెదమా?

దాసుగారు కోరిన ప్రకారము త్యాగముచేయుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులైనచో భారతదేశము ప్రపంచమునకు శ్రేష్ఠముగా గాగరికత నొసంగగలుగును గాన పాశ్చాత్య నాగరికత ఊజించుచున్నదని మనము వగవ నవసరముండదు. (న్యాయాధ్యక్షుడేమను)

నామమాత్రమున కమమహాసభ

మునిస్వామినాయుడుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

రామనాథుని జిల్లా సామ్రాజ్యము యేనెల 26 వ తేదీన జరిగిన దక్షిణ కమమహాసభకు అధ్యక్షులగు మునిస్వామినాయుడుగారి క్రిందివిధముగా సుపన్వనించినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రదేశ్ దక్షిణ ప్రదేశ్

విద్యాప్రాముఖ్యము

విద్యాపాండిత్యము మన వర్ణమువారు ఇతర వర్ణములకన్న చాల వెనుకబడియున్నది. అందు పరిశ్రమ చాల చేయవలసియున్నది. కమమహాసభ విద్యాసౌకర్యములందు నిమ్మజాతిగ పరిగణింపబడుట మిథ్యను నాకునుగూడ సిగ్గుచేటుగ నున్నది. మనజాతి వ్యాపసాయకృషి మాత్రము జేయుచు బాలరయొక్కయు బాలికలయొక్కయు విద్యను పేక్ష చేసిరి. మనము పట్టణములలో గాక గ్రామములలోనుండుట వలన విద్య క్లుప్తమునకు నెక్కువ చదువు నేర్పించుటకు అనకాశము లేకపోయెను. ఈ మధ్యను చదువులకు ఖర్చుగూడ నెక్కువయ్యెను. పెంకండరి పాఠశాలలో చదువుకొనుటకు పిల్లలను పంపుటకు చాల ఖర్చుగట్టలేక బీదలను తరిదండ్రులు ఆపనిని జేయజాలకపోయిరి. నేవకవుత్తియన్న నీచత్వమును భావము వ్యాపించియుండుటచేత చాలమంది తరిదండ్రులు తమ పిల్లలను ఉన్నతవిద్యకు అవకాశ మివ్వక బోయిరి. పిల్లవాడు చదువుకొన్న యెడల తండ్రియొక్క వృత్తిని ఎక్కడ చెడగొట్టునో, చదువుకొనగానే ఉన్నతజీవితపరిణామ మలవడు ననియు భయపడుచుండురు. ఇట్టికారణము లేనేనిగలవు. కాని ప్రస్తుత మీ సంఘమువారు తమ వర్ణమువారికి లాభకరముగ నుండు చుట కొన్ని సంవత్సరములు తమబాలకులను బాలికలకును లాభకరముగ నుండునటుల విద్యా సౌకర్యముల జేసి, ఉచిత వేతనములనిచ్చి, ఆసుపత్రులను నిర్మించి, పాఠశాలలు లేనిచో వానిని నిర్మించి, ఈ వర్ణమువారు చాలమంది వీలైనంతవరకు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించి విదేశ విశ్వవిద్యాలయములకు చదువు కొనుటకు బోవుటకు సాయము జేయవలయును. ఈసభవారు తీర్మానములజేసి యంతటితో సంతృప్తి జెందియుండక యిందులకు గావలసిన నిధిని సిద్ధముజేయుట కొక ఉపసంఘమును నిర్మించవలసి నేను నమ్ముచున్నాను.

మతవిద్వేషము కూడదు

కొన్నివర్ణముల సంఘము ఉద్యోగములు తమ వర్ణముల వారి కీయవలయుననియు నిచ్చినపుడు ప్రభుత్వమునెడ కృతజ్ఞత జూపును తీర్మానముల గావించుటయు లేనపుడు అనన్యత జెల్పుటయు ఆచారమైనది. అట్టి వర్ణభేదమును నేను కాదనను. కాని మనసంఘమువారు లేమి పరియేసంఘమువారేమి పరస్పరవిద్వేషములు అనూయములములేకుండ నుండవలెనని నేను కోరెదను. మన దక్షిణదేశములో డాక్టరు టి. యం. నాయరు, సర్. పి. త్యాగరాజుచెట్టియారుగారలచే స్థాపింపబడిన బ్రాహ్మణేతరతత్వము ముఖ్యముగ ప్రజాపక్ష ఉద్యమమై ఒక్కజాతియే దేశపరిపాలనమునందు అధిక్యమును వహించి యితరజాతుల కవకాశ మివ్వకుండ జేయువని నగాచి వేయ సమకట్టినది. ఈయుద్యమము యిట్టి అసమానత్వము లుండునంతకాలమే యుండును. ఈ యుద్యమము నేవగింపుతో జూచుకాలము పోయి ప్రాణశక్తితో నుండుకాలము వచ్చినది. ప్రాతినిధ్యమును జూడ ఇది ఎదురుగ చురుకుగ నంటిన దని స్పష్టముగ జెలియుచున్నది. ఇకను మన యుద్యమము యొక్క మైనదని అంగీకరించి మన ప్రత్యేక దృష్టి మారునట్టి కాలము రావలసియున్నది. కావున మన బ్రాహ్మణేతరలలో మనము పోట్లాడుకొనుటగాని ద్వేషముగాని నూడదు. ఏవర్ణమునా లేనను సరే ప్రాతినిధ్యము లేనపుడు పాఠశాల మేలు చేయబడి ప్రజలకు ఏ కొద్దిపాళ్ళు గొప్పనను మనము సానుభూతితో జూడవలయును గాని మన సంఘమునకు గాని యిట్టి మరియొక సంఘమునకు గాని అమెలు కలుగలేదని అనాయ బడరాదు. మనము వికారము గల్గియుండి మన సుప్రసిద్ధనాయకులు ప్రారంభించి చేసిన పనిని పూర్తిజేసిన యెడల త్వరలోనే విరకాలయముండి యున్న పరాధీనత పోయి విశాలముగ ప్రభుత్వము స్థాపింపబడగలదు.

నే దేవుని భావములు స్థానికసంఘములయొక్కయు శాసనసభల యొక్కయు సెన్నికల విషయమున గూడ వర్తించును. అన్ని జాతులను వారి నాయకులను సదసద్వివేకముతో ప్రవర్తించవలయును. మన సంఘము ను యిట్టి యితర సంఘములు గూడ మంచి ప్రతినిధిని

జెట్టి బలపరుపవలయును. జాత్యంతరైర్వద్ధ్యము లున్నయెడల పూర్వభుక్తియే వచ్చి ప్రజాప్రభుత్వస్థాపనము దూరమునకు పోవును.

సమాన భాతృత్వములు

సంఘము లనేకములు స్థాపించుటను మనము జూచుచున్నాము. వెలమనాయకసంఘము, నాదారుసంఘము, ఆదిద్రావిడసంఘము మున్నగునవి గలవు. ఏదైన సంఘమున ముద్రయించినపుడు యీసంఘములు సమావేశమై అందరకును తృప్తి కరముగ నుండునటుల పరిష్కరించుకొనవలెనని నేను గోరుచున్నాను. ఉన్నతజాతివారు సరియైన మార్గమున సహృదయతతో తక్కువజాతివారియెడ విశాలభావముతో నుదారతతో నుండి సమానత్వ భ్రాతృభావములను గల్గి ప్రవర్తించవలయును.

అస్పృశ్యత పాపము

ఈసందర్భమున అత్యంతము ముఖ్యమవస్థను గూర్చి స్వరాజ్యము రావలె నన్న పరిష్కారము గావలసిన సమస్యను గూర్చి చెప్పవలసియున్నది. ఆది అస్పృశ్యతాసమస్య. భారతదేశములో ఆరవవంతుమంది అస్పృశ్యులుగ పరిగణింపబడుచున్నారు. మతముపేర వారిని వెలివేసినారు. వీరు నిజముగా హిందూమతస్థులు. మనదేశపునే ప్రాజెంచెదరు. తిరుపతి, రామేశ్వరము మున్నగు పుణ్యస్థలములకు భగవదారాధనకై పోయెదరు. కాని దేవాలయములవద్దకు రానీయరు. దూరముగ నుండి ప్రాజెంపుచుండురు. వారిచ్చుదక్షిణాదులను మాత్రము తీసికొనవచ్చును. దేవాలయమునకు వినియోగింపవచ్చును. మిరాశీదారులనుభవింపవచ్చును. వారు చాలమంది క్రైస్తవులగుచున్నారు. అప్పుడు స్పృశ్యులగుదురు. అధికారు లగుదురు. మనయిండ్లలోనికి వత్తురు. వహ్వద్దీయులు వారితో గలసి వారిపిల్లలను తమ మతములోనికి ద్రవ్యకొని పెండ్లిజేసికొన్నపుడు మనలను ముట్టుకొని మన యిండ్లలోనికి రావచ్చును. యూరోపీయనుల యీ అస్పృశ్యులు వండిన ఆన్నమును తిందురు. యూరోపీయను అధికారి పెద్ద ఉద్యోగియైతే మనము కేసుహాండు లిచ్చెదము. ఆదిద్రావిడులు చదువుకొని పెద్ద ఉద్యోగములు చేయుచున్నయెడల వారిపై అస్పృశ్యతాపాపము పోవును.

మత, జాతీయాధిక్యము యంతకన్న న్యూనతకు భోజాలరు. మనలోడిమతస్థులు ఆదిద్రావిడులను ముట్టుకొనరాదుగాని యితర మతస్థులను ముట్టుకొనవచ్చును. ఈ అస్పృశ్యత పుట్టుకనుగూర్చి అనేకసిద్ధాంతములు వెలువడినవి. కొందరు వర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానము ఇది మత మంగీకరించినదని చెప్పెదరు. ఇంతకన్న ముక్తరత్వము వేరొకటుండబోదు. మన 'అర్హులు' లు కొందరు అస్పృశ్యజాతివారు గారా? అరుంధతి మాదిగజాతిదిగారా? నందవారెవరు? ఆయన భగవంతునితో నైకముగాలేదా? ఆయన యెవరు? ఆదిద్రావిడికాదా? మేలోక్కుటలో సంవత్సరమునకు మాడుకోజులు ఆదిద్రావిడులను దేవాలయములలోనికి రానిచ్చుటలేదా? రామానుజులవారు ఆదిద్రావిడులు భగవంతునియెడల నేవల? ఇతర ఉన్నతజాతిలో సమమైన వారనియు చెప్పలేదా? మనము మన పురాతన నాగరకలను గూర్చి గర్వపడెదము. కాని మన లోడిమతస్థులయెడల బహుమోటుగ ఆరాగరకులవలె ప్రవర్తించెదము.

మహాత్ముని సంస్తుతి

ఆదిద్రావిడులు గోమాంసమును తినెదరను కారణముచేత అస్పృశ్యులుగ నుంచవలెనని యొకకారణము జెప్పెదరు. వారు అపుమాంసము దిన్నయెడల మనము జాతిహిండువులము గొట్టెలు, మేకులు, పక్షులు, కోళ్లమాంసము దిందుము. మనలను బ్రాహ్మణులు అస్పృశ్యులవలె జూడనక్కరలేదా? బ్రాహ్మణేతరులలో చాలమంది మాంసమును మాని శాకాహారులుగ నున్నవారగుదురు. ఈబ్రాహ్మణేతరులు మాంసభక్షకులను అస్పృశ్యులనవచ్చునా? నిజముగా నెవరైనగాని మాంసము దిన్నయెడల అహింసకు భంగము గలుగజేయుటయే యగును. అట్టితరీ ఆదిద్రావిడులకును నితరజాతులకును అస్పృశ్యతావిషయమున ఏభేద మేలే

ఇన్ని కేతాబ్దములు గడచినపిదప ఇప్పటికైనను గాంధీమహాత్ముని ప్రయత్నములవలన అస్పృశ్యత యమనది పోయి, అస్పృశ్యులలోనే వివేకదయముగల్గి, తన్నివారగా ఆచరణ యోగ్యమైనది. ఈసభవారు ఈయుద్యమమునకు బలమొసంగి తమజీవితమునం దాచరణలో జెట్టుట ధర్మమై యున్నది.

వోటర్ల సభ

శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి

ఉపన్యాసము.

సామ్రాజ్యలో దక్షిణ కమమహాసభలో బాలు దక్షిణ ఆంధ్రమహాజనసభయు, వోటర్లసభయు గూడ జరిగెను. ఆంధ్ర మహాసభకు మధుర, రామనాథు, తిరునల్వేజిల్లాలనుండి తెలుగు మాట్లాడువారందరును వచ్చిరి. ఈసభకు శ్రీశ్రీ రామమూర్తి పంతులుగారధ్యక్షత వహించిరి. ఈసభద్వేళము అందరును ఒకచోట చేరుటయే.

అంతట వోటర్ల సభ యొకటి శివకాశి తాలూకా బోర్డు యెన్నికలపుడు జరిగిన తగాయిదా మూలమున జరిగెను. ఈసభకు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు కే. ఆలగిరిసామినాయుడుగారు దీక్షోపన్యాసము నొసంగుచు సెన్నికల బాధ్యతలను గురించియు, ప్రజాయ త్త ప్రభుత్వ య త్త శాఖలను గూర్చి యు స్థానిక స్వపరిపాలనమునుగూర్చియు విపులముగ చర్చించిరి. ముగిసిపలు పట్టణములకు శాసనసభలందు స్థానముల నిర్ణయమునుగూర్చి ఖండించిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారి ఉపన్యాసము

అంతట శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్ష స్థానమును వహించి యుపన్యాసించుచు ఆసభను యితర జాతులను భయపెట్టుటకుగాక మంచి కమ్యునిగ నేర్పించి జేసిరని నమ్ముచున్నాననియు, చెన్నపట్టణమునుండి బయలు దేరునపుడు సభనుగూర్చియున్న సందేహములు అలగిరిసామినాయుడుగారి ఉపన్యాసమువలన పోయెననియుజెప్పిరి. గ్రామములలో నుండు ప్రజలయవసరములను పట్టణములలో నుండు శాసనసభల ప్రతినిధులు తెలిసికొని వానిని దీర్చవలయును. ఎన్నుకొనువారు అభ్యర్థులను పరీక్షింపవలయును. అభ్యర్థులు తా మేపక్షము వాకో యేయేసిద్ధాంతముల ననుసరించెదరో వోటర్లకు జెలుపవలయును. శాసన సభలందుగూడ తమ యెన్నికచారులకు జేసిన వాగ్దానములు పరిపూర్ణము జేయవలయును. ఆయన అప్పుడు తన పార్టీయొక్క కార్యవిధానమును ఆసభములను వివరించి తెల్పెను. ప్రస్తుతము సిద్ధియెట్లున్నదో ముందు చెలిసికొనవలయును. అప్పుడే దానిని బాగుజేయుటకు పీలగును. అన్నిపక్షములకును వ్యతిరేకము వ్యాపారమునకును కష్టములున్నవి. అన్నిటికిని పరమావధము స్వరాజ్యము. దీనిని బుధులు బహుదాభావించుచుండురు. ముఖ్యముగా నదియేదీ? దాని సారాంశమేమి? అందరును వికమత్వమునూట మాట్లాడుటయేగాని అందుకు పని జేసినవారెవరునలేరు. ఒక విధముగ ద్వంద్వవిధానము చంపి వేయబడెను. ఇక ముందు జేయవలసినపని యేమని ఆలోచింపవలయును. ప్రజలు సుఖముగ మంచిజీవనము గడపవలె నన్నను, వ్యాపారపరిశ్రమ లభిస్తద్ది గావలెనన్నను, పన్నులను తగ్గించి ప్రజల కధికారము గావలెనన్నను శాసనసభల సాక్రమింపవలయును. స్థానిక సంఘములందుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారికి వోట్లనిచ్చి నింపవలయును. జాతిమతవిభేదములజూడరాదు. రాజ్యతంత్రములను గాక సత్యమును ధర్మమును ఆవలంబింపవలయును. గాంధీమహాత్ముని సలహా ననుసరింపవలయును. అంతట ఆయన స్వరాజ్యపక్ష నిర్మాణమును గూర్చి చెప్పెను. శాసనసభలందుగాని, స్థానికసంఘములందుగాని యికమీద సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు నియమింపరాదు. అధ్యక్షులతో గూడ ఎన్నికలు జరుగవలసినదే.

అంతట శ్రీనివాసయ్యంగారు దయతో సభాధ్యక్షుల వహించినందులకు కృతజ్ఞత జెలుపబడి సభ ముగింపబడెను.

ఇండియాలో ఉద్యోగములు

బ్రిటిషువారికి మంచి అవకాశము

లండన్, జూలై 28:—ఇండియాలో బ్రిటిషు వ్యవస్థలు ఉద్యోగములకు బోవుటవసరము. ఇండియాలో ఉద్యోగమును స్వీకరించిన, అతడు సమర్థుడగుచో ఏమియు భయముండదు. అతడులేనిదే జరుగనటుల జేయవచ్చుననియు ఇండియాలో సమర్థులగు బ్రిటిషువ్యవస్థలు అవసరమనియు ఇండియాలో పరిస్థితులు బాగులేవని భయపడరాదనియు బహుమతులను గ్రహించు సమయమున సర్ ఆర్చర్డు హార్డుజులుగారనిరి.

మదరాసు వార్తలు

ట్రాంస్వేనోకరుల సంఘము:—మదరాసు ట్రాంస్వేనోకరుల సంఘసభ రేపు ఆర్డరాత్రివేళ 1/59 సామినాయక విధిలో నింతాద్రీపేటయందు జరుగును.

ఫుట్ బాలు పందెములు:—క్రైస్తవ యువజన సంఘము జూనియరు, సబ్ జూనియరు, ఫుట్ బాలుపందెములు ఆగస్టు 18 వ తేదీన ప్రారంభమగును.

ముత్యాలపేట డివిజను:—కాంగ్రెసు, కిలాభతు స్వరాజ్యపక్షముల యాజమాన్యముక్రింద రేపు సాయంకాలము 7 గంటలకు రామస్వామి వీధిలో శ్రీ బ్రహ్మ సత్యనారాయణ గారి అభ్యర్థిత్వము బలపరచుటకై బహిరంగసభ జరుగును.

హైకోర్టు కొత్త వకీళ్లు:—ఈదినమున ప్రధాన న్యాయమూర్తి స్పెన్సరు న్యాయమూర్తి సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రిలు గార్ల యెదుట వి. లక్ష్మీలరసింహం నాయుడు, పి. కున్దిమినను కె. శివారామశర్మ, ఎస్. కల్యాణసుందర మొదలగు, ఎ. రాజప్ప మొదలయారు, ఆర్. సుందరరాజుగార్లు హైకోర్టునకు గ జేర్చుకొనబడిరి.

రాకపోకలు:—ఇండియన్ రైల్వేసంఘ కార్యదర్శి సి. వి. బ్లిగుగారు అలహాబాదునకు, ఆర్. ఎ. నీదామగారు, మదయ్యలూరు, ప్రధానార్చకుడు మార్వాడీలగురువు నిన్న రాత్రి మదరాసు విడిచిరి.

సాబ్జుకలెక్టరు, సి. హెచ్. మాస్టరు మనుగారు బెల్ గ్రాఫికు ఇంజనీరింగు డైరెక్టరు డి. థెనర్జి గారు, ఒలింపుకు ఆటల లో భారతీయప్రతినిధి సి. కె. లక్ష్మణుగారు నేడు చెన్నపురి వచ్చిరి.

కేంద్ర వరదల సహాయనిధి సంఘము:—ఈ సంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ 24 తేదీన జరిగెను. మురుగపట్టికి రూ 100,000, సేలమునకు రు 2000, లేబరు కమిషనరుగారు కుపారులో సహాయకార్యముల జేయుటకు రు 2,300, మాయవరమునకు రు 2000, ఉవయరుపాల్యంతాలూ కాకు రు 10,000 పంపుటకు తీర్మానింపబడెను.

పై సంఘమువారు నిలుపుజేసియుంచిన సభ తిరిగి రేపు 5-15 గంటలకు క్రైస్తవ యువజనసంఘ మందిరము నందు జరుగును.

క్రొత్తకమిషనరు చర్య:—క్రొత్తకమిషనరుగారి చర్యనుగూర్చి చర్చించుటకుగాను యాదిగవ అంశమునబట్టి ప్రత్యేకముగ నొక సభను సమావేశపరచవలసిన దని గోరుచు కొందరు కార్యోదేవను సభ్యులు అభ్యుత్థానకు వ్రాసిరి:—

“28 వ తేదీన కాన్సిలు సభామందిరమున కమిషనరు గారికి ఒకసభ్యుడు చిటికివ్వగా దాని మలిమి దిగువ పార్శ్వవైచి, దానితీసి కాన్సిలరున కందీయమని విసుగుకొనుచు జబాబుచెప్పిన చర్య కమిషనరుపవతికి తగియుండలేదని సభవా రాలోచించుచున్నారు.”

ఇట్లు:—అబ్దులు హమీదుఖాను, ఎస్. వెంకటాచలం చెట్టి, వి. రామకామతు, ఎస్. ఎ. షాఫీ మహమ్మదు, వి. చెక్రయ్య చెట్టి, బి. ఎస్. మల్లయ్య, వి. భత్తవత్సలునాయుడు, కె. వ్యాసరావు, టి. పి. మినాక్షి సుందరం పిల్లే. కె. శ్రీరాములు నాయుడు.

ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘము:—ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘము స్థాయి సంఘ సభ 27 వ తేదీన ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయమునందు జరిగెను. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు సభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. క్రొత్త సంవత్సరమునకు కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట ముందుగ జరిగెను.

గా|| వే. రామదాసుపంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ప్రధానరు పి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు, ఎం. వెంకటరామయ్య గారు, ఎస్. గురుస్వామిచెట్టిగారు వకీలు, పురాణపండా కామేశ్వరరావుగారు ఎం. ఎన్. అడ్వకేటు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. లా కాలేజి విద్యార్థులు వి. లక్ష్మయ్య, కె.

విశ్వనాథ శాస్త్రిగార్లు, పచ్చయప్ప కళాశాలవారుగ ఎ. రాను మూర్తి గారు కార్యదర్శులు గ నెన్నుకొన బడిరి. లా కాలేజి విద్యార్థి పుల్లెల సీతా రామయ్య గారు కోశాధిపునిగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఈ దిగువవారులు ప్రతినిధిసంఘము ఏర్పరపబడెను:—ఎస్. రంగరావు, ప్రెసిడెన్సీకాలేజి, టి. రామచంద్రరావు, క్రిష్టయనుకాలేజి, ఎస్. కనకం లాకాలేజి, సి. హెచ్. హను మంతరావు, లయోలాకాలేజి, కె. సత్యనారాయణ, గవర్న మెంటు దేశీయ వైద్యవిద్యాలయము, వి. సుబ్రహ్మణ్యం, మెడికలుకాలేజి, సి. రామరావు రాయపురం మెడికలుస్కూలు. బి. సత్యనారాయణ, ఆయుర్వేద కళాశాల, డి. వి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, ట్యుటోరియలు కాలేజి. ఇతరులను చేర్చుకొనుటకు యీసంఘమువారి కధికారముగలదు.

నాటకప్రదర్శన విషయములందు శ్రద్ధవహించుటకై ప్రత్యేకముగ నొక యువసంఘము నియమింపబడెను. ఎస్. కనకం, ఎక్. ఎస్. శర్మ, ఎం. వి. శేషగిరి రావుగార్లు సభ్యులు పి. కామేశ్వరరావు ఎం. ఎల్. గారు అధ్యక్షులు.

సభ్యత్వపుచందా సంవత్సరము నకు రూ గాని శ్చ యించబడెను. కాలేజి ప్రతినిధిద్వారాగాని లేక కార్యదర్శి, కోశాధిపులకు స్వయముగా గాని ముందుగా చందా చెల్లించవచ్చును.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు యీసంఘముయొక్క నాటక సాహిత్య పరీలమల జరుపుకొనుటకు తమ సభామందిరములో తావొసంగవలెనని కోరుటకు తీర్మానింపబడెను. మరియు దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ పత్రికలో అప్పుడప్పుడు విద్యార్థి అనుబంధమును ప్రకటించుటకు సంఘమువారి కనుమతి యొసంగవలెనని గోరుటకు తీర్మానింపబడెను. ఆ యనుబంధము ప్రారంభమగునపుడు లాకాలేజిలోని జి. వీరరాఘవయ్యగారు సంపాదకత్వము జూచుచుందురు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

భార్యను హత్యజేయ నెత్తించుట

ముద్దాయికి 5 వత్సరముల కఠినశిక్ష

(హైకోర్టు)

వరై వీరన్నదొర అనునతడు తన భార్యను హత్యజేయ నెత్తించెనను నేరారోపణయందు నెవన్యుజడ్జి తీర్పుమీద ముద్దాయి హైకోర్టునకు గావించుకొనిన అప్పీలునందు న్యాయమూర్తి దేవదాసు, న్యాయమూర్తివాలరుగార్ల దినమున తీర్పు చెప్పిరి.

ముద్దాయి, విశాఖపట్నంజిల్లా పెదనమ్మలూరు గ్రామ కార్తవర్ధనుడు వరై జోగమ్మ అను నామె, అతని భార్య 16 వత్సరముల వయస్సు. పురమునకువచ్చి కొలదికాలముమాత్రమే అయ్యెను. 1924 సం॥ జూను 8 వ తేదీ రాత్రి 12 గం॥ ప్రాంతమున జోగమ్మ తనగదిలోనుండి “చచ్చితి” నని శోకలుజేసెను. ఆగదియంద దారాత్రి ఆమెయు భర్తయు తప్ప మరెవ్వరును లేరు. ఇతెలో కొంతమంది వచ్చిచూడగా నామె చాల అపాయకరముగ చాలగాయములతో బాధపడుచుండెను. ఆమెను వెంటనే వైద్యులకు గొనిపోబడి వైద్యసహాయ మొసగబడెను. ఆమె భర్తయే, ఆమెను చంపుటకుగానా గాయముల కలిగించెనని ప్రాసిక్యూషనువాదన. విశాఖపట్నముజిల్లా సెషన్సుజడ్జి ముద్దాయి నేరస్థుడనియెంచి 10 వత్సరముల కఠినశిక్షను విధించెను.

అప్పీలునందు ముద్దాయి తరపున బుర్రా సత్యనారాయణగారు వాదించుచు, ముద్దాయి నేర మొనర్చెనని యెంచుట కనుమానము తప్పస్పష్టముగ ఋజువులేవనియు, ఆసందర్భములో శిక్ష చాల తీవ్రముగ నున్నదనియు చెలిపెను. న్యాయమూర్తి లావాదన నంగీకరించి నేరమును ఖాయపరచి శిక్షను 5 వత్సరములకు తగ్గించెను.

నీటి గండము

కలకత్తా, జూలై 20:—ఒడయొక్క వాయువార్తా యంత్రమున నడపువాడు ఆకస్మాత్తుగా జారి సముద్రములో పడి నిన్నున చనిపోయెను. ఒడ అప్పుడు కిద్దరుపురంరేవునందు గలదు. చనిపోయిన గిల్బర్టుథాంపుసన్ను యింకను గనిపించలేదు. (అ. ప్రె.)

దేశబంధు దాసుగారి జీవితచరిత్ర

శ్రీయుత పృథ్వీశచంద్ర ఠాయిగారు
వ్రాయబూనిరి

వెనుక బెంగాలీపత్రికకు సంపాదకుడుగానుండిన పృథ్వీశచంద్ర ఠాయిగారు పెక్కుసంవత్సరములనుండి దాసుగారిని బాగుగా నెరిగియున్నారు. ఇటీవల దాసుగారు డార్జిలింగు వెల్లివడిమొదలు దాసుగారి మరణ కాలము వరకును రాయ గారు గూడ నచట వారి సముఖము, సందేయండిరి. కాన వారు దాసుగారి జీవచరిత్రమును వ్రాయ సమకట్టిరి. ఆగ్రంథము రెండుసంపుటములుగా ముందువత్సరమున ఆంగ్లదేశమునం దొక సుప్రసిద్ధగ్రంథప్రకాశకసంఘమువలన ప్రకటింపబడును. ఆగ్రంథములలో చిత్రపటములు విస్తారముగా నుండును. ఠాయిగారు దాసుగారిజీవితమును నిష్పక్షిక్రముగను నిరతిశయవాక్యముగను సహజముగను వ్రాసెదరు. రాజకీయ సాంఘిక సారస్వతాదులగు అన్ని శాఖలనుగూర్చియు గూడ వారు వివరించెదరు. 25 ఏండ్లనుండి వంగరాష్ట్రచరిత్రగూడ దాని యందెమిడియుండును. సందర్భానుసారముగ నితరదేశీయనాయకులజీవితములుగూడ దానియందు సంగ్రహముగా విదిత మగుచుండును. (న్యూఎంపైరు)

చైనాదేశపు దురవస్థ

మహాత్మునికి చేరిన లేఖపై మహాత్ముని
వ్యాఖ్యానము

అహమ్మదాబాదు, జూలై 20:—కాంగ్రెసు జాతీయ ప్రభుత్వముయొక్క విడేశాంగ సభ్యునివద్దనుండి మహాత్ముని వచ్చి లేఖపై యంగుయిండియాలో మహాత్ముడిట్లు వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నాడు.

“చైనాదేశమువారి యీకన్డవత్తయందు భారతీయుల మెట్టి సహాయము చేయగలమో తెలియదు. మనమే సహాయ మజేక్షించుచున్నాము. మన వ్యవహారములందు మనకేమాత్ర మధికారమున్నను చైనానుండి వచ్చినవార్త దెలిపినటులు నిజమగుచో వారిసట్లు యెలుకవలె మాడ్చుటకు హైందవ పైనికు లొనర్చిన దానిని సహించి యూరకుండరాదు. మనము చైనావారిని వారికన్డములనుండి తప్పించమని భగవంతుని సర్వదా ప్రార్థించుట మాత్రము చేయగలము. చైనా వాసులు గూడ దౌర్జన్య రాహిత్య మలంభింపమని సలహా నిచ్చెదను”. (అ. ప్రె.)

రిచరుసూఅర్దుగారి యాగమనము

బెంగళూరు, జూలై 20:—రెఫ్రె సెంటు జనరలు, ఆనర బుల్ సర్ రిచర్డుసూఅర్దుగారు కె. సి. బి. కె. సి. యమ్. జి. డి. యస్. ఓ. కార్వర్లు మాస్టరు జనరలుగా రిచటికి వచ్చిరి. శని వారమురాత్రి వఱకు రెసిడెన్సీలోనే యుండురు. వచ్చే మూడురోజులలోను పైనిక వసతులు పైనిక వైద్యాలయములు మున్నగునవి డరిక్షింతురు! (అ. ప్రె.)

బక్రీదు: తత్సలితము

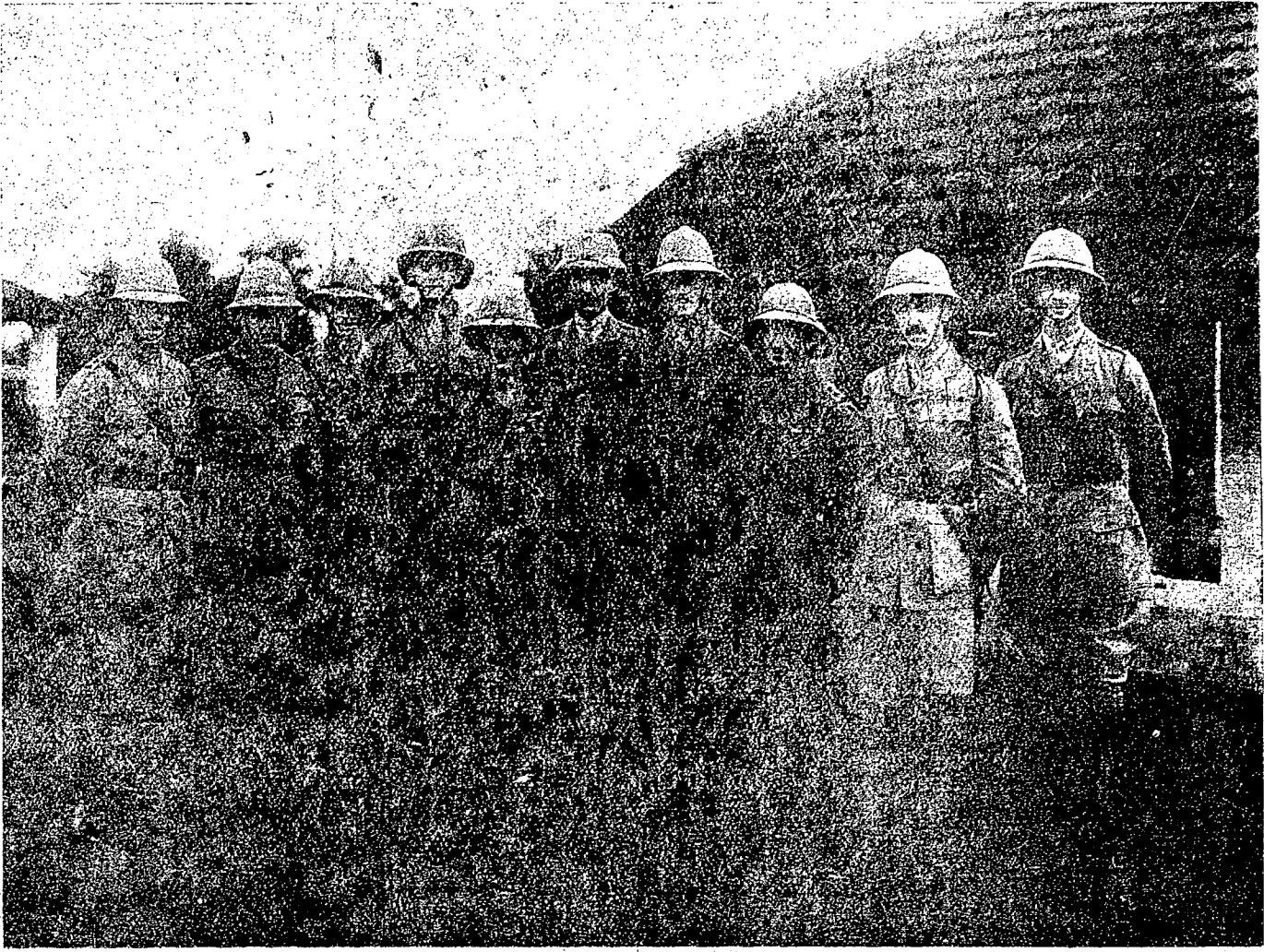
ఛౌదరిలో తగ్గ సింగుగారు

రిమాండునందుంచబడిరి

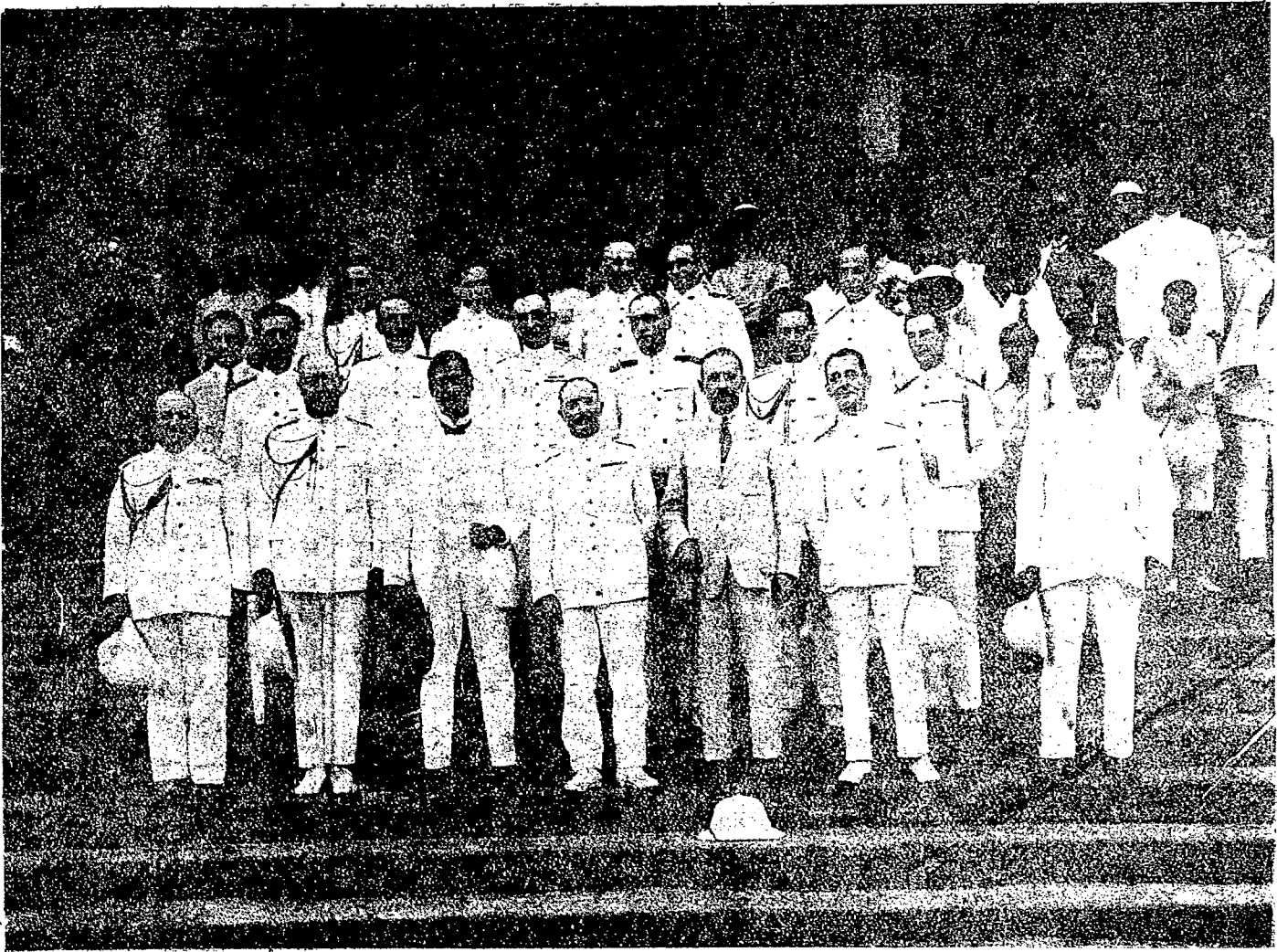
ధిల్లీ, జూలై 20:—బక్రీదుపండుగయందు గావించబడిన ముందు కాపురలప్రయత్నములందు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోరునందలి 107 పెక్కును బ్రకారముగ అరెస్టుచేయబడి జామీను మీద విడుదలకాబడిన ఛౌదరిలో తగ్గ సింగుగారు, మరి అయిదుగురును తిరిగి మీనుయాయవలయునని హొరతనముగోరగా ముక్తాయిలు అట్లు గావించనందున పోరులు రిమాండునందుంచబడిరి. (అ. ప్రె.)

కెయిజరీ హిందూయంత్రములందు సమ్మె

బొంబాయి జూలై 29 కెయిజరీ హిందూయంత్రాలయ ములందు సుమారు 2000 మందికి 500 మంది పనివాండ్లు మాని వేడిరి. వీరందఱు మగ్గములవద్ద వసినోయువారే. తగాద్దా కూలి నిర్ణయించుటయందు వచ్చినది. (అ. ప్రె.)

భారత ప్రధాన సేనాధిపతియగు సర్ క్లాడు జాకబుగారు కాలికట్టునకువచ్చి వెస్టుహిల్లువద్దనున్న సైన్యముల దర్శించిరి.
ప్రధాన సేనాని కాలికట్టునందున్న సైనికజటాలముల పరీక్షించుచుండుట

కాలికట్టునందున్న జటాలముల అధికారులు వారిమధ్య సర్వసేనాధిపతి.

మారకపు పద్ధతి

బొంబాయి హైందవనర్తకసంఘాభిప్రాయము

కేంద్రప్రభుత్వార్థికసభ్యుడు
సరిగా గ్రహింపజాలకపోయెను

బొంబాయి, జూలై 29:—భారత ప్రభుత్వముయొక్క యార్థికశాఖను బొంబాయిలోని భారతీయ నర్తకసంఘము మొక యుత్తరమువ్రాసెను. సంఘసభ కార్థికసభ్యుడు వచ్చిన పుడు' సంఘాధ్యక్షుడు నుడివినదాని సార్థికసభ్యుడు సరిగా నర్థముజేసికొనలేదు. విలువనుబట్టినిర్ణయమును మారకపుపద్ధతిని గూర్చి యార్థికసభ్యుడు పొరబాటబిప్రాయమునబడెను. సంఘము వెంటనే మారకము 15.6 పెల నొక మారకముండనందుట

కంగీకారము నూచించెనునూటయం దాధారములేదు. సంఘమువారు కోరినదేమనగా నొక యేటిక్రింద వంగరాష్ట్రమువారు గోరినటులే మారకమువిలువనుబట్టి మారునట్టివదిగా నుండుట సరముని, సంఘమువారు కాగితపునోట్లు చెలామణి కేట్టిభంగము లేకుండగను, తుదకు నిర్ణయముచేయకబోవు మానమున కేట్టి భంగములేకుండగ వొకపద్ధతినీగూడనూచించిరి. ప్రస్తుతము నిర్ణయింపబడిన మానమును సంఘవారామోసింతురు. ఈమానమునూడ కేంద్రశాసనసభలో సంఘప్రతినిధిసూచించినదే. అదే దనయుద్ధమునకు పూర్వమున్నమానము. రూపాయికి 15.4 పే. కాని యీమాన మెన్నటికిని మాత్రము నిశ్చయములేదు. భారతదేశ శ్రమ న రూపాయియే ప్రమాణముగా నెము. దానివిలువ కేట్టిభంగమును వాటిల్లగూడదు. అటు చేయుటవలన ముప్పదిసంవత్సరముల లోపలనున్న వ్యవహారస్థిలంచుటను భంగ మొనర్చినట్లుగను. (అ. ప్రె.)

రాచపుండు నివారణ

ఉన్నిని క్రిమిలేకుండా శుభ్రపరచుట

లండన్, జూలై 28:—కామస్ససభలో రాచపుండును నివారణతేయు విషయమై ప్రస్తావించిరి. ఉన్నిని క్రిమిలేకుండ ద్రావకములతో శుభ్రముజేయుటకు జీనీవాలో ఏకగ్రీవముగ ఒడంబడికను జేసికొనుటకు సర్వీస్ ప్రయత్నములను, ఇండియా ఆఫ్టేరియావారు దెచ్చిన ఆక్షేపణలను జెలియజేసిరి. డొమినియనుల పనావేశమును గావించుట నిష్ప్రయోజనమునని. ఈ తీర్మానమును వారల ఆలోచించుటకు సంసిద్ధులుగారేని ఒడంబడికను జేసికొనుట అసాధ్యమని జోయిన్సన్ హిక్కుగారనిరి. చర్చయుల నర్తకములతో పనితేయు పనివాండ్ర తేనుమునుగూర్చి చర్చను నీసికొనవలె ననిరి.

శ్రీమాన్ గోపాలస్వామి

అయ్యంగారు

తలహాదా ఐ. సి. ఎస్. పరీక్షలో

మొదటివారుగా నెగ్గిరి

వీరు మన్నామగడిలో ఉండే కళాశాలలో చదివి

బి. ఏ. పరీక్షలో కృతార్థులై సమ్మతి

ఐ. సి. ఎస్. పరీక్షకు వెళ్లిరి.

కలకత్తా పురపాలక సంఘము

కలకత్తా జూలై 29:—బుధవారమునాటి సభయందు నీటి సరఫరా సంఘమునా రోజు యాంక్షయయిజరిగినకంపెనీ వారిచే ఎత్తువ దాడుగ నమూనాచేరిగాన మజరాయ నలవనని కోరిన 24 పా 4 పి. 6 పెనీలను నిరాకరింపవచ్చునని చేసిన నూచనపై కొంతవర్ష జరిగెను. ఆ నూచన కార్యచేపను సభలో నామోదము నొందవలయున్నది. తీర్మానమును ఫెల్లువు గా రాక్షేపించిరి. అంత గొప్ప యాంక్షయన రక్షసంఘ నిజము కానియెడల నట్టికోరిక గోరవని నుడిచిరి.

మేయరు—అదియే భారతీయ వర్తక సంఘమునా నబద్ధ మాదు నందురా?

ఫెల్లువుగారు—అవును, మర్యాదగల యేవర్తకసంఘమును, భగవంతుని యందు భయముగల యేవర్తక సంఘము నట్లు చేయవని నే నంటిని.

అతీర్మానమును సభవారి సమ్మతి కుంచకముందు మేయ రిట్లునుడిచిన: “ఈతీర్మానము వెర్నవో నాయాంక్షయన రక్ష సంఘ మోసబుద్ధిచే నట్లు చేసినపుడు నపార్థ మెన్నటికిని గాదు. కార్యచేపనువారి కట్టియామోహడ లేదు. ఇది కార్యచేపను వారికి కంపెనీవారికి నొకవిధమున కంట్రాక్టు. అకంట్రాక్టువరకు నర్థము చేసికొనుటలో కార్యచేపనువారొక విధముగా నూహించిరి. కంపెనీవారు మరొక విధముగా నూహించిరి.

తీర్మాన మామోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

సిక్కు-గురుద్వారాచట్టము

మనసిస్సాల్లిగ అమలునందు జెట్టవలయును

లాహోరు జైలునందున్న ఆకాలీనాయకుల

తీర్మానము

లాహోరు, జూలై 29:—లాహోరు కోటయందు విచారణమిట్లమై యిరువయ్యేబడిన ఆకాలీనాయకులు యీ దినవ ప్రకటించిన తీర్మానమును గావించి శిరోమణిగురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ కంపిరిని నమ్మగలిన వర్తమానము జెలుపుచున్నది:—

“సిక్కుగురుద్వారాచట్టమందు స్వల్పలోపము లున్నను సిక్కుజైలులను విడిచినను విడువకున్నను, చట్టమును మనసిస్సాల్లిగ అమలునందుజెట్టుటకు పంతు పూనుకొనవలయునని మేము విన్నవించుచున్నాము.” (అ. ప్రె.)

ఆర్. కృష్ణవిల్లగారు

తిరువాన్కూరు మహారాణిగారిచే క్రొత్తగ

నియమించబడిన దేవస్వపు కమిషనరుగారు

అల్వారు ద్వారానము

భారతకాంగ్రెసు కార్యసభలో చర్చ

కలకత్తాలో జరిగిన భారతకాంగ్రెసు కార్యసభ సభలో యీ ద్వారానమునుగూర్చి విచారణ చేయుట కొక ఉప సంఘము నేర్పరుపవలెనను తీర్మానము నేటుయనునా లాలు బజాజుగారు రుపపాదించిరి. సంస్థాన వ్యవహారములు కల్పించు కొనకూడవని కాంగ్రెసువారి దివివరము నిశ్చయించి అటులనే జరిపించు చున్నారు. అదియే ఉత్తమమార్గమని నిశ్చయింప బడినందున బజాజుగారు పట్టుపట్టలేదు. దీనినిగూర్చి యీ పత్రికలో నా అభిప్రాయమును వెల్లడించెదనని నేనపుడు తెలిపితిని. ఇట్టి పద్ధతి ప్రస్తుత స్థితిగతులలో అవసరము కావు ననే కాంగ్రెసువారు దీని నవలంబింప వలెనని మాత్రమే నేను తెలుపను. బ్రిటిషు యిండియాలోగూడ కాంగ్రెసువారి పలుకు బడి సాగుట కవకాశము చాలస్వల్పమే. సంస్థానములలో ఆ మాత్రముమాడలేదు. కావున అచట కాంగ్రెసువారు కల్పించు కొనుట దోషము కాకపోయినను వ్యర్థమును నిశ్చయము గాన మిన్నకుంటుంటే వివేకమునను. అంతేగాక అందు సద్భావము కూడ నున్నది. కాంగ్రెసువారు సంస్థానాధిపతులకు తోడ్పడ గోరెదరుగాని యిట్లు చులను కలిగింప గోరరు. వారి పరిపాలనమును సంస్కరింప గోరెదరుగాని నిర్మూలించగోరరు. అందులకు నిదర్శనముగానే తాట స్థలమును బూనియున్నారు.

అటులని బ్రయత్నముగూడ మానివేయరు. సంబంధము కలవారు తమపలుకుబడిని వినియోగించెదరు. స్థానికసంఘములు సంస్థాన ప్రభుత్వములచెరింపకుండ బాధితులకు సహాయము చేయుచుండువచ్చును. వ్యక్తులను కాంగ్రెసువారు చేయుకార్యము లనుగూర్చి కాంగ్రెసువారు చర్య జరుపరు. అట్టివారు పనిచేసిన పుడు వ్యక్తిమాత్రముగనే పనిచేయవలెను. కాంగ్రెసుపేరు తో పనిచేయగూడదు. కాంగ్రెసుకు యిట్లుందిని కలిగింప గూడదు.

అటులే సంస్థానముల ప్రజలు జాతీయసంస్థయగు కాంగ్రెసువలన సహాయము నపేక్షింపగూడదా? అని అడిగినచో కొంతవరకుంటులేనని నేను చెప్పకలేవదు. ప్రత్యక్షముగా కాంగ్రెసువారు సహాయముచేయజాలరు. గాని పరోక్షముగా చేసెదరు.

కాంగ్రెసుకు బలము పెంచుటనుబట్టియే సంస్థాన ప్రజలస్థితియు మారుచుండును. కాంగ్రెసుయొక్క నైతికాధికారము మాత్రము సంస్థానములలో గూడ వ్యాపించుచునేయుండును. కావున కాంగ్రెసువారు ప్రత్యక్షముగా సంస్థానప్రజలకు సహాయముచేయజాలకపోవుటకు కారణము శక్తిలోపమేగాని అయిష్టముకాదని వారు గ్రహించుచుగాక.

(మో. క. గాంధీ - ఎంగుయిండియా 28-7-25)

శ్రీ శ్రీ పెద్దాచ వెంకట్రావుగారు

ఆత్మహత్య జేసికొనిన ఆంధ్రవిద్యార్థి

వైపట్టునందు నిలువబడినవారిలో, ఘన్యగ నున్నవారు

శేబురుమాలను చేతబట్టిరి

టారిఫుబోర్డు విచారణ

షివెల్లుగారి సాక్ష్యము

రైల్వే వేగను పరిశ్రమకు రక్షణముగోరుట

కలకత్తా, జూలై 29:—బరక్ కంపెనీ, ఇండియన్ స్టాండర్డుకంపెనీ ప్రతినిధుల జె. డి. బాల్వారు షివెల్లుగారు రైల్వే దిగువ చట్టము పరిశ్రమకు రక్షణము నీయవలయునని గోర్తును టారిఫుబోర్డు యెదుట నేడు సాక్ష్య మిచ్చెను. పెద్దరైలుమార్గముపై రు 1250 లును, చిన్నరైలుమార్గముపై రు 700 లును, ప్రతిచట్టమునకును ప్రభుత్వ వియవలయునని సాక్షిచెల్పెను. న్యాయముగ ధర రయిల్వే వేగనులను నిర్మించుటకు భారతదేశమందు తరాయము లులేవనియు, చక్రములు, యిరుసులు, శ్రేణులుచప్ప భారతదేశమందు మోగమునకు కౌపలిన రైలువేగనులలో సగము యీ దేశమందు తయారేయవచ్చుననియు సాక్షిచెల్పెను. అమలునందున్న టాంటేజరులందు మార్పుగావలయుననియు, దిగువచట్టములు సంపూర్ణికాగనే వాని విలువయందు నూటికి అరువది రూపాయలు భౌతికగానీయవలయుననియు, 21 దినములలో బిల్లులకు సామ్యుదీయవలయుననియు సాక్షిచెల్పె. పోటీదరలో మిక్కిలితక్కువధరకు సంవత్సరమునకు నాల్గువేలవేగనులను దీసికొనుటకు దొరతనముగా రంజీనీయవలయును. (అ. ప్రె.)

కాగితపు పరిశ్రమ

టారిఫుబోర్డు రిపోర్టు శనివారమునాడు

ప్రచురింపబడును

రిపోర్టునందు గావించబడిన సిఫార్సులపై

దొరతన మభిప్రాయము చెలువలేదు

సిద్ధా, జూలై 29:—కాగితపు పరిశ్రమకు రక్షణ వియవలయునని దరఖాస్తుజేయ అందువిషయమై టారిఫుబోర్డు విచారణ గావించెను. టారిఫుబోర్డు రిపోర్టు శనివారమునాడు ప్రకటింపబడును. విక్రయమునకు రిపోర్టు అగట్టు రి-ప లేదీనుండి దొరకును, రిపోర్టునందు టారిఫుబోర్డు గావించిన సిఫార్సులపై దొరతన మెట్టి అభిప్రాయము నింకను బ్రకటింపలేదు. (అ. ప్రె.)

బుడలు

బొంబాయి, జూలై 29:—“నార్కరికా” యొడ లండను 28 వ లేది తపాలుతో బయదరి పోర్టునెట్లు రేపు 29 వ లేది రాత్రి 12/80 గంటలకు చేరినాడే తెల్ల పాటికూమున 4-80 గంటలకు బయలుదేరెను. (అ. ప్రె.)

గుత్తి అదనపు పోలీసు

ప్రభుత్వ ప్రకటన న్యాయమా?

టి. శివశంకరంగారు 24 వ తేదీన యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

ప్రభుత్వమువారు మే 12 వ తేదీన గావించిన ప్రకటన ప్రకటనలో 27 గ్రామములు గుత్తితాలూకాలలో మూడవవంతు నాక్రమించి గుంటకలు పెంకుటూరు రైల్వేలైనుకు తూర్పుగ నున్నవనియు, "అరాజకస్థితియందుండుటచే; అందలి ప్రజలు, కొన్ని తెగలవారి ప్రవర్తన వారు లేకుంటే అధికముగ పోలీసు వారిని నియమించు అవశ్యత గలదనియు" ప్రకటించిరి.

పి. కేశవపిల్లవా రీసమీచారము సరిగాదనుటచే ప్రత్యేకము విచారణసలిపిరి. కొట్టిగారివిచారణయందు దిట్లు చెలిపిరి: "ఇతర గ్రామములలో నెచ్చటను అశాంతిభయ ముట్టలేదు. ప్రభుత్వమువారు పేర్కొనిన గ్రామములలో నైనను, ఒక్క చింతలచెరువునందు తప్ప వేరెచ్చటను ప్రమాదకరమున పరిస్థితులు లేవని చెలియవచ్చును. జిల్లా అధికారులకుగాని, పోలీసు వారికిగాని యిట్టి అభిప్రాయము లేదు."

ఈ అభిప్రాయము క్రొత్తగనున్నది. లాఆర్డరు కాఖాధికారులు యీ విషయమును, ఇంతవ్యయము తేసిరికార్డులన్నియు వెదకి చూచి ప్రత్యేకోద్యోగిగారు చెలియజేయువరకు కనుగొనలేకుండుట వింతగనున్నది.

ఈ విషయము ముందుగ తెలిసియుండినచో ప్రభుత్వమువారు 26 గ్రామములను శిష్టార్థములుగా పేర్కొందురా? ఎదోయొకప్పుడు తిమ్మారెడ్డిపక్షముననో, చిన్నారెడ్డి పక్షముననో చేరి, అచ్చటచ్చట కేటాయింపుగా నివసించుచున్న కొలదిమంది ప్రత్యేకవ్యక్తులు, "శిష్టార్థులగు ఒకతెగ లేక సంఘమువారిగా" నెంచుటకు పీలు లేదని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనుటకు ప్రత్యేకోద్యోగివిచారణ కావలసివచ్చెనా? ఆప్రత్యేకవ్యక్తులందరిలో శిష్టార్థముగ ప్రవర్తన గలదో లేదో చెలిసికొనిరా? ఈ విషయములన్నియు అనవసరమయి యుండునా?

ప్రభుత్వమువారు కార్మిగారి రిపోర్టును అవలుజరుప నెంచెదరు. అట్లయినచో వెంటనే 26 గ్రామముల ప్రజలపై యీ అదనపు పన్నీలతోలింపరాదు? అన్నిగ్రామములలోని ప్రజలను యెంచి జూచి, యెవరు యేపక్షమునకు చెందినవారో నిర్ణయించి పిమ్మట మిగిలినవారిపై పన్ను తోలిగించమనిజిల్లా కలెక్టరుగారి నేలగోరవలెను? సరాసరి తోలిగించిన మర్యాదలోపముననేమో? ఇట్టివధితి మర్యాద నెట్లు హెచ్చించునో తెలియకున్నది.

ఈజి తరువునలన పరిస్థితి లెట్లు మారునో చూచెదము. తిమ్మారెడ్డి ధైర్యముగ నుండవచ్చును. ప్రమాదములేకుండనే ఫలమనుభవించవచ్చును. ఆతని కుమారుడు 30 లేక 40 వందల బడ్డపీల వెంటగొని తిరుగవచ్చును. వానిశత్రువును ప్రభుత్వమువారు కట్టియుంచుదురు. ఎన్ని కూనీలేని జరుగవచ్చును. ఆతను యెన్ని నేరములేని చేయవచ్చును. కాని ఆతను తప్పించుకొనును. పోలీసువారి కాసంగతి తెలిసినను వారేమనరు. కాని చిన్నారెడ్డి రెడ్డియే ప్రమాదకారి. రయితులకు యిబ్బందులున్నచో ప్రభుత్వోద్యోగులవద్దకు బోక తనవద్దకు వచ్చి చెప్పుకొనునట్లు చేయలేదా? అది యొక నేరమే. అతనిచేత తుపాకి యుండినను యితరులు తన్ను కాల్యుచున్నపుడు చేరువనున్న ప్రభుత్వోద్యోగివద్దకు బోయి చెప్పుకొనక తిరిగి తుపాకి ప్రేల్చుట ఒక తిప్ప. తిమ్మారెడ్డికి నష్టదాయముగ ఎన్నికలలో పాల్గొన్న కేశవపిల్లగారికి సహాయముగ నుండుట వేరొకతిప్ప.

చింతలచెరువునద్ద యిరువురు పోలీసు జమానుల నుంచిన సరి. వారచ్చట నిదివరకే యుండినచో నింతగందరగోళము జరుగక పోయియుండును. పేదప్రజలపై యీ అదనపు పోలీసు పన్నుండకపోవును. అనవసరముగా యీవిచారణకై యిన్ని పేలు ఖర్చుండకపోవును.

పోలీసు చట్టములో 13-వ సెక్షను గలదు. దాని ప్రకారము పోలీసుసహాయము గోరువారికి ఖర్చులు పెట్టుకొనిన పోలీసుదళ మొనంగవచ్చును. తిమ్మారెడ్డిగారు తమభూములను సాగు చేసికొనుటకు పోలీసుసహాయ మవసరమని కోరుచుండుటచే వారిని ఖర్చుపెట్టు కొన గోర వచ్చును. వారి వలెనే భయపడుచుండిన హంపయ్యను గూడ ఖర్చులు భరించమనికోరవచ్చును. జిల్లానూపర్మెంటుగారు నెలకు రెండు సారు లచ్చటకుబోయి తనిగి జేయుచుండవచ్చును.

ఇట్టినిర్బంధచర్యలనలన ప్రజలలో నుత్సాహ మెంతయనిపోవునో గుర్తింపకున్నారు. ప్రజలు తమయిబ్బందులను గూ

హైందవాంగ్ల సంఘసభ

మహాత్ముని హితోపదేశము

హైందవాంగ్లములకూడ భారతీయులని గ్రహింపవలయును

కలకత్తా, జూలై 30:-నిన్న సాయంకాలము హైందవాంగ్లసంఘసభ జరిగెను. దానియందు మహాత్ముడు హృద్యమగు నుపన్యాసమిచ్చెను. అధ్యక్షుడు మహాత్మునాహ్వనించుచు హైందవాంగ్లములకూడ భారతీయులే యనుకొనుటకు గర్వపడుచున్నారని చెలిపెను. వారి యభ్యుదయమంతయు నిచ్చటనున్నది. వారిజన్మభూమి యిది. భారతదేశములోని యితరజాతులతో బాటే వారు నన్నివిధముల భారతీయుల భాగస్వాములు నయియున్నారు. ఇంతకుపూర్వమువలెనే నికమందుగూడ వారి యభ్యుదయమంతయును ఫారతజాతులతో బాటేయని గ్రహించిరి. ఇట్టిసంఘమునకీ దేశమున నితరసంఘములతో బాటనుభవించుటకేదైన గౌరవవృత్తి గల్పించ, మహాత్ముడు నుడువునని యాసించుచున్నాము. కాని మహాత్మునికొక్కటి మాత్రము స్మరణకు దెచ్చును. ఎట్టియభ్యుదయకరమగు యభివృద్ధిలు భారతదేశమునకు గలిగినను, సమయమున బాలించుచున్న ప్రభుత్వమునకు మాత్రము సర్వదా భక్తికాపువారమని గ్రహింపవలయును. మాసంఘక్షేమమునుగూర్చి యెందరెన్ని విమర్శలను హితోపదేశములను జేసినను, రాజభక్తిని మాత్రము విడవమని యధ్యక్షుల వహించి డా|| మారినోగారుపన్యసించిరి.

మహాత్ముని హితవు

మహాత్ముడు పిమ్మట నిట్లని యుపన్యసించెను. "రాజభక్తిని గూర్చి మీరు నడివిన వాక్యముల యర్థమును నే గ్రహించితిని. ఒకానొకప్పుడు నేనుగూడ నిట్టి వాక్యములనే యనుచుండెడివాడను. కాని గతించిన యారుసంవత్సరములనుండి రాజభక్తినిగూర్చి మాటలాడుటలేదు. రాజద్వేషమును గూర్చియు మాటలాడుటలేదు. ఏవిషయమునందు ద్వేషబుద్ధి నాకులేదు. కాని యసత్యమందు నాకు సంపూర్ణ ద్వేషముగలదు. చెడ్డయందు నాకు ద్వేషముగలదు. రాజభక్తి నాకాచరణీయ మాత్రముగ దీసివేసికొంటిని. ఒకానొక సంఘ దేశక్షేమమును గమనించి నంతకాలము, భక్తియుతుడనయియుండును. ఎప్పుడూ సంఘక్షేమమునకు మాటుగా నిరోధమును గల్పించుచున్నదో వెంటనే నేను దానిపట్ల ద్వేషబుద్ధి నహింతును. అయ్యది నా విధికి ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునకు నేను భక్తియుతుడనని తెలుపుటకు పీలులేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునకా తదిద్విధానము, భక్తిలేదు సరిగదా, భారతదేశముయొక్క పౌరుషమును నాశనముచేయుచున్నట్టి భారత పీర్వమును దినివేయుచున్నట్టి యీ దుష్టపద్ధతిని నాశన మొనర్చుటకు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నాను.

హైందవాంగ్లముల భారతీయులని

గ్రహింపవలయును

నాకు గొంతటి హైందవాంగ్లలో న్నేహముగలదు. హైందవాంగ్లములకూడ భారతీయులలో తాముకరని గ్రహించుటలేదు. మీరు దక్షిణాఫ్రికాగాని, ఆస్ట్రేలియాగాని, న్యూజిం లండుగాని, యాంగ్ల దేశముగాని పోవునెడల నల్లవారుగానే పరిగణింపబడుదురని మీరు గ్రహింపవచ్చును. అట్లు లగుచో మీగతియేమి. అందరని ఫలమున కాసింతురా? లేక మీ స్వస్థానమును మీరంగీకరింతురా? మీ దేహమందలి ప్రతి

ర్విప్రభుత్వమువారికి చెప్పుకొన అనవసరము లేకుండనే సర్దుకొనగినచో నది గొప్పవిషయమే. స్వయంసహాయము జేసికొనుచున్నారన్నమాట చిన్నారెడ్డిగారు రట్టియత్నములను జేయుచున్నపుడు వారిని ప్రోత్సహించవలెనేగాని, అక్రమమర్రిగా నిందింపరాదు.

ప్రభుత్వమువారు గుత్తితాలూకా న్యవహరములగూర్చి చాలకాలమునుండి చింతించుచున్నామనిరి. అట్లయినచో నేమి తర్కదీసికొనిరి. అచ్చట శాంతిస్థాపించుటకు పోలీసువారు సమర్థులుకాకుండినచో నాజిల్లాలో పోలీసువారికి ప్రభుత్వోద్యోగుల వేతనము లేచ్చించమని యేలశిఫార్సుజేయవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగులు, చింతలచెరువు అల్లరులకు కారణములగు పరిస్థితులను అక్షర్దగ పరికించుచుండ వారి నేమనక, కేశవపిల్లవంటి అనుభవజాలగు ప్రజలకును ఏల నిందింపవలెను?

భాగము భారతీయులు. మీరు భారతీయుల మనుకొని, లేక ములోని ప్రజలందఱతో బాటు భాగస్వాములగుచో మీకు నాశగలదు, నాకు నాశగలదు. మీరు భక్తియుతుల మనుకొను ప్రభుత్వమునకు నాశగలదు. అప్పుడు మీరు భారతీయులకు నాంగ్లయులకు మధ్యవర్తులుగనుండి వారిరువరకెట్టి కష్టములు గలుగకుండ, నిరువురకు సంతోషముగలుగునట్లు సుబంధమేర్పఱచినవారగుదురు. కాని మీరూ యున్న తాపస్థితే యెదురు చూచుచో నది యప్రాప్యమగును. మీకు కష్టము. భారత దేశము నకుగూడ దైన్యార్థసయోగలుగును. భార్యనంతులు, బుద్ధిమంతులు, మంచివారుగల నొకానొక ప్రముఖులగు సంఘమున భకారకూపమున బడిపోవుచున్నది. కారణమేమన లభ్యపదార్థము కొరకానించి తమవిధిని నిర్వర్తించుట మానుకొనుచున్నారు. నేను మిమ్ములనుగోరున దేమన దేశమున కిట్టి సంధిభావసరమున మలేదయో యొకటి నిశ్చయము జేసికొనుడు. ఆ నిశ్చయమును భార్యయతో నాచరింపుడు. మిమ్ముల నప్పు డాంగ్లయులనుండి నంపూర్ణముగా విడిపోయి, మీకు క్రొత్తగా దోచుచోదుస్తులను మార్చుచు నికోరను. కాని ప్రజాశయములతో నేకీభవింపుడు. వారికొక కాలోచింపును. వారి నుదరించుటకు మీరు సాధనభూతులుగుండు. ప్రపంచమునకు భారతదేశమున వివిధజాతులున్నను వారందరు బుద్ధులై యొకమత్యముతో మెలగుదురని యాదర్శప్రాయముగ జూపుడు. ప్రతివారును తమ వృత్తిత్వమును రక్షించుకొనుచు, మిగత సంఘములతో గలయుటకు తనలో నిది కొంత సదలివేయుండవలయును. అది మీ రాచరింప చలచినచో నాభాగ్యము మీయది.

హైందవాంగ్లలపట్ల నితరజాతుల బాధ్యత

ఈ హైందవాంగ్లలపట్ల భారతదేశములో నధికసంఖ్యాకులగు నున్న యితరజాతులవా రెట్లు ప్రవర్తించవలెనను విషయమున నేను రాజప్రతినిధి పదవియందుండునచో (యెన్నటి కట్లు జరుగునని యూహించుటలేదు.) స్వల్పసంఖ్యాకులకే ముందు సౌలభ్యములు కల్పించి, వారిని నిర్లక్ష్యముచేయలేదను బుద్ధికలిగింతును. కావుననే వారిని బాగడుటలేదు. వారికి న్యాయముగ రావలసినదే వారికిత్తుము. కాని వారు స్వల్పసంఖ్యాకులగుటచే ముందు వారిని బిలిచి, వారికే సౌలభ్యము గల్పింపవలయును. కాని యాసౌలభ్యములు శాసనములనలన జేసినచో మన మెన్నటికి నొకజాతి కాలేము. అప్పుడెప్పుడును జగదములు పెలుగుచుండును. మధ్యమతే యొక రాత్రిగా యిదాలను పెంచవలెనని యే జూతురు. వారికి గావలసిన చంతయు నిత్తును. కాని శాసనముల మూలకముగా మాత్రము గాదు. అధి:సంఖ్యాకులగు జాతులవారియొక్క న్యాయబుద్ధి గలుగునంతవరకు నీస్వల్పసంఖ్యాకులను వారి రక్షణము నాకు నాసంఘమునకును వేరే ప్రత్యేక యొడంబడిక వలన వారి హక్కులు రక్షింపబడుచుండును. (హర్షము)

పిమ్మట మహాత్మునికి కొంత నిధిని గూర్చియిచ్చిరి. ఆతడు పోవునపుడు సభ్యులందఱును హర్షమును వెల్లడించిరి. (అ. పే.)

మంగళ గిరి

(స్వకీయ విలేఖరి)

జూలై 29:-మా డిప్యూటీ సెహిష్టారు శ్రీయుత కె. కామశాస్త్రిగారు ఇంచటించి నతైనప్పటి డిప్యూటీ సెహిష్టారుగా బదిలీకాబడిరి. స్థానే శ్రీయుత మంతా కోటిశ్వరరావుగారు నియమింపబడిరి. వీరు రి దినముల క్రిందటనే చార్జీ తీసుకొనిరి.

పోస్టాఫీసుల యిన్స్పెక్టరుగారిచట పోస్టాఫీసును తనిఖీ చేయుటకై రెండుదినములక్రిందట యిచటకు నచ్చియున్నారు. రాజీనామాలు

పంచాయతీ కోర్టువిషయమై యీమధ్య జూరీకాబడిన తాఖీదు ననుసరించి, శ్రీయుతులు పణిచెపు శ్రీమన్నారాయణ, కోనూగు కోటయ్య, అవ్వూరు బాల వీరన్నగార్లు తమ పంచాయతీ కోర్టు సభ్యత్వములకు రాజీనామాయిచ్చిరి. మొదటి యిరువురు యీనియనుభోద్దులలో కూడ సభ్యులుగా నుండుట చేతను, చివరవారు రాజ్యోవు యీనియను ఎన్నికలలో సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడుటకును రాజీనామాల నిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

యూనియను మీటింగు

ఈనెల 30 వ తేదీన జరుగవచ్చు యూనియనుబోర్డు మీటింగులో కీ|| శే|| చి త్తరంజనదాసుగారి ఆకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు, సభవారి సానుభూతిని తెలియజేయు తీర్మానమును శ్రీయుత రామడుగు పానకాలుశర్మగారు (యూనియను సభ్యుడు) ఉపపాదించుమని నోటిపిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

తత్వరాజ్యము

బిట్టముసామ్రాజ్యపు లేబరు సమావేశము వారు, హిందూదేశమునకు స్వరాజ్య ప్రాప్తి త్వరలో చేకూరవలయునను తీర్మానము నామోదించిరి. ఇట్టితీర్మానము గావించినందుకు లేబరుసమావేశమువారుపందనీయులే. భారతదేశపు హక్కును వీరు సిద్ధాంతమునం దయినను అంగీకరించిరి. కాని యీతీర్మానమువలన ప్రస్తుతోపయోగ మంతగలేదు. లేబరుపక్షమువారు పరిపాలనాధికారము వహించక ముందు హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము నొసగవలె నని కోరిరి.

చేజిక్కినపిమ్మట,

ద్వంద్వప్రభుత్వ

యనని హిందూ

సమాజమునందు, లేబరు

పక్షమువారికిని కన్యరైటిస్టులకును భేదము గనుపించదయ్యెను. లేబరుపక్షముపై భారతీయులవిశ్వాస మడుగంటెను. హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, బ్రిటిషుపక్షములన్నియు నొక్కరీతిగ ప్రవర్తించు నను భావము ప్రబలసాగెను. లేబరు పక్షమువారిధికారమునం దున్నపుడే, బెంగాలు ఆర్డినెన్సుచట్టమును నిర్మించుటబట్టి, నిర్బంధవిధానముపట్ల సయితము వీరు విశాలముగ ప్రవర్తించలేదని లేటెల్ల మయినది. లేబరుపక్షమువారు, పార్లమెంటుసభయందు అల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నను, తమ ప్రత్యేకస్వత్వమును గనుపరుపవలసి యుండెను. అయితే

పరిపాలనాధికారమును

తత్వ రాజ్యపు

జలకు విశ్వాసము

సమయముల గావించి లాభములేదు.

ఆ తీర్మానముల సాఫల్యము నిమిత్తము లేబరు పక్షమువారు శక్తిసంతను ధారబోయవలయును. హిందూదేశసమస్యను తమకార్యక్రమములోముఖ్య భాగముగ జేర్చవలయును. ఎన్నికలలో సీయంశమును వోటురులయెదుట ప్రధానముగ నుంచవలయును. తా మధికారము వహించిన కాలములో హిందూదేశము గూర్చి శ్రద్ధవహించితిమని, ముక్తిగ నుండిన రాష్ట్ర మాక్ల నాల్గు గారు సూచించిరి. మాక్లనాల్గుగా రెటుల దలచినను, భారతీయులు వీరి వాక్యముల నామోదించజాలరు. హిందూదేశముపట్ల వీరు నిరాదరణ జూపి రనుటకు పందియము లేదు. గతజలసేతుబంధనమువలన ప్రయోజనము లేదు. ఇకనయినను, లేబరుపక్షము వారు తమ వాదనములను చెల్లించ బ్రయత్నించినరా? ఇంగ్లండునం దీవిషయమై ఆందోళన

నలిపి, ప్రస్తుత కన్యరైటిస్టు ప్రభుత్వమును సరియగు మార్గమునకు దెచ్చెదరా? సమ్యక్మంతగ గుదురుట లేదు. కార్మికనాయకుల దృక్పథము విశాలముగ గనుపించదు. వీరు హిందూదేశమునకు తోడ్పడినను తోడ్పడకున్నను, ప్రజలు స్వరాజ్యసంపాదనపట్ల దృఢనిశ్చయ మునుచో, పర్యవసానమనుకూలముగ పరిణమించును. భారతీయులు ఆత్మవిశ్వాసము జూపి పని జేయనిచో, వెలుపలివారు రక్షించుట దుర్లభము. లేబరు పక్షమువారు హైందవ స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుచో, ఇంగ్లండుకు మేలొనర్చిన వారగుదురు. బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠయు గౌరవమును నానాటికి క్షీణించుచున్నవి. బ్రిటిషువారి ఇంపీరియలిస్టు పద్ధతులపట్ల, ఏవగింపు గలుగుచున్నది. వ్యవహారము మరింతదుస్థితికి రాకముందే, లేబరు పక్షముమేల్కొని మిగిలిన పక్షములలో ప్రబోధము గలిగించుట యుక్తము.

ప్రొద్దుటూరు: హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యము

మతములు, ప్రేమను ధర్మమును పెంపుజేయుటకు మారుగ, క్రోధమును వైషమ్యమును పెంచుట మిగుల శోచనీయము. ఇది మతముల లోపమని ఎంచజాలము. మతముల ఆంతరంగిక భావమును గ్రహింపక, వై వై చిహ్నములకొరకు తగువులాడుటచేతనే, ప్రస్తుత దుస్థితి జనించుచున్నది. హిందువులును మహమ్మదీయులును తగవులాడుకుండ తమతమ మతధర్మములను నిర్వహించుకొన లేరని సమ్మతము. హిందూమహమ్మదీయ కలహములు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి నడ్డగించుచున్నవనుటకు సందియములేదు. ఇయ్యది రాజకీయ రంగమునగూడ బ్రవేశించుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు, ఇవి యంత తరుచుగ జరుగకపోయినను అప్పడప్ప డిట్టి కలహవార్త లరుదెంచుచుండును. ఈమారు ప్రొద్దుటూరునుండి మనస్తాపకరమగు వార్త వచ్చినది. మొహరంపండుగ సమయమున హిందువులు కన్యకాపరమేశ్వరి ఉత్సవములను జరుపనెంచుటచే, మహమ్మదీయులు దేకపూరితులైరనియు, అధికారులు జోక్యము దీసికొనుటచేతను, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువుననుసరించి హిందువులు తమ ఉత్సవమును మానుకొనుటచేతను, అల్లరులు తప్పిపోయెననియు, దెలియుచున్నది. మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరు వెంత వరకు న్యాయ మయినను, వెంటనే జోక్యము దీసికొని అల్లరుల నాటకపరచిన అధికారులు వంద నార్దులు. ఆంధ్రమహాజనులు మాత్ర మింతటితో తృప్తిజేసి లాభము లేదు. అధికారనిరోధము, తాత్కాలికోపద్రవమును తొలగించినను, హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య శాశ్వత సఖ్యము గుదుర్పజాలదు. ఆంధ్రనాయకు లిట్టి సఖ్యమును గుదుర్చుటకు ప్రయత్నించవలయును. సమాధానమువలన, ఇట్టి పోరాటముల సంతరింప జేయవచ్చును. ఉత్తర హిందూదేశమును మలిన పరచుచున్న హిందూమహమ్మదీయ వైషమ్యము లీ రాష్ట్రమున పెచ్చుపెరుగకుండ జూచుట, ఆంధ్రనాయకులవిధియై యున్నది. నాయకులు వెంటనే చర్య దీసికొననిచో, ఆంధ్రదేశమున గూడ క్లిష్టస్థితి జనింపవచ్చును.

ఆంధ్రవిద్యార్థి బలవత్ స్వరణము

పెద్దాడ వెంకటరావుగారి బలవత్ స్వరణవార్త, ఎట్టివారికయినను జాలి పుట్టించకమానదు. వీరు కీర్తిశేషులగు పెద్దాడ సాంబశివరావుగారి కుమారులు. దైవభక్తిపరు లనియు సన్మార్గానుసారులనియు, వీరు పేర్గాంచిరి. వీరికి వ్యవహారపు చిక్కులయినను లేవు. ఇట్టివారు ఆత్మహత్య జేసికొనుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. ప్రపంచముపై విముఖత గలిగి వీరు త్వరలో శ్రీరాముని పాదపద్మములను నేవించుటకై జీవయాత్రను చాలించియుండురు. ఇతర కారణములు గనుపించవు. వీరి మరణవార్త విద్యార్థిప్రపంచమును ఉపాధ్యాయులను తదితరులను దుఃఖిసాగరమున ముంచెను. అయోలాకశాలను వీరి గౌరవార్థమై మూసివైచుట బట్టి, వీరిపై గల గౌరవము విదిత మగును. వీరు ప్రిన్సిపాలుగారికి వ్రాసిన లేఖలో నయినను వేరు యద్దేశ్యమును కనుబరుపలేదు. “నేను ఆత్మ హత్య గావించుకొనుచున్నాను. ఇందుకు గృహకల్లోలము గాని, ఇతరుల ప్రోద్బలము గాని కారణము గాదు. భగవంతుని కొక్కనికే కారణము దెలియును. నన్ను నమ్ముడు. చనిపోవువారి నాల్గువై సత్యమధిష్ఠించియుండు” నని వ్రాసిన లేఖ జూచిన, మామూలు కారణములు మరణమును ప్రేరేపింపలేదని స్పష్టమగుచున్నది. నిన్నటిదినము దహన కర్మ జరిగెను. బంధుగులు విచ్చేసిరి. విద్యార్థులు పలువురు శ్మశానవాటికకు జని తమ సానుభూతిని దెలిపిరి. వెంకటరావుగారికి ఆత్మ శాంతి చేకూరి వైకుంఠ ప్రాప్తి గలుగు గాక యని కోరెదము. వారి మరణము వలన దుఃఖినిమిగులు లయిన పినతండ్రులగు పెద్దాడ వెంకటకృష్ణారావు గారికిని, మేనమామ యగు డాక్టరు గురుమూర్తిగారికిని, బావగారగు ఈడూరి సత్యనారాయణగారికిని, ఇతరబంధుగులకును మిత్రులకును, మనఃస్ఫూర్తిగ సానుభూతిని దెలుపుచు, మాకుగలిగిన విచారము నిందుమూలమున దెలుపుచున్నారము.

సిక్కింగారి దుర్గతి

సిక్కి అను నతడు ముప్పియధమునందు అసమాన ప్రజ్ఞగలవాడు. ఇతడు శ్వేతేతరుడు. ఇట్టివారు పేరెన్నికగన్న కార్యంజరు అను ఫ్రెంచి ప్రవీణుని అతిసులభముగ నోడించి, ప్రపంచమునందెల్ల అద్వితీయుడని పేర్గాంచెను. తెల్లవారిని నల్లవారోడించుట, పలువురకు కంటకముగ నుండకమానదు. ఏదేశమునకు బోయినను, వీరితో పందెము జరుగకుండ, తెల్లవారు ఏర్పాటుజేసిరి. బ్రిటిషువారు వీరిని బహిష్కరించిరి. జర్మనీ బయటకు తరమగొట్టెను. సిక్కిగారు శ్వేతస్త్రీని పెండ్లియాడిరి. అమెరికాకు బోయినపిమ్మట, సిక్కిగారి నెవరో పొడిచి పారిపోయిరి తెలిసినది. వీరిని వైద్యశాలకు గొంపోయిరి. వైద్యశాలలో నుండగనే మారువేసము వైచికొని పారిపోయిరి, రూటుదెలుపుచున్నాడు. సిక్కిగారిని పాశ్చాత్యదేశములలో బాధపెట్టిన విధము మిగుల అవమానకరము. సిక్కిగారు దుష్టవర్తనులనియు, అతనిని పొడచుట విపరీతము గాదనియు, టైము ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక సమరించుచు

న్నదిగాని, ఈవాదము సంగీకరించుట దుర్లభము. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట పాశ్చాత్యప్రవీణుల నోడించిన సీగ్రోజాన్ సమగ్రము గూడ, తెల్లవారిటులనే ప్రవర్తించిరి. రంగభేదపు సమస్య మిగుల తీవ్రరూపము దాల్చిన అమెరికాలో మరింత అసహనము చూపబడుచున్నది. పాశ్చాత్యులుమాత్రమే, అన్నివిధ్యలలోను ప్రవీణులనియు తదితరుల స్థానము నాక్రమింపగూడదనియు ప్రబలినమూఢవిశ్వాస మింకను దొలగలేదని విదితమగుచున్నది.

రీడింగు ప్రభువుగారి ప్లేటు మెంటు

కొంతకాలమునకు పూర్వము, ఇండియామంత్రియగు బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగా రేమని చెప్పెదరాయని హిందూ దేశ మాతృరముతో నిరీక్షించుచుండెను. ఏదియో గొప్పప్రకటన గావించెదరని కొందరు పలుకుచుండిరి. తుదకు బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారు తమ యుద్దేశ్యమును వెల్లడించిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునే చేపట్టవలయునని భారతీయులకు హిత మొసగిరి. రీడింగు ప్రభువు గారు వేరు విధముగ ప్రసంగించెదరా? హిందూ దేశము విషయమై ఎట్టినిర్ణయ మింకను జరుగని మాట నిజమే. కాని ప్రధానసూత్రములను బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ముందే సూచించిరి. ఆవిషయమెటులున్నను రీడింగు ప్రభువుగారు ఆగస్టులో గూడెడి సామాజ్యశాసనభలో, ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి దీర్ఘప్రసంగము గావించెదరని తెలియుచున్నది. వీరు బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారితో చాలకాలము సంప్రతించిరి. వీరిపుడు హిందూ దేశమునకు పయనమయిరి. రాష్ట్రప్రభుత్వములతోను కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములతోను సంప్రతించి, రీడింగు ప్రభువుగారు ప్లేటుమెంటు గావించెదరు. ఇది యయినను ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరచగలదని నమ్మజాలము. అయినను, స్వరాజ్య పక్షమువారు రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగము వరకు వేచియుండిరి. గౌరవప్రదమగు సహకారమును గూర్చి తమ కర్తవ్యమును మున్ముందు నిర్ణయించెదరు. రీడింగు ప్రభువుగారు భారతీయులు తలపని విధమున, అనుకూలప్రకటనము గావించెదరా? ఏమిజరుగునో చూడవలయును.

దేశబంధుదాసు: న్యాయార్థు నేషను

దేశబంధుదాసుగారి జీవితమును ప్రశంసించుచు, న్యాయార్థునేషను పత్రిక వ్రాసిన వ్యాసము భావగర్భితమై తనరారుచున్నది. మహాత్మునిజీవిత మేమి, దేశబంధుజీవిత మేమి అమెరికాదృష్టి నాకర్షించుటకు కారణమేమి? పాశ్చాత్య ప్రపంచము అందు, ముఖ్యముగ అమెరికాదేశము, భోగలాలసత్వమునందు మునిగిపోయినవి. భోగానుభవమే వీరి ప్రధానాశయమయినది. అందుకొరకై ఎంతధనము లభించినను, ఎంతభూమి చేజిక్కినను సరిపోవుట లేదు. దాసు, మహాత్ముల జీవితములు భోగములను త్యజింపచుచున్నవి. త్యాగధర్మమును బోధించుచున్నవి. సత్యము యొక్క ఉత్కృష్టతను చాటుచున్నవి. హిందూదేశ నాయకుల సందేశము, భౌతికసౌఖ్యమును పెంపొందింపకున్నను, ఆత్మసంతృప్తి గలిగించుచున్నది. ఆత్మసంతృప్తి లేక పరితపించుచున్న పాశ్చాత్యప్రపంచమునకు, ఇట్టి సుబోధ యవసర మనుటకు సంది

యము లేదు. "హిందూదేశము ఇట్టి యాదర్శమును జేరగలుగుచో, పాశ్చాత్యనాగరికము ఊచించుచున్నదని, మనము చింతనొంద నక్కరలేదు. ఏలనన, ప్రాచ్యప్రపంచము మన కింతకన్నను ఎక్కుడు మంచిమార్గము జూపగలదని" న్యాయార్థునేషనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. దాసుగారి త్యాగమార్గము భారత ప్రాచీన సాంప్రదాయములను పునరుద్ధరించుచున్న దనుటకు సందియము లేదు.

దత్తమండలములు : ఇరిగేషను సౌకర్యములు

పశ్చిమాంధ్రదేశమునందు, ఇరిగేషను సౌకర్యములను వృద్ధిజేయు నిమిత్తము, మద్రాసుప్రభుత్వమువారి కవిచారణసంఘము నేర్పరచిరి. ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి విచారించి, విచారణసంఘమువారు తమయభిప్రాయమును వెలుపలయును. చిన్న స్కీముల నింకను పరిశోధించుట యుక్తమో లేక తుంగభద్రస్కీము పేరుతో పెద్ద ఏర్పాటును గావించుట యుక్తమో, వీరు నిర్ణయింపవలయును. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు విచారణసంఘమున కధ్యక్షులుగను, ది. బ. పి. కేశవశిల్ప, రా. బ. టి. యం. నరసింహాచార్యులు, కోటిరెడ్డి, రామేశ్వరరావు, రంగనాథమొదలియారు, శరభారెడ్డి, శివరావు, శేషారెడ్డి గార్లు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి. పశ్చిమాంధ్రదేశము సంతతతామ బాధితమై, నీటివసతి లేక పెక్కువిధముల యిబ్బందిపడుచున్నది. ఈ ప్రాంతములకు ఇరిగేషను సౌకర్యములు ముఖ్యవసరము లనుటకు సందియము లేదు. ఇకనయినను కాలయాపన లేక, నీటిసౌఖ్యములను సమకూర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు పాటుబడుట సమంజసము. విచారణసంఘపు రిపోర్టు త్వరలో వెలువడి, పనులు త్వరలో ప్రారంభ మగు గాక!

మిషనరీలు

కలకత్తాలో క్రైస్తవ మిషనరీలకు గాంధీ మహాత్ముడొసగిన హితోపదేశము చాలముఖ్యమయినది. మానవుడు స్వతస్సిద్ధముగ దుష్టుడనుభావము, అనుభవవిరుద్ధ మని మహాత్ముడు సూచించెను. హిందువులు పాపాత్ములనియు, హిందూ మతము సైతానుచే ప్రేరేపింపబడినదనియు బోధించుటతప్పని, మహాత్ముడు ఖండితముగ బలికెను. అన్నిసత్యములను సమరసదృష్టితో తిలకించి గ్రహించుట క్రైస్తవ మిషనరీల ధర్మమనియు, ప్రభుత్వమువారియండనుజేరి ప్రజలతో సంబంధము లేకుండుట పాడిగాదనియు, ఇతరులకు బోధించుటకన్నను వారినండి సత్యము గ్రహించుటకు మిషనరీలు సంసిద్ధులుగ నుండవలయునని, ఇతరులను తమ మతములోకి కలుపుకొనుట అంతముఖ్యమయినది గాదనియు, క్రీస్తువలె ప్రజాసామాన్యతేమమే తమతేమ మని వీరు భావింపవలయుననియు, మహాత్ముడు దెలిపిన వాక్యములను సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపవచ్చును. మతము యొక్క నిజభావమును గ్రహింపకపోవుటచేతనే, ప్రపంచమునందు మత మనిన ఏవగింపు గలుగుచున్న దనుట నిశ్చయము.

హిందూమత భర్తాదాయ చట్టము

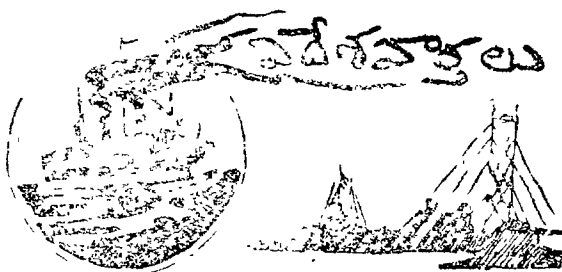
ఈచట్టము ఇండియామంత్రిగారి యంగీకారము బడసినని, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారు వెలుపుచున్నారు. మద్రాసు రాష్ట్రప్రజల మొరలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గాని, ఇండియా మంత్రిగారుగాని సఫలపరుప రయిరి. ఈ వ్యవహార మింతటితో బోదు. హైకోర్టులో వ్యాజ్యము దాఖలు జేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. హైకోర్టు నిర్ణయ మెటులుండునో తెలియదు. మతభర్తాదాయచట్టమునందు, ఆక్షేపణాంశములు పెక్కులు గలవు. దీనివలన లాభముకన్న నష్ట మధికముగ నున్నది. పెద్దయుద్యోగులు సిబ్బంది మున్నగు నట్టహాసము బలముగ నున్నది. దేవస్థానముల రాబడి, దేవాలయోద్దేశ్యములకు భిన్నముగ వెచ్చింపబడెడి యుపద్రవము ఎంతేని గలదు. వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయపు ఏర్పాటు, ఇందుకు నిదర్శనము.

అద్దెల శాసనసవరణ చట్టము

బొంబాయి శాసనసభయందు చర్చ
పునహా, జూలై 29:— నేటిమధ్యాహ్నము బొంబాయి శాసనసభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. కొన్ని స్వల్పపరణలు చట్టమందు జేర్పబడిన బిడప బొంబాయి సహకారసంఘముల చట్టము శాసనసభయందు అంగీకరింపబడెను. తదనంతరము బొంబాయి అద్దెల శాసన సవరణచట్టము నందలి క్లాజా తరువాత క్లాజా చర్చించుటకు శాసనసభ ప్రారంభించెను. వారిమొనగారి సవరణచే బయలుదేరిన చర్చయందు లెక్కసభ్యులు పాల్గొనిరి. 1926, 1927 సంవత్సరము లందలి అద్దెలను హెచ్చించుటకు గాని దగ్గించుటకుగాని వీలుగనుండుటకు వారిమొనగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. నెలెక్టుమిటి ఒప్పుకొనిన అభ్యివృద్ధియందు మొదటి సంవత్సరమునకు నూటికి 30 మొదలు 20 వరకును రెండవ సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 40 మొదలు రూ 25 ల వరకును తగ్గింప వలయునని వారిమొనగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. గత పదిసంవత్సరముల నుండి అద్దె హెచ్చింపబడకుండ జేయబడుటచే నూటికి ముప్పది రూపాయలు హెచ్చుగ అంగీకరింపబడెననియు యిండ్ల యజమానులు ప్రజలను బాధించి పుచ్చుకొనకుండ యీచట్టము కాపాడుచున్నదనియు దొరతనము దెల్పెను. అయినప్పటికిని మామూలుగ అద్దె వృద్ధిగావించుటకు అభ్యంతరము లేనందున అద్దెకు యిండ్లను దీసికొను వారలను, చట్టమువలన తమకుగల రక్షణమును లాభకరముగ సుపయోగించు కొనుటకు అవకాశము లేదు. కొన్నిమార్పులు చేయబడి విచారించబడినపిదప మిగిలిన క్లాజాలు ఇట్టమందు చేర్చబడెను. 1916 సంవత్సరాంతమునుండి తీసికొన్న యిండ్లకు నూటికి రూ 10 అద్దె ప్రతిసంవత్సరమును హెచ్చుజేయుటకు గ్రాంటు చేయబడెను. సవరణ గావించబడిన చట్టమును దొరతనము బరిక్షించుటకుగాను కేపటివరకును అవకాశమియ్యబడెను. అందుచే చట్టము సభయందు రెండవసారి చదువుటకు ప్రతిపాదింపబడలేదు. చట్టము మొదటిసారిగా చదువబడగా దానిపై సవరణలు ప్రతిపాదింపబడెను. అందుపై బయలుదేరిన చర్చ యింకను సంపూర్ణికాలేదు. అంతటితో నూటికి శాసనసభ నిర్విశేయబడెను. కనివారము మొదలు మంగళవారమువరకును శాసనసభ సమావేశము నిర్విశేయబడెను. (అ. ప్రె)

ఛాంపియనురీపుగని
యందు కొండ బద్దలగుట

ఏడ్లరు మనుష్యులు చనిపోయిరి
ఓగ్రాము, జూలై 29:— ఛాంపియను రీపుగదియందు కొండ పగిలి యేడ్లరు పనివారలు చనిపోయిరి. ఒకనికి తీవ్రముగ గాయములు దగిలెను. ఇంతవరకును జనిపోయినవారిలో ఆగ్గురు శవములు దొరకెను. కార్మికులు సారంగపు ముఖమందు కొండ బ్రద్దలయ్యెనని నిన్నును రిపోర్టు చేయబడెను. అది సత్యము గాదు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి క్రొత్త న్యాయమూర్తి

మహాగోంకరుగారు

లండన్, జూలై 20:—గోవింద వినాయక మహాగోంకరు గారు ఆగస్టు 29 తేదీన విరానుము జేదనున్న ప్రెటిగారి ఫోనే బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమించబడిరి.

సిలోను మహాదీయులు

అబ్దుల్ గఫూరు, అబ్దుల్ కాదర్ గార్లు సార్వభౌమ దంపతులు దర్శన మొనగిరి. సిలోను మహాదీయులకు సార్వభౌమ దంపతులు దర్శనమిచ్చుట ఇదియే మొదటిసారి.

పారిశ్రామిక ఆందోళనము

గనుల పనివాండ్ర వేతనముల తగవు

విచారణ సంఘమువారి డిక్రీ

లండన్, జూలై 28:—వేతనముల ఒడంబడికలో కనీసపు వేతనముల మరతులను జేర్చునట్లే వని కార్మికులు కోరుట న్యాయమే యనియు మొత్తముమీద బొగ్గ పరిశ్రమను అభివృద్ధిజేయుట కవకాశమున్నదనియు లాభములకు ముందు వీరి వేతనములకు ముందుగా ఏర్పాటుజేయవలెననియు, బొగ్గు పంపుటలో అనుకూలముగ ఏర్పాటులను జేసినచో ధరను తగ్గించుటకు వీలగుననియు, ఇరాకీ హెచ్చగల దనియు, ప్రస్తుత విషయములకు తగవులాడుచున్న ఇరువురు పక్షములవారును ఉత్తరవాదులు గారనియు యుద్ధముచే గరిగిన ఆర్థిక పరిస్థితుల ప్రతిఫలమునియు విచారణ సంఘమువారు డిక్రీ జేసిరి. వీరు రాయల్టీ పద్ధతి కైర్దొంగిలెదరు. బొగ్గుగిరాకి తగ్గిపోవునట్లు కారణములు, విదేశీయులపాదే యనియు ముదగ్గర ఇంచువరకు కొనుదెచ్చుచున్న దేశములందే బొగ్గును ఏర్పాటుచేయుటయు చమురుతో నడుపు విదేశీయులవిప్రయము తగ్గుటయు ఆసిరి.

కొంతవర కీమత్తుబంగారు ప్రాంతముల ప్రవేశబెట్టుటచే గల్గెననిరి. దీనివలన టన్నుకు ఒక పిన్లీం ధరలో న్యత్యాసమున్న దనిరి.

అంతర్జాతీయ గనుల పనివాండ్ర చర్య

ప్యారిస్, జూలై 28:—అంతర్జాతీయ గనుల పనివాండ్ర కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ప్రయత్నముగ సమావేశమైరి. హార్లెట్ట స్పీకరుగారు అధ్యక్షతన విహించిరి.

క్రీటుబ్రెజిలు, ఫ్రాంసు, జర్మనీ, బెల్జియం, హాలండు, జెకోస్లావియా ప్రతినిధులు వచ్చిరి. బొగ్గు పరిశ్రమలగుర్చి అంతర్జాతీయపరిశ్రమల నాలొచించిరి. బొగ్గుగనులను ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము జేసికొనవలెననియు, అంతర్జాతీయ బొగ్గు ఉత్పత్తిని ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనములో నుంచవలెననియు తీర్మానించిరి.

ఆగస్టు 1 తేదీన బ్రెజిలులో గవలను ఆపుజేసిన అంతర్జాతీయ సంఘమువారు రందరును జోక్యము కలుగజేసికొనెదమనిరి.

తక్షణము ఆగిపోవుట తటస్థించినచో క్రీటు బ్రెజిలుకు కష్టములేకుండ ఇతరదేశములు తయారుచేయునటులు ఏర్పాటు జేసిరి.

బొగ్గుపరిశ్రమకు తాత్కాలికముగ మంత్రివర్గమువారు సహాయముచేయుట కాలొచించిరి తెలిసినది. బొగ్గుతగవును పరిష్కారముచేయుటకు అనేకమార్గములను వెదకిరి. కాని అంత్య తీర్మానమును జేసికొన లేదు.

కొన్నివరతులతో బొగ్గుగనులవారు ప్రధానామాత్యుడు కోరుటచే నోటిసులను తీసివేసెద రనుకొనుచున్నారు.

రైల్వేపనివాండ్ర కోర్కెలు

రైల్వేపనివాండ్రవేతనములగుర్చి ప్రతిష్టంభనమేర్పడినది. యజమానుల ఏర్పాటులనుపనివాండ్రునిరాకరించిరి యూనియను వ్యవస్థాపకుల సభాధ్యక్షుడు తెలియజేసెను. ఇంతలో ఉపద్రవము రాదనుకొనుచున్నారు.

నిరాశజెందువరకు పోరెదము

అబ్దుల్ కరీంగారి ప్రకటనము

మేము నిరాశజెందువరకు పోరాడెదము. మా స్త్రీలను, పిల్లలను జంపనిండు. తరువాత మేము రంగరంగమున పోరాడెదము అని ఫ్రాంసు, స్పెయిను సమష్టిసమరము సత్వన రని విని అబ్దుల్ కరీంగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరట.

సమష్టిసమరములు నిర్ణయింపబడెను. ఫ్రెంచివేనలు తాజానుంకి ఉత్తరముఖముగ బోవుచున్నయవి. స్పెయిను సేనలు పడవరగ మేల్కొల్పివైపుగ బోవుచున్నవి. రిపురాప్రెయిలులో మధ్యజేరుటకు ఏర్పాటుజేసిరి. ఈలోపుగ ఇతరవైస్యములు అబుసిమాన్ నుండి బయలుదేరెదరు. ఫ్రెంచివారు మెరూనును ముట్టజించెదరు.

తాను చివరకు ఓడిపోయెదనని అబ్దుల్ కరీంగారు గ్రహించి రని టైముస్ పత్రికావితేఖిరి చెబుచున్నాడు. తనసంఖ్య కంటే శత్రు స సంఖ్య 10 రెట్లు ఎక్కువ యనిరి. ఆ ధునిక యుద్ధ పరికరములు లేవనిరి. వైద్యాలయములు లేవనిరి. తన ప్రజలు విస్తారము బాధపడుచున్నారు. తమరిని ఓడించుటకుయందు ఫ్రాంసు, స్పెయిను ఆర్థిక రాజకీయములందు నాశముగాంచెద రనియు ప్రపంచములో మర్యాదనుగూడ గోల్పోయెద రనియు డెలియ జేసిరి.

గొప్పనాయకుడు

మ్యూజిడ్ కబుల్ ను బట్టి ఆమీరు బిరుదుతో హామూలును అబ్దుల్ కరీంగారి కియ్యవచ్చునట. కాని ఆతనిని సంధిపరతులను గోరవలెననుటచే లెక్కచేయుచున్నారు. తనకు నిజమున సంధిపరతులను చెలపలేదనిరట.

నిస్సందియముగ అబ్దుల్ కరీంగారు గొప్పనాయకుడు. ఆ అడవిబాతులపై అమృతమైన పలుకుబడి అధికార మున్నది. వారు స్వపరిపాలనమున కపుడే అబ్దులుగారని తనకుతొలిచినను దురదృష్టముచే వారికి స్వాతంత్ర్యమును ఇచ్చెదనని వాగ్దత్త మొనగిరి. స్పెయినువారు మోసబుద్ధితో ప్రసర్తించుచున్నారని నిందించుచున్నాడు. టూల్టనును ఖాళీజేయుటకు 1859 లో 750000 పాసులు దీసికొనియు మరల కొంతకాల మయిన పిదప ఆక్రమించుకొనిరట. ఈ సొమ్మును అబ్దుల్ కరీంగారు మరల ఇచ్చివేయవలెననుచున్నారు. మరాఠోలోనున్న ఫ్రెంచి వైమానికదళముతో ఆమెరికనులు జేరుట తప్పని ఆక్షేపించుచు ప్రపంచ హంతకుల ప్రకటించుచున్నారు.

తంజీరును ప్రధాన కార్యాలయముగ ఉపయోగించు కొనకుండ జేసిన ఏర్పాటులు ప్రపంచమున కెంతయు ఆమోదముగనుండునట. ఇది ముఖ్యముగ బ్రెజిలుకు సంబంధించినది.

తక్షణము పోరాటము

ను ఫ్రెంచివారు అబ్దుల్ కరీంగారితో నవ్వెదరనుకొనుచున్నారు. నేడు క్రొత్త పరిస్థితులు ఏర్పడుచున్నవి సహాయ వైస్యములు గొప్పవి వచ్చుచున్నవి. పెటెయిను సేనాని సహాయము జేయుచున్నాడని టైముస్ ప్యారిసు విలేఖిరి చెల్పుచున్నాడు.

ఇష్టుమున్నచో ఫ్రెంచి స్పెయిను సంధిపరతులను తెలిసి కొనవచ్చుననిరని అబ్దుల్ కరీంగారు డెలియజేసిరట. రెండు వరతులమీద అంగీరించెదనని అబ్దుల్ కరీంగారు రనుచున్నారు. మొదట రిఫులకు స్వాతంత్ర్యమునీయవలెను. రెండవది తంజీరులో రాయబారులు ఒరుగవలెను.

కర్జన్ ప్రభుని ఆఖరువీలు

ప్రకటింపగూడ దనుట

లాయిడ్ జార్జి గారిని ఆక్షేపించుట

లండన్, జూలై 28:—ఉదయం 11-20. కర్జన్ ప్రభుని పిలువ ప్రకటించరాదనిరి. ప్రకటించిన సంచలనము గల్గినట. దీనియందు లాయిడ్ జార్జిని తీవ్రముగ ఖండింఁదరు. సంధిబిడంబడిక సభలందు ఆతడు విదేశాంగమంత్రిపదవిని వహించుట తప్పనిరి. వ్యవహారములను ఇతడు దివ్యముగ నిర్వహింపగల్గెనని చేసినప్రక. సమ ఆతడు లెగడనిరి.

కేవల ప్రభునిగూడ నిర్మోగమోటుముగ విమర్శించిరి. తాను రాజప్రతినిధిపదవికి రాజీనామానిచ్చిన సంగతులను డెలియజేసిరి.

రీడింగు ప్రభువు

రాజప్రతినిధి పదివిని గడువనంతరమున మరల కొంత కాలము ఇన్వరని డెలియచున్నది.

ఐ. ఎం. ఎస్. అవసరమే

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 29:—తానును, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ఇండియను మెడికలు సర్వీసు శాఖ ఉండవలసినదే యుంటిమనియు ప్రభువులసభలో బర్నెట్ హెడ్ ప్రభువు తెలియజేసెను. అది ఉండవలసినదే యనిరి. సైనిక అవసరములకే వినియోగించెదమనిరి. కాని అందులో ఎక్కువగ నున్నవారిని సివిలువైద్యాలయములకు ఎటువుఇచ్చెదమనిరి. కావలసినచో సప్లయజేసెద మనిరి.

బ్రిటిషు కామన్వెల్తు

కార్మిక మహాసభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 29:—అధినివేశములలో భారతకూలీల పరిస్థితులగుర్చి జోసీగారు సభలో ప్రవేశబెట్టిరి. సామ్రాజ్యములోనున్న కార్మికయువ్యములనా రందరును క్రేడ్ యూనియనులలో భారత కార్మికులను జేర్చుకొనవలెననిరి. ఇప్పుడు వారు బొందుచున్న అన్యాయమును తొలగించవలెననిరి. ఏవనియందైనను జేర్చుకొనుటకు కామన్వెల్తులో జాతిచర్య విపక్షుత యుండరాదనిరి. ప్రతిశాసనసభయందును నియోజకాధికారముండవలెననిరి. క్రేడ్ యూనియను సభ్యత్వపుహక్కులు న్యాయముగ నుండవలెననిరి. అన్నివిధముల నిర్బంధకార్మిక సేవలను తొలగించవలెననిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా వాస్తవ్యుడు వాక్ లెస్ గారు ఇప్పుడు దక్షిణ ఆఫ్రికా పార్లమెంటులో ఆమోదించబడనున్న శాసనము దక్షిణ ఆఫ్రికావారి ప్రత్యేకలాభము నిమిత్తమేయనియు, నేటాలులో రంగజాతుల సంఖ్య క్రేస్తముఖులసంఖ్యను మించియున్నదనిరి.

కనడా వాస్తవ్యుడు సింగ్ గారు తానును తనసహాద్యోగులును స్వదేశమునకు బోవునపుడు బ్రిటిషు కొలంబియాలోనున్న భౌగోళీయులకు గూడ సంపూర్ణ పౌరసత్వమును రాజకీయ అధికారమును ఇచ్చునటులు శక్తివంచనలేక పాటుపడెదమనిరి.

ఈ సిద్ధాంతమును సామ్రాజ్యములోనున్న, అన్ని కార్మిక పక్షములవారును అవలంబించక పోవుట విచారకరమని చామ నలాలుగారనిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో గూడ భారతీయుల దృష్టితో జూచినవారికిగూడ సమానముగ సత్వముల నొసగవలెననిరి. సామ్రాజ్యవంతులు సమానసత్వములు, ఆనందగావలెనని మనము పోరాడుచున్నారము. ఆయభిప్రాయమును ఖాయపరుచుటకు ఒకసభ జేయవలెననిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

ప్ర్యాంకో స్పెయిను సంధిపరతులను ప్రకటించ

వలెననుట

ప్రెంచి స్పెయిను శాంఘికవాదుల

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ప్యారిస్, జూలై 29:—ఫ్రెంచి స్పెయిను శాంఘికవాదులు కర్జులు వెడ్డిపుడ్ గారు ప్రెంచి శాంఘికవాదుల ప్రధాన కార్యాలయమున సమావేశమై మరాఠో విషయములో ప్రెంచి స్పెయిను సంధిపరతులను ప్రకటించవలెనని తీర్మానించిరి. వీరికిని అబ్దుల్ కరీంగారికిని సంధిగురువులకు గల యభ్యంతరములను జాతిసమితివారికి డెలియజేసి పరిష్కారము జేయవలెననిరి సంధి మదిరినచో అయ్యది రిఫులకు స్వాతంత్ర్యము నీయవలెను. రిఫుల కనుకూలముగ మరాఠో సరిహద్దులను సవరణ జేయవలెననిరి.

విషమస్థితి ఏర్పడినది

లండన్, జూలై 29:—బొగ్గుతగవు విషమావస్థకు వచ్చింది. బొగ్గునుగారు బొగ్గు యజమానులతో రెండు గంటలు మాట్లాడిరి. గనుల పనివాండ్రు పతినిధులతో మాట్లాడిరి కార్మికమంత్రివర్గమువారి కార్యాలయమున ఉభయపక్షముల తో సమష్టిసభను జేయుటకు ఏర్పాటు జేయుచున్నారు. బడం బడికను రద్దుజేయుచు నోటీసులను కొంతకాల మాపుజేయు యును బొగ్గునుగారు కొన్నివరతులను గనులపనివాండ్రకు తెలియజేయుటచే బొగ్గుయజమాను లంగీకరించిరి.

ఇండియాకు వైమానిక ప్రయాణము

కరాచీకి వారమునకొకసారి

లండన్, జూలై 26:—సంవత్సరములవరకు కం తారా కరాచీనడుచు, వైమానికప్రయాణమును ఏర్పాటుజేయు టకు కంట్లాట్టు జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు 500,000 పౌనులు తక్కువగాదనియు ప్రస్తుతము ఈజిప్టు ఇరాకుమధ్య బోవుచున్న వైమానిక తపాలు పక్షమున కొకసారి బోవుట అగిపోవుననియు అందుచే ఇరాకులోనున్న వైమానిక దళమును తీసివేసి ప్రభుత్వమున కెంతయో లాభముజేయుటకు వీలగుననియు సర్ సామ్యుయల్ హోరుగారు చెబుచున్నారు.

బ్యాంకింగు సీకేగారు తప్పించుకొని పారిపోవుట

న్యూయార్క్, జూలై 28:—మెడమిద గాయముల తో వైద్యాలయమున బడియున్న బ్యాంకింగు సీకేగారు రెటులనో తప్పించుకొని మోటారుబండిలో పారిపోయిరి.

ప్రిన్సిప్ వర్తకసంఘము

వాటాలు జర్మనీలోనే యుండుట

బెర్లిన్, జూలై 28:—ప్రిన్సిప్ వర్తకసంఘము వా టాలు జర్మనీలోనే ఉండేలాగున విక్రయించిరి.

దేవీకు హోమాపాసక

శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారు

శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారు గుడివాడనుండి

వ్రాసిన లేఖలోని ముఖ్యవిషయములు

నిన్నటికోజున గుడివాడనుండి వారు వ్రాసిన లేఖ నేడు టపాలో చేరినది.

ఆగస్టునెల 10 వ తేదీ వరకును గుడివాడలో నుండురు. పిమ్మట కైకలూరువెళ్లి అచట 15 దినములుండురు. అటనుండి ఏలూరువెళ్లి అచట 10 రోజులుండురు. అటనుండి చింతలపూడి వెళ్లి అచట మాడుకోజులుండురు. అటనుండి భీమడోలు వెళ్లి అచట 7 రోజులుండురు. అట్లనుండి రామచంద్రవరము వెళ్లి అచట స్థిరావాస మేర్పరుచుకొన వలెనని వారీయుద్దేశమై యున్నది.

శ్రీ కాకాబరీదేవి రామచంద్రరావుగారి యిష్ట దేశత. వారు నిత్యమును ఆముహూదేవిని కుర్చుమతోను పుష్పదులతోను లలితా సహస్రనామార్చన గావించి వచ్చినవారికి లోగగ్రహ పీ డలు శాంతిపజేయవలెనని భక్తి పూర్వకముగా దేవిని ప్రార్థిం చి తీర్థప్రసాదముల నొసంగెదరు. అందువలన చాలనుండి కృత క్రిత్యులై సంతోషమును వెల్లడించుచున్న మాటయు నిజమే. కోరినవారికి రక్షణలను గూడ రామచంద్రరావుగారిచ్చుచు న్నారు.

“నేను కొద్ది తీతగాడనగు ప్రభులొద్దోగిని. మోక్షార్థి కై భగవదారాధనము చేయుచున్నాను. నేను ఆధ్యాత్మిక సో పాన పజ్జిలో మొనటి మెట్టునందె యింకను యున్నాను. సాతాదండ్రుల ఆజ్ఞ యందు సంపూర్ణ విశ్వాసముతో వారు బోధించిన భగవదారాధనా విధానమునే అనుసరించుచున్నాను. ఇట్టి ప్రతంసకును ప్రకటనాదులకును భగిన అర్హత నాకు లేదు. నచ్చినవారికి పీఠాపరిహార మగుచుండుటకు జగదీశ్వరి నిర్దేశుక యయిన కటాక్ష మే కారణముగాని నాప్రజ్ఞ లవలెకమును లేదు,” అని వారు వ్రాసిన వాక్యములన వారి వినయసంపద యును, వైం గ్యమును పితృజ్ఞా పరిపాళనానిరతియును, నిరుప నాగచుగు వైవర్ధియును వెల్లడించుచున్నవి.

90.7-25

వెదురుముడి శేషగిరిరావు.

చెన్నపురి దక్షిణమహారాష్ట్ర ఇనుపదారి కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

ము ను మా క ప్లా గ్ స్టే షన్

1925 సం॥ ఆగస్టునెల 8 వ తేదీ మొదలు మునుమాకవద్ద ఒక క్రొత్త ప్లాగ్ స్టేషన్ (460/14-15 మైలువద్ద నరసారాపుపేట-సంతమాగులూరు స్టేషన్ల మధ్య) తెరువబడును. ఈ స్టేషన్ నందు లోకల్ ట్రైన్లకును, దీర్ఘప్రయాణములకును ప్రయాణీకులకు టిక్కెట్లు యివ్వబడును. పార్శ్వల్పు గుడ్డు తీసుకొనబడును. కాని వాగ్గాలు జంతువులుకు మాత్రము ఏర్పాటులేదు.

ఈక్రిందిబండ్లు స్టేషన్లో నిలుచు ఏర్పాటుగలదు.

నెం 46 బెజవాడ మిక్సెడ్

మునుమాకకు వచ్చుట: 16—25

,, వదలుట: 16—28

నెం 45 బెజవాడ మిక్సెడ్

మునుమాకకు వచ్చుట: 11—14

,, వదలుట: 11—16

హైందవ వాగెనుల పరిశ్రమ

బ్రిటిషు దేశీయుల పోటీ

టారిఫుబోర్డు యెదుట నీయబడిన సాక్ష్యము

కలకత్తా, జూలై 28:—భారతదేశమున రైల్వే వేగ నులను సప్లయిచేయుటయందు భారతదేశపు వేగను నీర్యాల యిబ్బందులను నేడు టారిఫుబోర్డు యెదుట జరిగిన విచారణ యందు జెన్నానరు కంపెనీ తాలూకు సి. ఐ. రాడిక్సుగారు వివరించిరి.

1920-వ సంవత్సరమును భారతదేశమునందలి ఫరములు లాభముపై వేగనులను, దిగువచట్టములను కంట్లాట్టజేసిరినెల్లీ తమకు గావలసిన ఆర్డరులను బ్రిటిషువస్తు నిర్యాలతెల్లు 1920-వ సంవత్సరమునందు ఆర్డరులను బుచ్చుకొనిరి వివరించు అంశములను అంకెలను రాడిక్సుగారు క్రోడీకరించిరి.

1921, 1922, 1923 సంవత్సరములందు జెన్నానరుకంపె నీకి ఆర్డరు కా ని స్టే టు స హా య్ య ము లే కు ం డ వా రి టెం డ రు ల ం దు లా భ ము లే కయె చట్రములకు కంపెనీ ఆర్డరు దీసికొనెదరు. తయారు కాబడిన ధరకంపె తక్కువపై స్టేటుసహాయము మీద వొక ఆర్డరు వేగనులకు దీసికొనబడెను. 1925 వ సంవత్సరములో యింకను ఆర్డరులేదు. 1920 వ సంవత్సరముం దుండి బ్రిటిషు వేగనులగ విస్తారముగ దగ్గించబడెను. కాని యీసంవత్సర మందు మాత్రమే చట్రముల ఖరీదుయందు గొంత తగ్గించబడెను. ఇందులకు గారణము మారకపురేటు అని సాక్షి అభిప్రాయము. ఉక్కుపై విధించబడిన రక్షణ సుంకముచే చట్రములకు రూ 800 లు వడ్డము గవచ్చుచున్నది. కాని తగ్గుటకు నిజమైన కారణము దిట్టముగ బనిలేక పోవుటయు చట్రముల విలువ హేచ్చుటయు అని తోచుచున్నది.

సరకు తయారుచేయుటకును త్వరితగతిన ఒక ముఖ్య మగు విషయము సంబంధించి యున్నది. జనవరియందును ఒక్కొక్కప్పుడు జూలైయందు టెండరులను దాఖలు చేయ వలసినదని గోరుటచే సరిగ కంట్లాట్టులు యాయబడినను మూడునాల్గు మాసములు బనిలేక యుండవలసి నచ్చుచున్నది. జనవరినెలతో పరిపూర్తియగు టెండరు ఫీచేవరి నెలాఖరు వరకును బరిష్కారముగాదు. ఇంగ్లీషు పిట్టింగులు వచ్చుటకు ఆరు మాసములు బట్టును. సరకు కంపెనీకి బంపుట కొకనెల పట్టును అది నెట్టెంబరులో ప్రారంభమై మార్చి నెలవరకు సాగును. జూలై నెలలో టెండరులను దాఖలుచేయవలసి ఆగస్టునెలలో బరిష్కార ముజేసి ముందు ఆర్థిక సంవత్సరములో సరకు బంపవలయునని నిశ్చయించినచో సరిగ సరకు తయారుచేయవచ్చును. అట్లు గా విందుటచే తట్టుబాటు చాలవరకు దగ్గను.

డా. మత్తాయిగారు:— భారత దేశమున మొత్తము మీద బండ్లను చక్రములను యేమాత్రము గావలయునో మీరు చెల్లగలరా?

రాడిక్సు:— ప్రస్తుత ములునందున్న పౌంట్నిబట్టి 600 మొనులు 700 వరకు రమారమి గానలయును.

డా॥ మత్తాయిగారు:—చక్రములకును వేగనులకును పౌం టీ సయలయనని గోరుటవలన కష్టములు తలపించుటకు దారి జూపుట. విస్తారమువేగనులను దయారుచేయుటకు పౌంట్నిరూప మున రక్షణము మీకీయబడినయెడ, చట్రములకు పౌంట్ హెచ్చించుటవలన కష్టము కలుగదు. పరిశ్రమకు మొత్తముగా సంగ త్తుని నిచ్చినచో చట్రములపై ప్రత్యేకముగ రక్షణ నీయుట విషయము ప్రాముఖ్యముగ నుండజాలదు.

రాడిక్సుగారు:—మేముది అంగీకరించుచున్నాము. (అ.ప్రె.)

కలకత్తా రంగూను వాయు

నూర్గము

వర్తకులవ్యాపారమునకు సౌకర్యముగ నుండును

బెంగాలువాణిజ్యసంఘముయొక్క అభిప్రాయము

కలకత్తా, జూలై 29:— కలకత్తాకును రంగూనుకును వాయుమార్గమున టపాల నడుపుటకు గావించబడుచున్న సంద ర్భమున బెంగాలు వాణిజ్యసంఘము కొంత సమాచారమును దెలిసికొనుటకు పోస్టు టెలిగ్రాఫు శాఖ డైరెక్టరు గారిని గోరెను. స్వల్పకాలములో ఈ నగరములమధ్య వాయువిమాన ములు నడుపుటకు యత్నములు మరుకుగ చేయబడుచున్నదియు లేనిదియు సర్. సెప్టెను బ్రాక్సెరుగారు దెప్పినట్టి యంత్రము లతో బరిశోధన జరిగించుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవా యని తెలిసికొనగోరెను. ఇటీవల గలుగుచున్న కష్టములను దొలగించుటకు యీ రెండునగరములమధ్య విమానములను నడు పుటచే వర్తకసంఘమునకు మిగుల సౌకర్యముగ నుండును. కల కత్తా నుండి జపానునకు విస్తారము ఓడలపై సరకులు ఎగుమతి యగుచున్నది. సరకులకు సంబంధించిన డాక్యుమెంటులు ఆచ టికి జేరుటకు పూర్వమే ఓడలు జపాను జేరుచున్నందున వర్తకు లకు ఇబ్బందిగనున్నది. జపాను లైసెన్సెంబర్ల బెప్పు ఓడలు టపా ను గొంపోవును. ఓడలు రంగూనునందు ఆగును. ప్రయాణ మగువరకును ఓడలు కలకత్తాయందు సరకు నెక్కించుకొనుచుం డును. బ్యాంకులద్వారా డాక్యుమెంటులు పంపునరికి వేళ మించిపోవుటచే ఓడలు రేవుబడిచి వెళ్లిపోవుచున్నవి. కలకత్తా రంగూనులమధ్య విమానములన రాకపోకలన్న చో టపా ఓడలు కలకత్తానుండి వెడలిపోయినను రంగూనునందు డాక్యుమెంటు లను విమానముమీద గొంపోయి ఓడలకందజేయవచ్చును. ఇట్టి యేర్పాటు వర్తకులకు చాల సౌకర్యముగ నుండును. వారి వ్యాపారము బాగుగ సాగుట కవకాశ మేర్పడును. (అ.ప్రె.)

మోసముచేసినను నేరముపై

జయరామయ్యరుగా రరెస్టు

చేయబడెను

బొంబాయి, జూలై 28:— నలునదిఆరు లక్షలరూపా యలకు వాడియా వూలయంత్రములను గొనినాడని పదంలిగల మదరాసు నర్తకుడగు ఆర్. జయరామయ్యరుగారిని పోలీసు వారు అరెస్టుచేయుటచే బొంబాయి వర్తకులయందు సంచలనము గలుగజేసెను.

రూ 14,000 లు విలువగల బట్టలవిషయమై అయ్యరు గారు మోసము గావించెనని మదరాసు సెంట్రలు బ్యాంకి ఫిర్యా దు దాఖలు చేసెను. మదరాసు సిటిపోలీసు (బి. డివిజను) సబు యిన్స్పెక్టరు సాంబశివనుపిల్లెగారు వారంటుదీసికొని యిచ్చటకు వచ్చి జయరామయ్యరును అరెస్టుచేసెను. కేసు మదరాసు మా ర్శనలసినదని మేజిస్ట్రేటు సెనుట అయ్యరును బెట్టి సబుయిన్ స్పెక్టరు సాంబశివనుగారు గోరిరి.

ముద్దాయి సెక్యూరిటీ యిచ్చెదనని చెల్లుటచే జామీను మీద విడుదలబడెను. కేసు మదరాసునకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయబడెను. (అ.ప్రె.)

భారత సేవకు జరిగినట్లు

(మంగళవారం జూలై 28)

పత్రికా శాఖ

డి. బి. సి. వి. విశ్వసాధకత్వమున భారత శాసన సభ్యత్వమున కొనసాగిన రాజీనామాను గవర్నరు జనరలుగారికి పంపించిరి.

మతశాఖ

భీమవరం తాలూకాలో ఆకిపీడునందున్న పాలకుడి ప్రమానందంనకు చేశీయ కైస్తవుల పెండిండ్లు సరిఫీకలు లాసంగు అధికార మొసంగిరి.

లాశాఖ

నెల్లూరులో జిల్లామునసబుగా నున్న ఎస్. రాజగోపాలయ్యగారిని ఎల్లూరు సబుజ్జీగా నియమించిరి.

మదనపల్లిలో రా. సా. నీలం రామస్వామి నాయుడు గారిని స్పెషలు డెంచి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

కర్నూలుజిల్లా పురపాలకంలో సి. సంజీవరెడ్డిగారిని డెంచి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా పెనుగంచిప్రోలు గ్రామ పంచాయతీవారు తొను న్యూసెంస్సు చట్టముక్రింద కేసులు విచారించ నధికార మిచ్చిరి.

రిజిస్ట్రేషన్

ఇ. హెచ్. ఎం. బవరగారిని మదరాసు రిజిస్ట్రేషన్ జనరలుగ నియమించిరి.

ఎం. ఆర్. శంకరనారాయణయ్యగారిని బళ్లారి ప్రెజిడెన్సీ కలెక్టరుగ నియమించిరి.

మ. క్యాసీము అలీ అన్నారి సాహెబుగారిని గుంటూరు డిస్ట్రిక్ కలెక్టరుగ నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

మేజరు జేమ్స్ మాక్ గ్రెగరు స్కిన్నరుగారిని రాయ పుర ఆస్పత్రిలో సర్జనుగను, మెడికలు స్కూలు ఇన్ స్పెక్టరు గను నియమించిరి.

డి. బి. జె. వెంకటనారాయణనాయుడుగారిని కార్వా లేమను కమిషనరుగ నియమించిరి.

ఎస్. పరీషత్ గారు కర్నూలు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఆరోగ్యశాఖ సలహా సంఘమునందు యీ దిగువవారిని సభ్యులుగ నియమించిరి. ఎస్. దేవేంద్రుడుగారు, రా. సా. పి. వి. గోపాలనగారు, బాసబు టి. ఎం. మాయిడు సాహెబు గారు.

ఆనంతపురం తాలూకాలో నందు ఎ. కొండప్పగారు అభ్యుత్థులుగ నెన్నుకొనబడిరి. బాసబ్ యాదిక్ క్యాసీము సాహెబుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఆనంతపురం జిల్లాబోర్డునకు ఈ దిగువవారు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:— జై. నారాయణరెడ్డిగారు, టి. వెంకటరెడ్డిగారు, ఎం. చిన్న వెంకటపతిగారు, ఎం. ఎ. యర్రమరెడ్డిగారు, పి. మస్తసరెడ్డి గారు, మొమినవల్లి సాహెబుగారు.

ధర్మవరం తాలూకా బోర్డునందు జి. చెన్న రెడ్డిగారు అభ్యుత్థులుగను, ఆర్. వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఉపాధ్యక్షులు గను ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

విశ్వవిద్యాలయము ఎకడమికు కాన్సిలునకు యీ దిగువ వారు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:— (1) మిను మారియము ఓమెనుగారు ప్రీల కైస్తవులకాల, మదరాసు, (2) లెఫ్. కర్న. సి. ఎ. ఎఫ్. హింగ్స్ నుగారు మెడికలు కాలేజి, మద రాసు (3) ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు ఇంజనీరింగుకాలేజి గిండి.

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డునండి ఎం. బి. రామదాసప్ప నాయ నినువారు, బంగళిపాలియము జమిందారుగారు సెనేటుసభ్యు లుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఎమ్. ఆర్. గురుస్వామిమొదల్యరుగారు, కె. బాల శుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సెనేటు సభ్యులుగ రిజిస్ట్రేటరుగారు యేటలచే నెన్నుకొనబడిరి. డి. శుబ్రహ్మణ్య శర్మగారును ఎం. ఏ.కాంబరవాడయ్యరుగారును, ఆకడమికు కాన్సిలు సభ్యులుగ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీనండి యెన్నుకొనబడిరి.

వాతావరణస్థితి

1925 సం. జూలై నెల 30-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	జూలై నెల 1-న రేడియేషన్ వర్షము	కురియం సంచితవర్షమునకు సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాలపురం	83.8	77.6	...	12.21	44.96
విశాఖపట్టణము	87.5	78.3	...	6.63	37.09
కాకినాడ	87.3	75.8	0.12	20.31	39.09
మచిలీపట్టణము	87.8	75.2	0.53	10.81	41.59
కర్నూలు	92.0	74.0	...	6.48	26.01
బళ్లారి	93.9	74.1	...	0.30	20.51
కడప	94.4	79.2	...	5.42	31.23
నెల్లూరు	97.1	80.4	...	4.03	37.98
మద్రాసు	97.8	77.2	0.50	4.00	50.74
కడపూరు	92.2	80.5	...	3.64	52.94
నీలము	98.4	74.9	...	4.75	39.30
కోయంబుత్తూరు	85.5	69.9	...	3.12	22.29
తిరుచనాపల్లి	102.1	78.3	...	4.40	33.18
నాగపట్టణము	96.1	79.0	...	1.04	54.98
మధుర	99.5	77.0	...	2.56	33.58
పాంబల్	88.3	78.5	...	0.15	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.64	28.34
తిరువేంగళము	83.1	75.1	...	12.26	64.51
కొచ్చిక్	84.5	74.2	1.02	38.93	114.51
కాకినట్టు	86.8	74.6	0.10	71.39	117.16
మంగళూరు	83.1	72.6	1.15	33.98	125.68
తెంగుటూరు	82.7	65.7	...	4.86	35.37
మెర్కార	68.0	61.8	0.75	70.29	125.46
కొడైకనాల్	67.9	52.2	0.04	10.42	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.58 వర్షింపెను. కాకినాడలో 0.12 వర్షింపెను. గోపాలపురంలో ఆకాశము నిర్భలముగ నున్నది. తక్కిన చోట్ల మబ్బుగనున్నది. మచిలీపట్టణములో అర్ధతేలికైన. ఇవట రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలుతక్కువ. పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలుతక్కువ. గోపాలపురంలో 3½ డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో 0.50 వర్షింపెను. మేఘములు పలచగనున్నవి. కడపూరులో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటితీరముననే వర్షము కురియవచ్చును. తక్కిన చోట్ల ఎండగాయుచున్నది. కొంచెము స్థానికచినుకులు పడును.

ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

భారతదేశమునకు పాలనా ప్రణాళిక

బెంగాలీ ప్రతికసూచన

కలకత్తా, జూలై 30:—బెంగాలీప్రతిక 30 వ తేది సంపాదకీయవ్యాఖ్యానమునం దిట్లు వ్రాసెను.

“రాజనీతిజ్ఞత వెంటనే భారతదేశమున కొకపాలనా విధానమును దయచేయుటకు ప్రతినిధిసభ యొకటి సమావేశ పడువలయు నని చెల్లడించుచున్నదని యిదివఱకే మేమునూ చించియుంటిమి. దీనికొరకు వెంటనే యన్ని రాజకీయపక్షముల నాయకులను చిలిచి వారితో ప్రతినిధిసంఘ ముండవలసిన రీతి ని గుఱించి, వారు చేయవలసినపనిని గుఱించి యాలోచింపవల యును. ఈ యిష్టాగోష్ఠి సభ చాల తక్కువమంది గలసిన సభగా నుండవలెను. ప్రతి రాజకీయకక్షనుండియు ముగ్గురు నలు గురు నాయకులు, ఏ పక్షమునకు చెందక ప్రసిద్ధి వహించిన నాయకులను గలసి యిట్టి సభగా నేర్పడ వలయు నని మేము సూచించుము.

(అ. ప్రె.)

బొంబాయి యంత్రముల దుస్థితి

తగ్గుదలను కార్మికు లంగీకరింపకుండుట

బొంబాయి, జూలై 29:—బొంబాయి యంత్రాలయాధి

కారులు చేసిన తగ్గుదలను కార్మికు లంగీకరించునటు లగపడదు. కార్మిక నాయకులు సమాధానపరచుటకు జేయుప్రయత్నములు నిష్ఫలము లగుటయేగాక నాయకులపట్ల విరోధభావములనుగూడ బుట్టించుచున్నవి. కార్మికులు మామూలు వాదమునే నెఱవేరుచు న్నారు. ఏదన, మేమిట్లు దురవస్థయం దుండగా, యంత్రాల యాధికారు లై కృత్యమున తులతూగుచున్నారు. అట్టి సమయ మున మాకు భృత్యముల నిచ్చుటకు కినియుదురని కార్మికసంఘము లందు చేరుడని నాయకులుచేయు హెచ్చరికగూడ పనిచేయుట లేదు.

నేటి సాయంకాలము కార్మికు లందఱును సభగూడి ప్రభుత్వమున కొక విజ్ఞాపనమును, యంత్రాలయాధి కారులు తమ నిర్ణయము నములలో బెట్టుకుండునటుల చేయుటకు ప్రా గ్నించుచు బంపిరి. కారణ మేమన వస్తువుల ధర లింత యధిక ముగ నున్నపుడు భృత్యములందు తగ్గుదల సహించలేమనిరి.

కాని యంత్రాలయాధికారుల నిర్ణయమును బ్రచురించి యాప్రకటనలు ప్రతియంత్రాలయమునందు నతుకబడిన.

బొంబాయి శాసనసభయందు చర్చ

బొంబాయి శాసనసభలో కార్మికప్రతినిధియగు బోలు గారు బొంబాయి యంత్రములయందలి విపరీత పరిస్థితులను గూర్చి యాలోచించుటకుగాను సభాకార్యక్రమము నాపుజేయఁ గోరు తీర్మానము, ప్రభుత్వమువారి యిష్టము ననుసరించి తేపటి వఱ కౌచుచేయబడినది.

(అ. ప్రె.)

జిబలుపురం ద్రోహము

బారుగారి సాక్ష్యము

నాగపురం, జూలై 28:—దివానుబహదూరు జీవన దాసుగారు జిల్లాజడ్జియగు బారుగారి కీయవలసినదని జడ్జిగారి బట్టరుగ యూసపునకు రూ 6000 లు యాయ, బట్టరు మోస ముచేసెనని తేబడిన కేసువిచారణయందు బారుగారిని దత్తు గారు క్రాసుపరీక్ష జేసిరి. యూసపు అను తనబట్టరు నమ్మ దగినవాడని బారుగారు చెప్పిరి. సాక్షికి యూసపు చెచ్చి రూ పాయలిచ్చి రూపాయలుతిరిగి యిచ్చివేయవలసినదని సాక్షి రూపాయలను జీవనదాసుగారి కంపులోపున యూసపు సా షిని విడిచిపొలేడు అని బారుగారు చెప్పిరి. రూపాయలు ఇచ్చుటకు రెండుదినములక్రితము జీవనదాసుగారు సాక్షిని గలసికొనెను. కాని, గుఱ్ఱములను గొనుటనుగరించి జీవనదా సుగా రేమియు చెల్లలేదు. ఏవిషయమందును యూసపు తన్ను ప్రేరేపించలేదని బారుగారు నొక్కి వక్కాణించిరి. జీవన దాసు, మానింకులురాము మొదలగు యితరముద్దాయిలను బారుగారు గుర్తించిరి. వీరలకు తాను సామ్యు దిరిగి యిచ్చితి నని బారుగారు చెప్పిరి.

జీవనదాసు సాక్ష్యము

ఒకజతగుఱ్ఱముల నింగ్లాండునందు గొనవహిసినదని బారు గారికి జిబలుపురం వాస్తవ్యుడగు డిల్ బల్ జీవనదాసుగారిచ్చిరి. దొంగతనము నొకదానిని జీవనదాసుగారు వ్రాసినట్లు బారుగారి యూసపుబట్టరు బారుగారిని ద్రోహముచేసెను. ఈసందర్భమున యూసపుపై తేబడిన క్రిమినలు కేసు విచా రణయందు జీవనదాసు నేడు సాక్ష్య మిచ్చెను. బారుగారికి రూ 6000 లు ఇచ్చుటకు పూర్వ మివిషయ మెవ్వరికైనను చెప్పితివాయని జిబలుపురం కమిషనరైన స్టాకాకుగారు జీవ న దాసును బ్రశ్నించిరి. ఎవ్వరికిని జెప్పలేదని జీవనదాసు జవాబిచ్చెను. కేసును గురించి విచారణ సల్పుచున్న పోలీసు కమిషనరును జీవనదాసు రెండుపర్యాయములు గలసికొనెను. తాను బారునకు రూ 6000, లు ఇచ్చుటకు పూర్వము యూసపున కీవిషయమై యేమియు చెప్పియదని చెప్పలేదు. కరంసీ మోట్ల నెంబరులు గమనింప లేదనియు, ఆరువేల రూపా యలను గురించి తన చిట్టాలందు బారుగారి కిచ్చినట్లు ఖర్చు వ్రాయలేదనియు సాక్షి చెప్పెను. ఆరువేల రూపాయలను తాను ఇచ్చుటకు బూర్వము జీవనదాసు బారుగారిని రెండు పర్యాయములు సందర్శించెను. గుఱ్ఱములను కొనుటను గురించి తాను బారుగారితో జెప్పలేదు. మార్చి 28 వ తేదీగల ఉ త్ర రమందుగుఱ్ఱములను గొనవలయునని వ్రాసినను తాను ద్వానిని ఏప్రియలు 7 వ తేదీన బారుగారికి చెప్పెను.

(అ. ప్రె.)

దాసులిట్టను రాయబారము

బెంగాలీపత్రిక నేరారోపణము

నేనుగుప్తగారి సమర్థనము

దాసుగారెన్నడును ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సాగించ బూనలేదు

కలకత్తా, జూలై 28. స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు కలకత్తా మేయరును జే. యస్ నేనుగుప్తగారిని బెంగాలీ పత్రిక వ్రాసిన వ్యాఖ్యానము లను గూర్చి యసోసియేటెడ్ ప్రెసినిధియమగగా, నాయన బెంగాలీ పత్రిక వ్రాసిన లెన్నియు వట్టియబద్ధములని వ్రాసిరి. వ్యాఖ్యానకర్త యుద్దేశ్యము మూడు భావములతో గూడుకొనినది. వంగరాష్ట్ర శాసనసభ యొన్నికలు జరిగినతరువాత దేశబంధుదాసుగారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సాగించనూహించిరి గాని వారియనుచరులలో తీవ్రాభిప్రాయము కొంతభగ్యంతర పడినదియు, ప్రభుత్వముతో గౌరవమును సహకార మొనరించుచు రాజకీయ నిర్బంధితులను వదలుట ముఖ్యమున వరకుగా నేర్పబడలేదనియు, లిట్టనుప్రభువుకు దాసుగారికిని జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరముల విషయమున స్వరాజ్యవాదులను బయటకు లాగి రహస్యమును బయలుపఱచునట్లు జేయుటకున్న యున్నది. రహస్యములనేవియు బయలుపఱచునట్లు నొక్క విషయము యెల్లప్పుడును తాను రహస్యముగ నుట్టాడునపుడుగాని, బహిరంగముగ నుత్తర ప్రత్యుత్తరములు సలుపునపుడుగాని రాజకీయ నిర్బంధితులను వదలకుండ నెట్టి వరతులైనను గౌరవ సహకారమునకు దేశబంధుడంగీకరింపలేదు. ఫరీదు పురము యుపన్యాసమున దరిమిలా నావిషయము దాసుగారు చెప్పిన వార్తపట్టి బూటకము, హేయము నైయున్నది. ఇక ప్రభుత్వముతో సహకారము చేయుట విషయమయి, తనెఱిగినంతవఱకు, దేశబంధువుకు తానవలంబించవలసిన పంథాయంతయు నిశ్చయమయియే యుండెననియు, దాని విషయమున నెట్టి సంభాషణ లాయనకు లేవు. ఫరీదుపురమందు కూడ నాయన యసహాయోద్యమమునకే పట్టుబట్టెను. వింతగా దోచినను ప్రతిష్ఠాంధనము చేయుచునే యాతఁడు సహకారమున కనుకూలుడుగనే యుండెను. ఇకదాసుగారు గౌరవసహకారపద్ధతులు ఫరీదుపురలోపన్యాసమందుచూచింపబడెను. ప్రభుత్వము తనస్వబుద్ధినేయెల్లవేళల నుపయోగించి స్వబాధ్యతనేవహించి పాలించుట తగ్గవలెను వెంటనే రాజకీయశీతలుండలును వదలవలెను. ప్రభుత్వస్వరాజ్యముకొరకు మాహమ్మదు సంపూర్ణముగాగ్రహించి సాధ్యమయినంతత్వరలో నట్టి స్వరాజ్యమునదుట్ట కంగీకరించి వెంటనే తననుగూర్చును మార్గములను కొన్నిటి నేర్పరచవలెను. ఈవరతులు ప్రభుత్వమంగీకరింపనిచో నిదనరలో రెండు వత్సరములనుండియు జరుగుచున్న ప్రతిష్ఠాంధమము సంపూర్ణముగా నడిపి, ప్రభుత్వము తమహస్తములందున్న ప్రత్యేకాధికారములవల్లనే సాగించునటులు చేయవలయును. స్వాతంత్ర్యముకొఱకు పోరు జనమునకు జాతీయ శాసనోల్లంఘనము తుదికార్యము. అట్టి స్థితిగూడ ప్రజలను దయారు చేయవలయును. సమయము వచ్చినపుడు ప్రభుత్వము తమ ప్రత్యేకాధికారముల నుపయోగించి పన్నులను వసూలు చేయునప్పుడీయ షద్దనిగూడ సలహానీయవలెనని దాసుగారి యుద్దేశ్యము. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సాగించుటకు దాసుగారి రెంతమాత్ర మిష్టపడలేదని దాసుగారి యుపన్యాసములనుండి గుప్తగారనేకోదాహరణములను బ్రమాణములుగా నిచ్చిరి.

స్వరాజ్యపక్షము దేశముయొక్క యంగీకారము లేకుండ ప్రభుత్వము నెన్నిటికిని రాజీచేసుకొనదు. కాని ప్రస్తుతిమట్టిదేదియును లేదు. బర్మన్ హెడ్డు ప్రభువు యుపన్యాసమును గూర్చి బహిరంగసభలయందే చర్చింపఁబడును. ఒక్కటిమాత్రముచెప్పఁగలను. నుత్రిగారి యుపన్యాసము వాగ్ధోరణిగూడ భారత రాజకీయము లవమానకరమని నుడువక లేవనెడి, నేనుగుప్తగారు నుడివిరి. (అ. ప్రె.)

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలుట రాలిపోవును దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును. అమృతాంజనం డిబో, మదరాసు - బొంబాయి

ప్రాద్దుటూరు

మొహరంపండుగ అల్లరులు

నూరుమంది మహమ్మదీయుల

అరెస్టు చేయుట

(1)

మాపురమున వైశ్యసోదరులు మహమ్మదీయులపైన మొహరం పండుగయందు శ్రీ కాన్యకాపరమేశ్వరి దేవాలయములో వుత్సవములు జరుపుటకు ఆటంకపర్చుకుండనటుల సివిలుకోర్టులో దావాను తెచ్చివుండగా అట్టి దావాలో కడప సబ్కోర్టువారివల్ల డిక్రీకాబజి అట్టి డిక్రీపైన అపిలులో కూడా హైకోర్టువారి డిక్రీకాబజియున్నది అట్టి డిక్రీ ననుసరించి డిప్టీ మేజిస్ట్రేటువారు వైశ్యులకు అమ్మవారి శాలయందు మొహరం పండుగలో శుక్రవారము (24-7-25)(31-7-25) లేదలలో 4 ఘంటలు మొదలు 6 ఘంటలవరకు వుత్సవములు జరుపుకోవలసినదిగా ఆర్డరుయిచ్చివున్నారు ఈ వుత్సవపు మేరకు వుత్సవము నడిపిండుటకు డిప్టీ మేజిస్ట్రేటుగారున్న డిప్టీ నూపరిండెంటువారున్న పోలీసు వుద్వోగులున్న టిపోజ్ దారుగారున్న సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారున్న పోలీసు దళముతో 2½ ఘంటకే అమ్మవారి శాలవద్దకు వయచేసి నట్టి బండ్లొస్తే చెయ్యమంటిరి. ఇట్టి టిరుములలో మహమ్మదీయులు ఘమారు 1000 నుండి అపాయకరమైన కత్తులు, యాటెలు, కప్పెలు, గండ్రొడ్డోలు వగైరా ఆయుధములను సరించి ఆయుధపాణులై అమ్మవారిశాలవద్దకు దొమ్మిలోవొట్టిరాళ్లతో విసరుటయే శ్రీ తపోజ్ దారుగారికిని సబ్ మేజిస్ట్రేటువారికిని హెచ్చుకానిచ్చేబిల్లు రిజర్వ్ పోలీసులుకు యిత్తులకు గాయములుకలిగినవి. పోలీసువారు తన కృషి చేసి యెక్కువ అల్లరులు జరుగకుండా ప్రజలను కాపాడినందుకు వారిని రెంతయో కొనియాడతగియున్నది అటుపైన మహమ్మదీయుల హిందువుల వుత్సవము జరుగకూడదని దౌర్జన్యముగా ఆటంకపర్చుచుండగా 4 ఘంటలకు శ్రీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటువారుగ బజాలుల్లాసాహేబుగారున్న శ్రీ జిల్లా నూపరిండెంటుదొరవారుగ బకెటుదొరగారున్న వచ్చి మహమ్మదీయుల గుంపును జూచియో వారు మహమ్మదీయులపైన ఏలాటిపు త్రరవును దయచేయించలేదు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటువారు క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్డు 144 సెక్షను ననుసరించి హిందువుల వుత్సవములు నిలుపువల చేయవలసినదిగా సాయంత్రము 5 ఘంటలకు ఆజ్ఞాపించి హిందువులు అత్తపుత్రై ఉత్సవము నిలిపి గృహములకు జనిరి. శ్రీ జిల్లా నూపరిండెంటుదొరవారుగ బకెటుదొరవారి ఉత్తరవు ననుసరించి రిజర్వు పోలీసుదళము బర్లారి, కర్నూలు, అనంతపురం చిత్రారజిల్లాలనుంచి ఘమారు 250 నుండి వచ్చిరి. 26 లేద ఉదయం 100 నుండి మహమ్మదీయులను పోలీసువారు అరెస్టుజేసి కమలాపురం జమ్మలమడుగు సబ్ జైలులకు 27 లేద వుదయం పంపబడిరి. 31-7-25 శుక్రవారమున వైశ్యులవుత్సవము జరుపుటగున జిల్లా ఉద్యోగులు వుత్తర్య యిచ్చునటుల తెలియుచున్నది. శ్రీ దైవకృపవలన ముందు ఏలాటి అల్లరులు జరుగఁగా వుత్సవము నడచుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

నగళా చిన్న వెంకటసుబ్బయ్య.

* * * * *

(2)

గుమారు 7 సంవత్సరములుగా యీ యూరిలోహించూ మహమ్మదీయులు సివిల్ వ్యాజ్యములో పోరాడి హిందువులే సివిల్ వ్యాజ్యములో గెలుపొందిరి 3 సంవత్సరములుగా మొహరం పండుగలో కన్యకాపరమేశ్వరి దేవాలయములో శుక్రవారపు పూజలు మేళతాళములతో వుత్సవము చేయువారి యింటికి పోయి పూజాప్రవృత్తులతో శాలవచ్చి అచ్చట పూజలుచడిపి ప్రసాదములు స్వీకరించి వారివారి యింట్లకు పోవుచుండిరి. 3 వత్సరములుగా మహమ్మదీయులు తమ మొహరంపండుగను జరుపకుండిరి. మహమ్మదీయ కలెక్టరుగారుగ జిల్లా సాహేబుగారున్న మహమ్మదీయ తహసీలుదారైన అమ్మర సాహేబుగారున్న మహమ్మదీయులను రాజీకమ్మని కోరినను వారి పట్టుదల విడువరైరి. 24 లేద శుక్రవారం హిందువులు వాడుక మేరకు మెరసావగైరా సాయంత్రం 4½ ఘంటలు మొదలు

5½ ఘంటలవరకు జరుపవచ్చునని లై సెన్సు యిచ్చిరి. ఇట్లుండగా 2½ ఘంటకే పోలీసు డిప్యూటీ నూపరిండెంటుగారు సర్కిల్ యిన సెక్టరుగారు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారున్న పోలీసు బందోబస్తుకు గాను శాలవద్దకువచ్చి హాజరైరి. గుమారు 1000 నుండి మహమ్మదీయులు అపాయకరమైన ఆయుధములను గైకొని అతి తీవ్రతతో శాలవద్దకువచ్చి శాలలో దూరుటకు ప్రయత్నించిరి. రాంతో విసరుటచే వుద్వోగులకు ఉద్యోగేతరులకు కూడా గాయములు గల్గినవి. ఇన్నిటికిన్ని వెరువక శ్రీ డిప్టీ నూపరింటువారున్న సర్కిల్ యిన సెక్టరు సబుయిక్ సెక్టరుగారున్న అతిదైర్య సాహసములతో వారి యెరుటనిల్చి హిందువులతో దొమ్మిని నిలిపిరి. వీరిని అప్పుడు ఆపుదలకోయకుండిన రెంత ప్రమాదముకల్గునో యెన్ని వ్రాణములు నష్టము అయినో చెప్ప నలవిగాకుండును. రాత్రి 10 ఘంటలవరకు గుంపును అణచుటకు సాధ్యమైనది. శ్రీ జిల్లాకలెక్టరు వారు హిందూ వుత్సవమును క్రి. ప్రా. కో. 144 సెక్షన్ ననుసరించి హిందువుల వుత్సవమును నిలుపవలసినదిగా ఆజ్ఞాపింపగా హిందువులు తమ వుత్సవమును మానివేసి అత్తపుత్రై తమ గృహములకు జనిరి.

శ్రీ జిల్లాసూపరిండెంటు దొరవారుగ మిస్టర్ బకెటుదొరవారి ఆజ్ఞననుసరించి, కర్నూలు, బర్లారి, చిత్రార, అనంతపురంనుంచి రిజర్వుపోలీసు రెవీంపబడిరి. పోలీసువారు మహమ్మదీయులను 100 మందిని అరెస్టుజేసిరి. ఇంకను చాలామంది మహమ్మదీయులు సరారియినట్లు తెలియుచున్నది. ఇంత కాంతితో యాదొమ్మిని ఆపిన పోలీసు సూపరిండెంటు అను బకెటుదొరగారికిన్ని డిప్టీ నూపరిండెంటు అను రావుబహదూరు రంగస్వామి ఆయ్యోగారికిన్ని సర్కిలు యిన సెక్టరు సబుయిక్ సెక్టరు గార్లకు మా హృదయపూర్వకముగా వందనము లర్పించుచున్నాము.

మండేల గోవిందా.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

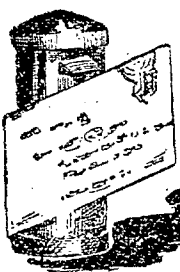
బడ్జెటు సమావేశము

ఆర్థిక కార్యదర్శి బడ్జెటుసభయందు వివరించెను తిరునేంద్రము, జూలై 29—దివాను అధ్యక్షతక్రింద తిరువాన్కూరు శాసనసభయొక్క బడ్జెటు సమావేశము నేడు ఉదయం 11. 30 గంటలకు జరిగెను. ప్రశ్నలతో కార్యక్రమము ఆరంభమయ్యెను. తక్కిన దినములందు కార్యక్రమమును దివానుప్రకటించెను ఆర్థిక కార్యదర్శి బడ్జెటును శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టెను. పిమ్మట శాసనసభ నిర్ణయేబడెను. తిరిగి శనివారమునాడు సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిమ్లా, జూలై 29 — మధ్యరాష్ట్రముందలి శీతపైను చుట్టును వర్షము చురుకుగ సరి నెను. సరిహద్దులకును బెలుచ్చి స్థానమునకు వర్ష పరిమితి విస్తరించెను. బర్యా, అస్సాము, గంగా మైదానములందు వర్షము వందగించెను. దక్షిణబర్యా, ఉత్తరము, ఛోటానాగపురం, పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములు, వైరుతి పంజాబు, తూర్పు రాజపుత్రస్థానము, మధ్య యిండియా, కొంకణము, ఉత్తరహైదరాబాదులందు వర్షము సామాన్యముగ కురిగెను. బెంగాలు, బీహారు, తూర్పు సంయుక్తరాష్ట్రము, తూర్పు ఉత్తర పంజాబులు, సరిహద్దురాష్ట్రము, బెలుచ్చి స్థానము, ఘూర్జరము, బెలుచ్చిస్థానము మధ్యయిండియా, తూర్పు బొంబాయి, చక్కన, దక్షిణ హైదరాబాదు, కూర్గ, మళయాళము, లం దచ్చుటచ్చుట వర్షించెను. ఉత్తరబర్యా, అస్సాము, కాశ్మీరము, ఉత్తర మదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వర్షించెను

రంగం 3, బారిసాల, కలకం, మిరిటు 1, మసోరి, లాహోరు 2, రావల్ పిండి, 1, నుల్లే 4, పిసానరు 2, భరాలు 3, పాంచిగర్, ఆబూఖిరము 1, ఉదయపురం, దీకా, నీముచ్చి 1½, యిందూరు, హోసంగవాడు, సాగరు, నాగపురం, పాచిమారి 1, సియోజని 2, జగదల్ పురం 1½, మార్కగోనా, కార్వరు 1, బెల్లాము 2, హంగూరు, నిజామా బాదులందు 1½ అంగళముల వాన సరి నెను నూచన—ఘూర్జరము, రాజపుత్ర స్థానములందు అధికముగను, ఉత్తరము, తూర్పు హైదరాబాదులందు తక్కువగను వర్షము సరియవచ్చును. (అ. ప్రె)

జాబులు

గోత్రములు, ప్రవరలు

ఆసేతుగోమాచలమునకు గల బ్రాహ్మణజాతియందం తయు ఇప్పటికిని గోత్రప్రవరలు వ్యవహారమునం దున్నవి. వేదము, సూత్రము, గోత్రప్రవరలు, మున్నగునవి అనాదినుండి స్వయంసిద్ధము లయినప్పటినున్న వేదాని వారివారి యిష్టము ననుసరించి అప్పడప్పుడు ఆయా కుటుంబములవారు వేద, సూత్ర, గోత్రాదులు మార్చుకొనుటలేదు. ఆంధ్ర, ద్రావిడ, కర్ణాట, మహారాష్ట్ర, వంగ, ఘాట్స్, కాన్యకుబ్జ, గౌడ, మైథిల, మాలవాది భేదములతో బ్రాహ్మణులయందెన్ని భేదములున్నను, వేద, సూత్ర, గోత్రములయందు భేదములేదు. ఆప్రభు, ఆశ్వలాయనాది కల్పనూత్రములందు ప్రవరాధ్యాయము వేరుతో గోత్రప్రవరలకు సంబంధించిన నియమముగలదు.

గోత్ర సంఖ్య

గోత్రములు, 3 కోట్ల 30 లక్షల, 3 వేలు అని కొందఱును, 30 కోట్ల 30 లక్షల 3 వేలు అని కొందఱును, తమతమ గ్రంథములందు చెప్పియున్నారు కాని ఆయా గ్రంథములందు గోత్రనామములు ౨౪౬౩ మాత్రమే చెప్పబడియున్నవి. గోత్రము లిన్నియున్నను ప్రవరలమాత్రము దాదాపు ౭౬ మాత్రమేయని ప్రవరసూత్రము లన్నియు విమర్శించి చెప్పవచ్చును. అనగా ఒకే విధమయిన ప్రవరను చెప్పెడి గోత్రము లనేకములున్నవని యభిప్రాయము. ఇట్టిగోత్రములకు ప్రవరలకు చెప్పునప్పుడు ఋషి నామార్చరణమునందు వర్ణవిపర్యసాద్యుచ్చారణము చాల గనబడుచున్నది. గోత్రము లిన్ని యున్నను మన ఆంధ్రదేశమునందు గల నానావిధ బ్రాహ్మణసంఘములందు ప్రచారములోనున్న గోత్రములు దాదాపు ౧౦౦ కంటె అధికమునందని నేను తలచుచున్నాడను. నాకు జ్ఞప్తికి తగినంత వ ౭౭ గోత్రనామము ప్రవరలు పి సంఖ్యయు ఈ క్రింద వ్రాయుచున్నాడను. ఈ నాచియందుగల గోత్రములకంటె భిన్నమయిన గోత్రములు గలవారలును, భిన్నమయిన గోత్రములు గలవారలును, దయ యించి యీపత్రికాముఖమున గాని ప్రత్యేకముగ నామగాని తెలిపినయెడల వానినికూడ నేను యీ విషయము ను గూర్చి ప్రకటింప దలచిన గ్రంథమునందు చేర్చదలచి తమ కీ విజ్ఞప్తిని పత్రికాముఖమున తెలుపుకొన్నాడను.

గోత్రనామములు

౧. ఆశ్వేయస	౩ *	౧౭. భార్గవ	౫
౨. అంగీరస	౩	౧౮. భారద్వాజ	౩
౩. కణ్వ	౩	౧౯. మార్కండ్య	౩
౪. కాశ్యప	౩	౨౦. లోహిత	౩
౫. "	౭	౨౧. వాధూల	౩
౬. వాండీన్య	౩	౨౨. వీరహన్య	౩
౭. కాళిక	౩	౨౩. వాగ్మ	౩
౮. కుత్స	౩	౨౪. శేషన్య	౩
౯. కామకాయన	౩	౨౫. కాలికాయన	౩
౧౦. గార్గ్య	౩	౨౬. శాండీల్య	౩
౧౧. గార్గ్య	౩	౨౭. శ్రీవన్య	౫
౧౨. గౌతమ	౩	౨౮. శౌనక	౫
౧౩. తారకాయన	౩	౨౯. స్వతంత్రకపి	౩
౧౪. నిధన	౩	౩౦. హరిశ	౩
౧౫. పరాశర	౩	౩౧. జామదగ్నివత్స	౫
౧౬. "	౧౧	౩౨. కుంభ	౩
		సంకృతి	౩
		బాహుయన	౩
		సాంఖ్యాయన	౩

* ౩. అనగా త్యాగ్నేయము, ౫. అనగా పంచాశ్మము, ౭. సప్తాశ్వము, ౧౧. ఏకాదశాశ్వము అని ఎఱుంగవచ్చు.

క. మార్కండేయశర్మ,

బృందావనం కీర్తనాను, మదరాసు.

తులసీ సదనం

శారదా నికేతనం - గుంటూరు

గత శ్రావణశుద్ధ సప్తమికి శారదానికేతనమును మహాత్మ్య గోస్వామి తులసీదాసుగారి పేరట నొక హిందీగ్రంథాలయము హిందీ భాషానికలచే స్థాపింపబడెను. ప్రస్తుతము ఇందు ఆరు వందలు హిందీ గ్రంథములు గలవు. పాఠశాలయందలి బాలికలు హిందీ భాషాపరిచయముగల తదితర నామీనులును హిందీ విద్యార్థులును గ్రంథాలయమునందలి గ్రంథముల నుపయోగించుచున్నారు. మానవమునకు సుమారు రు ౧౦ ల వరకు విరాళముల నిచ్చు ఏదెమంది సభ్యులుగలరు. ఈ పాఠశాలయందలి హిందీ పండితులకు క్రిరామానంద శర్మగారు ఈ గ్రంథాలయమునకు రు 300 లు విలువగల మూడువందలు సద్గ్రంథములను వారిచే రచింపబడి సుమారు రెండువందల రూపాయల విలువగల "రాష్ట్రభాషా ప్రభువువువు" యొక్క వేయిప్రతులును ఉచితముగా నొసరి గ్రంథాలయమునకు ఆంధ్రదేశమునకు విశేష కృతజ్ఞతాదర్శనము పాఠకులయిరి.

ఈ శ్రావణశుద్ధ సప్తమికి ఆంధ్రహిందీ ప్రచారకార్యాలయ వ్యవస్థాపకులకు శ్రీమోటూరి సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షతవ్రేంద వారి కోత్సమును జరిగినది. బాలికలచే తులసిరామాయణము శ్రావ్యముగా పాఠపఠన పిమ్మట శ్రీరామానంద శర్మగారిచే మహాత్మ్య తులసిదాసుగారి జీవితచరిత్ర హిందీలో సంక్షిప్తముగా చెప్పబడెను. ఈసంవత్సరమునకుగాను శ్రీ ఉన్నన లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు అధ్యక్షులుగాను యామర్తి నరలక్ష్మ్యగారు కార్యదర్శిగాను గూడిన అనన్యాయా దేవి, మేకా సీతారామయ్యగార్లు సహాయకార్యదర్శిలుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

సభ్యులకు అల్పాహారములొసఁగినపిమ్మట సభమింగింపబడెను. జొంబాయి లక్ష్మీపురిమొదలగు పట్టణములందుగల గ్రంథప్రకాశకులు విరివిగాగ్రంథము లొసరి మావందనములకు పాఠకులయిరి. గుంటూరుపౌరులు హిందీభాషాపరిచయముగలవారు తమ భాషాభివృద్ధికొరకై మాగ్రంథాలయమునుండి గ్రంథముల నుపయోగించి ముక్కు ప్రోత్సహింతురనియు ఆంధ్రదేశమందలి హిందీభాషాభిమానులు మా "రాష్ట్రభాషా ప్రభువువువు" నుకొని మాధికముగా చేయూతనొసంగదరనియు పొరింబారి ప్రార్థించుచున్నాము.

యీ. నరలక్ష్మి

గో. అనన్యాయ

పి. ఆ. సీతారామయ్య

కార్యదర్శిలు.

* * * *

శ్రీ తులసీ సదనముల

(పరీక్షలు, బహుమతులు) గుంటూరు

ఉత్తరహిందూస్థానమున విశేషప్రఖ్యాతి గడించినట్టి న్ని రామాయణాదిమహాభక్తిపూర్ణగ్రంథముల రచించి రామభక్తియను సూత్రములతో భక్తులనందరిని కట్టిపైచిన శ్రీమహాత్మ్య గోస్వామి తులసీదాసుయొక్క గ్రంథముల సారాంశమును పద్యములందును గద్యయందును ప్రకటించి ఆపరమభాగవతోత్తముని భక్త్యావేశములందు ఆంధ్రమహాజనులకుగూడ యాచందమునుగూర్చుట ఈహాలయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. సమయానుసారముగా ఇందు ఆంధ్రదేశ పరీక్షితుల ననుసరించిన నవలలు నాటకములుగూడ ప్రచురింపబడుచుండును. సూరదాసు, మీరాబాయి, కబీరు, మొదలగు మహాభక్తులయొక్క జీవనచరిత్రలుగూడ ప్రచురింపబడును. గ్రంథములు బహుమతులతో పిండిలో రాష్ట్రభాషాదృష్టితో ప్రచురింపబడుచుండును. ఈ గ్రంథములకు సంపాదకులుగా శ్రీ మోటూరి సత్యనారాయణగారును శ్రీ రామానంద శర్మగారును ఉండురు. ఈమాలకు ప్రభువువువుముగా తులసీనానందతరంగం ప్రచురింపబడుచున్నది.

పరీక్షలు

మా యీ గ్రంథముల తరపున శేషము తులసీ రామాయణమునందు ప్రతిసంవత్సరము పరీక్షలు జరుగుచుండును. తులసీదాసు పర్ధంతి దినమున శ్రావణశుక్ల సప్తమికిన ఈపరీక్షలు జరుగును. ఇందు ఉత్తీర్ణులగువారికి బహుమానము లివ్వబడును.

బహుమతులు

పై పరీక్షయందు ప్రథమశ్రేణిలో నుత్తీర్ణులగువారికి

చెన్న పురిలో ఖాదీ అభివృద్ధి

ఈసంవత్సరం జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో చెన్న పురి జిల్లా ఖాదీబోర్డువారు రూ 3065-5-8 ల విలువగల ఖద్దరువస్త్రములనుకొని రూ 6802-7-4 ల విలువగల ఖద్దరు వస్త్రములను అమ్మినారు. నరిమిలా మూడుమాసములలో బోర్డువారు రూ 4711-13-7 ల కిమ్మతుగల ఖద్దరునుకొని రూ 5220-7-8 ల కిమ్మతుగల వస్త్రములను అమ్మినారు. మొత్తముమీద యీ ఆరునెలలలో రూ 12022-15-0 ల కిమ్మతుగల ఖద్దరు అమ్మినారు. అనగా పేరుపెట్టుబడిని అర్ధసంవత్సరములో రెండు పర్యాయములు త్రిప్పగలిగినారు. ఈబోర్డువారు ఆరుమాసములకు రూ 531-0-9 ల లాభము తీసినారు. 31-12-24 వరకు యీబోర్డువారికి రూ 561-12-0 లా నష్టమువచ్చినది. కాన మొత్తముమీద 30-6-25 న వీరికి వచ్చిన నష్టము రూ 30-11-9. ఈమొత్తము స్వల్పముగా నున్నది.

* * * * *

నెల్లూరుజిల్లాలో ఖాదీ అభివృద్ధి

మా ఆడిటరుగారగు శ్రీ యుత కామేశ్వరరావుగారు యీసంవత్సరం మొదటి మాడునెలలకు జిల్లాఖాదీబోర్డు లెక్కలను తనిఖీచేసిరి. కనుపూరు పీఠితరపున చేయు ఉత్పత్తిసానములు రు 3228-15-0 లు ఖరీదుగల నూలును, రు 518-8-10 ఖరీదుగల వస్త్రములను కొనిరి. ఈకాలములో రు 517-6-0 లాభము వచ్చినది.

నెల్లూరులో యీబోర్డువారు అమ్మకము డిపోను 25-8-25 న స్థాపించిరి. 31-8-25 వరకు రు 284-4-5 కిమ్మతుగల వస్త్రములను కొని రు 174-15-2 కిమ్మతుగల వస్త్రములను అమ్మినది. రు 16-13-3 లాభము వచ్చినది. ఈబోర్డు మొత్తము మీద మొదటి మాడునెలలలో రు 457-4-8 నికరం లాభము ఆర్జించినది. దరిమిలా మూడుమాసములలో కనుపూరు ఉత్పత్తి సానములు, రు 1881-7-5 కిమ్మతుగల నూదిని రు 2978-1-0 కిమ్మతుగల నూలును కొనిరి. రు 1408-5-0 కిమ్మతుగల నూదీన్ని రు 3554-11-0 కిమ్మతుగల నూలున్నా రు 960-12-8 కిమ్మతుగల వస్త్రములను అమ్మకము చేసినది.

31-3-25 వరకు అమ్మ ఆస్తి లెక్క

అప్పు.	
పెట్టుబడి	10000 0 0
నికరం, లాభం	567 4 9
నడ్డియివ్వవలసింది	
ఆంధ్రఖద్దరు బ్యాంకువారికి	62 8 0
	10,629 12 9
ఆస్తి.	
యితరులకు యివ్వవలసిన ఋణములు	1950 0 0
భాగ భనము	505 0 0
కనుపూరు ఉత్పత్తిసానములు వెచ్చించినది	4761 12 6
నెల్లూరు అమ్మకము డిపోలు	25 11 3
నిలవ సరకు	2411 0 0
నగదు	3 4 6
బ్యాంక్లో	934 10 6
నడ్డి రావలసినది	38 6 0
	10,629 12 9

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి

కార్యదర్శి- ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దరు బోర్డు, గుంటూరు.

రు25-0-0లను ద్వితీయశ్రేణిలో నుత్తీర్ణులగువారికి రు 5 లును, తృతీయశ్రేణివారికి రు10లను యివ్వబడును. కనీసము మద్రాసు హిందీప్రచార కార్యాలయము వారి రాష్ట్ర భాషా పరీక్షా తీర్థులుగాని ఆపరీక్షకు తగిన జ్ఞానముగలవారు మాత్రమే ఈ పరీక్షకు రావచ్చులు. పరీక్షాస్థానములు పాత్య పుస్తకములు మొదలగు వివరములు త్వరలో ప్రకటింపబడును. కొన్నాళ్లు శ్రద్ధతో హిందీనభ్యసించి ఎట్టి హిందీవాతావరణములేక రాష్ట్రభాషా నభివృద్ధి పరచుటకు తగిన సాధనములు లేని ఈ సమయమున హిందీభాషాభిమానులకు మా యీగ్రంథముల, పరీక్షలు విశేషోపయోగముగానుండుననియు తప్పక యిందు రాష్ట్ర భాషాభిమాను లెల్లరు చేయూతనొసరి నుమ్ము ప్రోత్సహింతురనియు ఆశించుచున్నాము.

(రామానంద శర్మ)

పరీక్షా మంత్రి.

నూలు చందా

గొంభినామమును నూలుచందాను నియమించుటలో విశేషము ముఖ్యముననున్నది. ఇట్లు కాంగ్రెసుకు పూర్వము కాంగ్రెసులో సభ్యులుగా జేరుటకు నూలుగజాలు చందాగా చెల్లించబడుచుండెడిది. అపుడు ప్రచారకులు గ్రామములకు పోయి గ్రామవాసులను కాంగ్రెసులో సభ్యులుగా జేరుటని కోరగానే వారు పెట్టెలోనుంచి తీసియో, లేక యిరుగు పొరుగువారియొద్ద చేబడులు పుచ్చుకొనియో నూలుగజాలను చెల్లించి రసీదుపుచ్చుకొని, అంతటితో ఆసంవత్సరమునకు తమ బాధ్యత తీరినదనుకొని తృప్తిపడి మామూలుప్రకారమే విదేశ వస్త్రములను ధరించు చుండెడివారు. అందువలన కాంగ్రెసు సభ్యులు విశేషముగా నున్నను ఖద్దరు దుస్తులను ధరించువారు చాల తక్కువగా నుండెడివారు. అందుచే ఖద్దరు అభివృద్ధి విశేషముగా లేకుండుటయు, ఉన్నట్లు కన్నడుటయు జరుగుచుండెడిది. దీని నంతయు నా మా లా గ్ర ము గా గ్రహించి మహాత్ములవారు కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నూలును చందాగా నియమించిరి.

ఈవిధి ననుసరించి కాంగ్రెసు సభ్యత్వముగోరు ప్రతిమనుజుడును నెలకు ౨౦౦౦ గజముల నూలును (స్వంతముగా పడుకబడిగాని, ఇతరులచే వడకుబడినటువంటి గాని ఖద్దరునూలు సభ్యత్వపు చందాగా నొసగుచుండవలయును. ఏమాసమున కియ్యకుండునో అంతటితోనే యాయన సభ్యత్వము సమాప్తియగును. మాసమునకు రెండువేలగజముల నూలిచ్చుటకు ప్రతిదినము రాటుమును కనీసముక అరగంటయైనను తిప్పించువలయును. కాంగ్రెసు సభ్యత్వపు చందాను చెల్లించుటకు ప్రతిదినమును అరగంట కాలమైనను వడకువారు మరియొక అరగంటకాలమువడికి తమకు కావలసిన దుస్తులకు కావలసినంత నూలును తయారుచేసికొనుటలో విశేషమేమియు లేదు. ఇది నిశ్చయము. రాటుము నుపయోగింపకుండా దూరముగా నుండి కబుర్లు చెప్పి నంతకాలమేగాని, ఆరాటపు మహిమ యేమియోగాని దాని నవలంబించిన పిదప దానిని వడలుటగాని వేరొకవస్త్రమును నుపయోగించుటగాని మనస్సాక్షి యొప్పుకొనదు.

కాబట్టి ప్రస్తుత మొంతుండి కాంగ్రెసు సభ్యులందఱో అందర గృహములలోను ఖద్దరు వస్త్రములనే యుపయోగించుచుందురు. మన యిరుగుపొరుగువారందఱును యీసంగతినీ యిందు మనరాటపు మహిమను గ్రహించి రాటుము నుపయోగించి ఖద్దరు దుస్తులనే వాడుచుందురు. ఈ విషయముగా ఖద్దరు వ్యాప్తికి బలమగు పునాది యేర్పడును. ఖద్దరభివృద్ధియే స్వరాజ్యసంపాదనకు మూలాధార మని మహాత్ముడు నెలవిచ్చియున్నాడు. ఖద్దరభివృద్ధివలన ఆర్థికముగా ఏర్పడు లాభములు విశేషముగా గలవని మహానాయకు లందఱు గ్రహించియున్నారు. ఖద్దరు పరిశ్రమ వృద్ధియైనకొలదిని ప్రతిసంవత్సరము విదేశములకు పోవు ధన ప్రవాహము తగ్గిపోవును. ఆహార వస్త్రముల కితరులపై మన మధారపడ కుండుటయే మనకు స్వరాజ్యముగనును. ఆరెంటికిని విదేశీయులపై ఆధారపడుటచేతనే మన సోదరు లనేకులు దేశముక్తికై పాటుపడు మహానాయకుల మార్గము ననుసరింప లేకున్నారు. మహాత్ములవారు నూలుచందాను నియమించుటలో యంత అర్థమన్నది.

ప్రస్తుతము కొందరు నాయకులు నూలుచందాను తొలగించవలయుననియు, అట్లు చేయనిదే తాము కాంగ్రెసులో చేరమనియు చెప్పుచున్నారు. కాంగ్రెసు నందు అన్నిపక్షములవారును కలిసి పనిచేయుననున కోరిక, ఇతరులకన్న మహాత్ముల కధికముగానున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. నూలుచందా వరకునైన రద్దుచేయుటకు వారంగీకరించుటయే యిందులకు గొప్ప తార్కాణము.

కీ|| కీ|| దేశబంధు దాసుగారి గౌరవార్థమును, మనదేశములో ప్రభుత్వము, ప్రజలు, తప్ప మూడవపార్టీ లేకుండా చేయుటకును, బర్నిను హెడ్డు ప్రభువుగారికి ప్రత్యుత్తరముగాను, దేశక్షేమము ననుసరించిని, మహాత్ముడు నూలుచందాను తొలగించెదనని నెలవిచ్చినను, దేశనాయకులు, విశేషముగా నూలువరకును రద్దుచేయమని కోరు మిత్రవాదులు, యిండి పెండ్లెంటులు, మహాత్ముని హృదయమును, స్వచ్ఛమైన దేశభక్తిని గ్రహించి, బెల్గాం కాంగ్రెసులో సభిసంఖ్యకులచే నామోదించబడిన తీర్మానము నీ సంవత్సరాంతమువరకైనను దరహలో నుంచుట ధర్మము.

స్వరాజ్యపార్టీలో కొందరు సభ్యులకూడ నూలుచందా వరకును తొలగింపమని కోరుచున్నారు. స్వరాజ్యపార్టీ నాయ

కులు కీ|| కీ|| దాసుగారి గౌరవార్థమైనను గాని దాసు యొడంబడికను నెగ్గించుట ధర్మము.

నెలకు ౨ వేల గజములనూలు నిచ్చుట అందుబడిలో లేని కారణమున విశేషముగా సభ్యులుచేరుటలేదు. అందుచే కొందరు నాయకులు నూలుచందాప్రకారము నూలుచందాను తొలగింపకుండా, బడులు వరకులేమియు నేర్పాటుచేయకుండా, మాసమునకు చెల్లించవలసినలోన చందా ౨ వేల గజములనుండి ౨౫౦ లేక ౩౦౦ గజములతో తగ్గించిన పిలుగానుండును.

అందువలన కాంగ్రెసు సభ్యత్వము వీలవలసి అందుబడిలోనుండును. ఇందుకై దినమునకరగంటకాలము వ్యయపరుప జాలమని చెప్పుమితవాదేత్తాది ప్రముఖులకు పిలుగానుండును. (వారమునకుగాని, పక్షమునకుగాని ఒకదినము నియమించుకొనిన సభ్యత్వమునకు కావలసినతూట తయారగును.) నూలును కాంగ్రెసు సభ్యత్వపుచందాగా నియమించుటలోగల మహాత్ములవారి కోరికకొనసాగును. ఏదియెట్లున్నను ప్రస్తుతపరిస్థితులలో బర్నిను హెడ్డుప్రభువోసంగిన యుపన్యాసమునకు బదులుచెప్పుటకు అసర్వపక్షనాయకులు నొకటియై ఒకే దక్షతో పనిచేయవలయును.

నందూరు. మొకటరంగాచార్యులు.

కోడేరు నల్లచర్ల రోడ్డు దుస్థితి

ఈ రోడ్డుకు మన పశ్చిమగోదావరిజిల్లా, గోదావరిజిల్లా తో కలిసియున్నప్పుడు కాకినాడ-నల్లచర్ల రోడ్డు అని పేరు. ఇది గోదావరిజిల్లాలోని కాకినాడ-గన్నవర రోడ్డుకు, కలిపే రోడ్డు. గోదావరిజిల్లానుంచి ప్రయాణికులు కోడేరువద్ద గోదావరి దాటి యిచ్చట బండిచేసుకొనిగాని, నడచిగాని ఈ రోడ్డుమీద ప్రయాణము చేయుదురు. ఈ కోడేరు రేవునకు కృష్ణాజిల్లాబోర్డు వారికి సం 1 కి రు 3800-0-0 పైన వచ్చుచున్నది. అందువల్ల యీ రోడ్డుమీద ఎందరు ప్రయాణము చేయుదురో తెలియనగును.

ఈ రోడ్డులోని 1 కేసు ను 3 వ మైలునుంచి 7 వ మైలువరకు వర్షాకాలంలో బండ్లునడచుటగాని, ప్రయాణికులునడచి వెళ్లుటగాని చాలా కష్టము. అచ్చటచ్చట, మెటలు కుప్పలుగా చేర్చబడినది. కాని పరచలేదు. ఘనము 4 సంవత్సరములనుండి యీ ప్రాంతవాసులున్నా ప్రయాణికులున్నా చాలా కష్టపడుచున్నారు. ఈ రోడ్డున తాడేపల్లిగూడెంనుండి కోడేరు వరకు మోటారుబస్ సర్వీసు ఉన్నది. వర్షాకాలంలో సవరు మోటారుబస్ సర్వీసువున్నది. వర్షాకాలంలో సవరు మోటారుబస్ మార్గేరవరకు వచ్చి అగిపోవును. నేనున్నా ఆచంట కాపర క్షులైన నెక్కంటి దొరయ్యగారున్నా ఎన్నియోసార్లు వెనుక కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు ప్రెసిడెంటుగావున్న తిక్కాని బాలాజీరావునాయుడుగారితోను, ఇప్పుడు ప్రెసిడెంటుగానున్న మీర్జాపురం జమీదారువారితోను చెప్పితిమి. వారు సవరురోడ్డు చూచి వెంటనే పనిచేయించుటకు ఉత్తర్వులు యిచ్చెదమని చెప్పిరి గాని యంతవరకు పనిచేయలేదు. డిప్రీట్టుబోర్డు యిన్ జనీయరు వారికి అనేకపు త్రరములు వ్రాసితిని. వారితో స్వయముగాచెప్పితిని. వారు స్వయంగా చూచిరి. ఏమిచేసినను నిరర్థకమయ్యెను. ఏమీ తోచక చేపట్టో ప్రచురపర్చిన, కృష్ణాజిల్లాబోర్డు మెంబర్లు అందరు చదువుకొని యీ రోడ్డుకు సామ్యు కాంక్ష నుచేసి, నూకష్టముల బాపెదరని నమ్ముచున్నాను.

మన్నె సత్యనారాయణమూర్తి, సర్పాపురం తాలూకాబోర్డు మెంబరు.

ఆది యాంధ్రుల సభ

రాజమండ్రిలో డి. వల్లయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన ఆది ఆంధ్రసభవారు 12-7-25 తేదీన యాదిగవ తీర్మానముల గావించిరి.

(1) కార్మిక కాఖివారు తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో గత నాలుగేండ్లలోను 11౦ పాతకాలను, స్థాపించి, అల్లవరంలో ఆది ఆంధ్రుల యుపయోగాత్మకమైన యెరులనలిమెంటరీస్కూలును స్థాపించి చుంగీకరించినందులకీ సభవారు ప్రభుత్వమువారివల్ల నందించుచున్నారు.

(2) కాని యాపాతకాల గుంపర్నెంటు ఉద్యోగమునకు యెందరో ఆది ఆంధ్రులు దరఖాస్తులు పెట్టియుండగా, పై సంఘము దాని నియమించినందులకు చింతించుచున్నారు. ఇప్పుడు దార్జిలను మార్చి ఆది ఆంధ్రులలో నొకరినే నియమించి, సంఘమువారి కృతజ్ఞతను బడయవలసిన దని కోరుచున్నాడు.

వృత్తాంతలేఖలు

నరసారావుపేట (స్వకీయవిలేఖరి)

స్వరాజ్యపక్ష విజయము

జూలై 29:—నిన్న జరిగిన స్థానిక సంఘపు టెన్నికలలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల శ్రీయంతెల్లెంకొండ రాఘవ రావుగారు అఖండవిజయముగాంచిరి. ఈ యెన్నికయే ఈజిల్లాలో స్వరాజ్యపక్షమునకు గల పలుకుబడిని చేనొక చాటుచున్నది. ఇది ప్రధానమును మార్గదర్శకము నని యెల్లరు నామోదించిరి. ఎందులకనగా ఈ యెన్నికయందలి ప్రత్యేక శ్రీయంతెల్లెంకొండ రావుగారు చాలకాలమునుండియు స్థానిక సంఘాధ్యక్షులు, న్యాయవాదులలో సగ్రగణ్యులు, నిరుపమానమగు పలుకుబడిగలవారు. కావుననే ప్రజలందఱును వేలకొలదిగ దీనియందు పాల్గొనిరి. ఘనము నూటికి ఎనుబదిమంది ఓట్లు గలవారు ఇరుతెగలకు ఓట్లు నొసగిరి. ఈ సంవత్సరమున స్వరాజ్య పక్షోద్యోగులగు శ్రీయంతెల్లెంకొండ రావుగారు, విజయూరి, రంగారెడ్డిలుగారు మొదలగువారును విచ్చేసిరాఘవ రావుగారి పక్షమువారి కుత్సాహము గల్గించిరి. వారెంతయు పందనీయులు, ముందు రాబోవుయెన్నికలకుగూడ స్వరాజ్యపక్ష విజయము సులువుగా చేకూర్చుటకు ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

తపాలానష్టము

జూలై 29:—ఈమధ్యనే వెలగలేరు బ్రాంచి పోస్టాఫీసు సేపులోనుండి సుమారు చెయ్యిరూపాయలు దొంగిలించబడిన సమాచారమును తెలియపరచితిని. దాని విషయమై ఇంతవరకు పోలీసువారిచే ఎట్లు పోయినదో ఎవరు దొంగిలించిరో నిర్ధారణ గావించబడలేదు. పులిమిచర్ల యిప్పడు తిరిగి ఇంకొకటి విశేషము బయలుదేరినది. నాల్గోజల క్రిందట బెజవాడనుండి యిచ్చటకు చెయ్యిరూపాయల ఇన్నూర్డు కవరు వచ్చినదట. అది పేరుపాలెం చేరవలెను. పేరుపాలెం పోవులోపలను ఇదిగాక ఇంకొక రెండు ఆఫీసులు దాటవలెను. ఇచ్చటనుండి భద్రముగా ఆ ఇన్నూర్డు కవరు పంపబడినట్లు తెలియుచున్నది. కాని పేరుపాలెము మాత్రము ఆకవరు చేరలేదు. వెంటనే అనుకొన్నరోజుకు కవరు రాకపోవుట నూపరింపెండ్లెంటుగారికి తెలియపరచబడెను. వారు వెంటనే యిచ్చటకు వచ్చి యిచ్చటి ఆఫీసులో కైఫీదులు తీసికొని పోలీసువారి మద్దతు తీసికొని మొగల్గురు మత్తాలపిల్లి వెంటనే పోయిరి. ఆరెండు స్థలములలోను పేరుపాలెములోను డిపోజ్షనులు తీసికొని వచ్చిచేసిరి. కాని కవరుపాడమాత్రము కనుబడలేదని విన్నాను.

ఒకసవరణ

నా క్రిందటిలేఖలో గొర్న మెంటు ప్రెయినింగుస్కూలు డ్రాయింగుమేష్టరు విశాఖపట్నము బదిలీ కాబడినట్లు వ్రాసితిని. కాని దానిలో నిజములేదని నా కిప్పుడు తెలిసినది.

తెలగోన్నత పాతకాల పిటీషను

తెలగోన్నత పాతకాలను మాజిల్లాబోర్డునకు ఒప్పుకొన్నవలయునని పెట్టిన పిటీషను నిన్నటిదినము మాప్రిన్సిపల్ సర్దార్గోపేట జడ్జిగారి యెదుటకు లేబడినది. కాని కొంటరు పిటీషనర్లలో నొకరికి సమన్లు జారీ కాబడనందున తిరిగి వచ్చేనెల 17 వ తేదీకి విచారణకు వాయిదా వేయబడెను.

15 వేల యెకరముల భూమి నీటిచే మునిగి

గొప్ప నష్టము కలుగుట

డి. 28-7-25 తారీఖున ఉదయం గొల్లపూట పిఠాపురం మధ్య గొట్టికండి అనే పేరుగల రైల్వేవంతెన దాని స్పాన్సుకుండా నీరు వెలుపుటలేమి వృధాను రైల్వే కంపెనీగారి తాలూకుఉద్యోగి సవరు కాల్యమయెడమవైపునన్న గట్టుదగ్గర వుండి రహితులు మొరకెట్టుకున్నను మానక త్రెగగొట్టివేసి నాడు. అందుచే ప్రవాహపునడిచే వూడ్కుకున్న సోలములన్నియు 5 అడుగులయెత్తు నీటితో సమద్రమునకు కొట్టుకుపోయి ననుకతో పూడ్చివేయబడినవి.

(ఒకవిలేఖరి)

అమృతాంజనము

దక్క-నిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

పూర్ణచంద్రోదయము

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

దేహపుష్టికి, శుక్రవృద్ధికి సంజీవి వెల 1-కి రు 16-0-0 ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

తోకామయహరకస్తూరిమాత్రలు

549

విజ్ఞాపన

హాహాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేన చేయుచుండునంగతి తేలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆచరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, ఫ్రీజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందఱును నన్ను ఆచరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహరకస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసలివారు, వారు పీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తకీలములు, సకలజ్వరములు, మాంధ్యము, కీటవాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, వలబడము, జీర్ణించినభేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (శ్వాసకాసము, పల్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకల్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులను, ఇతరవ్యాధులను అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెవ్వరు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్ల రు. 2-18-0. 25 బుడ్ల రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషా హిందీ ప్రథమపుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	వెల 0 3 0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ నత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	... 2 4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	... 0 6 0
5 రూ॥ మదింపు అయిన 50 సామానులు ఇనాం. ఈయొక్క నెలవటకు ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	... 4 8 0
సత్యవత్సరాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1 0 0
శ్రీ గురుభాష్యము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0 4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మశిథి)	0 8 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	0 6 0
శబ్దకామిది (నిఘంటువు జేబులో నిముడునది)	1 4 0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-ప్రీతిధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

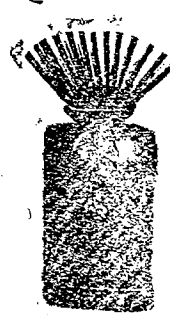
(గ్రంథకర్త: ముక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు	ధర రు 2 8
నిఘంకాలికొబైండు ఫెడర్ పేజీలు కాగితములు	పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0	సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0	నటీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి 0-12-0

తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ధర స ర స ము జర్జనీ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

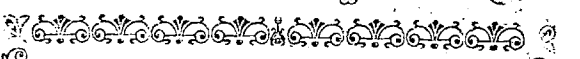
ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

ఓవల్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్ లెన్సు	2 8 0
పెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రూ-థ్రూ లెన్సు	3 0 0
" పెంటా-థ్రూ లెన్సు	3 8 0
చేతిరాండు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0

1803

ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము లక్ష్మీ వర్తకశాల తాపాలు పెట్టె నెం. 85. మద్రాస్!

తెనుగు ఇండియన్ వీనల్ కోడ్

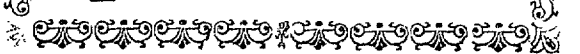
గ్రంథముచింతించు, దళసరికాగితములు, గట్టితెండు వెల రు 4.

ధర్మవిక్రయము- ప్రతి 1-కి రూ 8-0-0.

ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడ్ గ్రంథము. గ్రంథాంతమున ఆయా నేరముల స్వభావము, భోధపడునట్లు తేట తెనుగున వ్రాసిన వైకొట్టు వకీలు, బి. ఏ., బి. ఎల్. రెంటాల వైద్యులనుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశ వైద్యము. వారంటు, జామీను, రాజీ, విచారణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లకు సంబంధించిన అంశములును- చేర్చినది. అనేకవేల ప్రతులు సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నవి.

విక్టోరియా డిపో,

మెలాపూరు - మదరాసు

మోహనీ తలము

5 రూ॥ నూనె గల సీసా 1-కి రూ 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్తీడర్లు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి 'సుఖనిద్ర', విశ్రాంతి నిచ్చును. గుండడుల ముఖలావణ్యమునకు ప్రాపక కరుణను మహాముగ తెంచి కాపాడును. ఈతలమునందు కల రసజీయ మగు సువాసన చెప్ప నలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వుకొనిన ఇల్లు గౌరవ వారలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోచుండున్న పుట్టి నీయరు, దీనియందు మహాహరమగు సువాసన ద్రవ్యము లన్నియు కలయగుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసేయ న్నాము. కేయిల, ఒకసారి శరీరశుభించిన నిజము తెలియగలదు అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి